

Príručka

pre kaplánov Courage a EnCourage

Vydanie pri príležitosti 40. výročia

Trumbull, Connecticut
2020

Publikované s cirkevným schválením

Nihil obstat: P. Brian P. Gannon, STD
Censor librorum

Imprimatur: Mons. Frank J. Caggiano
biskup Bridgeportu
1. máj 2020

Nihil obstat a *imprimatur* sú oficiálne vyhlásenia, že kniha alebo brožúra neobsahuje vieroučné alebo morálne chyby. Neobsahuje ani nijaké s tým súvisiace závery, takže tí, ktorí toto prehlásenie udelili, súhlasia s obsahom, vyjadrenými názormi a tvrdeniami.

Ministry to Persons with a Homosexual Inclination: Guidelines for Pastoral Care

© 2006 United States Conference of Catholic Bishops, Washington, D.C., 2017. All rights reserved.

Príručka pre kaplánov Courage a EnCourage

vydanie pri príležitosti 40. výročia

© 2020 Courage International, Inc.

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováná alebo prenášaná v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek prostriedkami, či už elektronickými alebo mechanickými, vrátane fotokopírovania, nahrávania alebo akéhokoľvek systému na ukladanie a vyhľadávanie informácií, bez písomného súhlasu držiteľa autorských práv.

Týmto sa udeľuje kaplánom organizácií Courage a EnCourage povolenie reprodukovať krátke úryvky pre potreby členov ich pobočiek počas stretnutí pobočiek.

Ak chcete získať kópie tejto príručky alebo povolenie na dotlač, výňatky alebo preklady, kontaktujte držiteľa autorských práv na adrese:

Courage International, Inc.
6450 Main Street
Trumbull, CT 06611 USA
+1 (203) 803-1564
director@couragerc.org

Na pamiatku

o. Johna F. Harveyho, O.S.F.S.

(1918 – 2010)

Zakladajúceho riaditeľa Courage International

(1980 – 2008)

VYHLÁSENIE

Biskupská rada Courage International na svojom mimoriadnom zasadnutí 5. júna 2020 schválila anglický text *Príručky pre kaplánov Courage a EnCourage, vydanie pri príležitosti 40. výročia*, a zaradila ho do *Stanov Courage International*. Táto *Príručka* bola vydaná 19. júna 2020, a jej používanie vo všetkých anglicky hovoriacich pobočkách Courage a EnCourage začalo 26. septembra 2020.

Na tom istom zasadnutí Biskupská rada Courage International poverila Výkonného riaditeľa aby, ak to bude potrebné, riadil preklady *Príručky* do pracovných jazykov Courage International a ustanovil ich dátumy nadobudnutia platnosti pre každú jazykovú skupinu.

Na základe tohto splnomocnenia, s potešením potvrdzujem priložený text *Príručky pre kaplánov Courage a EnCourage, vydanie pri príležitosti 40. výročia*, ako schválený preklad do **SLOVENČINY**. Môže sa používať ihneď po zverejnení. Táto *Príručka* nahrádza všetky predchádzajúce vydania a musí sa začať používať všetkými slovensky a česky hovoriacimi pobočkami Courage a EnCourage od 15. septembra 2023, slávnosti Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska.

Toto platí napriek čomukoľvek inému, čo by s týmto bolo v rozpore.

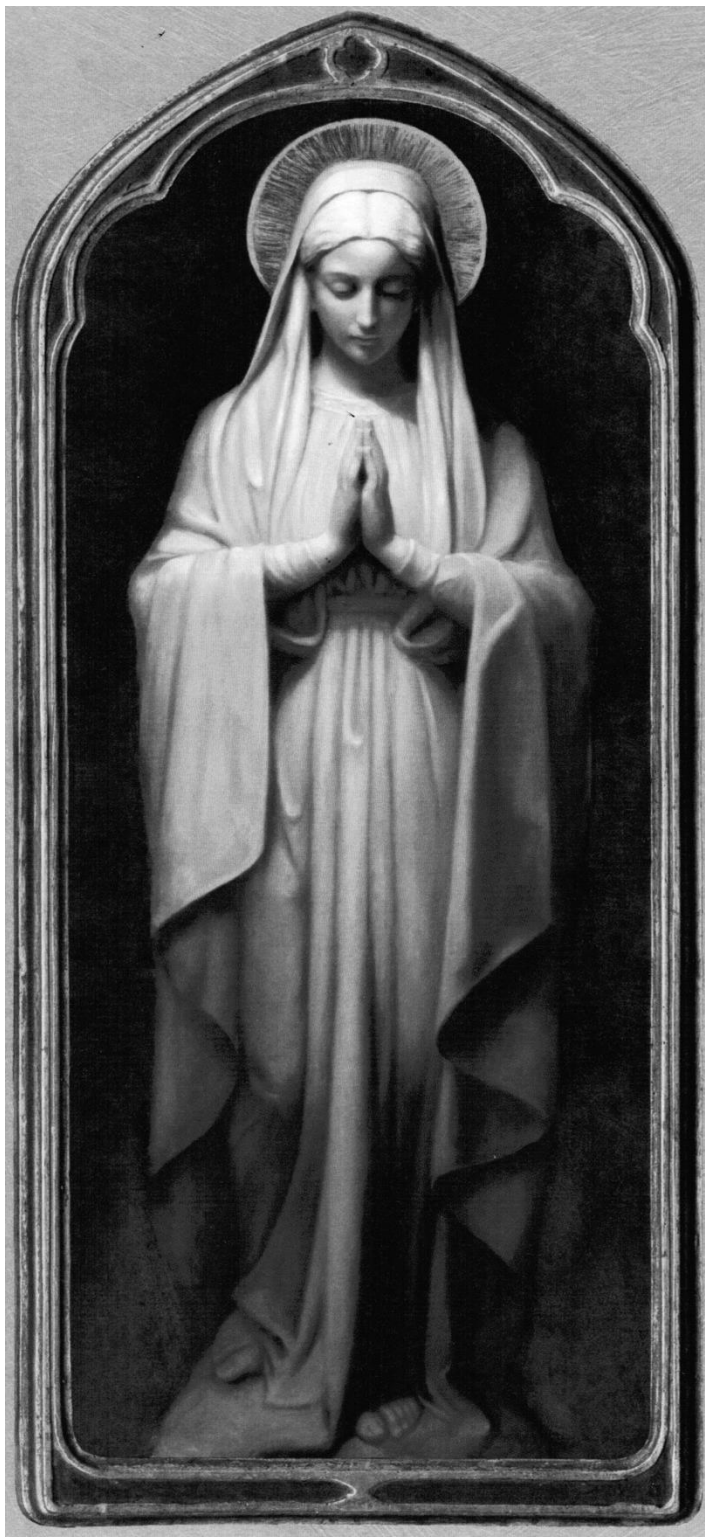
vdp. Philip G. Bochanski
výkonný riaditeľ

3. júna 2023
pamiatka sv. Karola Lwangu a spoločníkov
patrónov Courage International;

OBSAH

Jubilejná modlitba za apoštolát Courage a EnCourage.....	1
Úvod.....	3
P. John F. Harvey, OSFS.....	3
Päť cieľov Courage.....	4
Prvá časť.....	17
Ciele Courage.....	17
Čistota.....	19
Druhy lásky.....	20
Identita, sklon, úkon.....	21
Stratégie pre rast v čistote.....	23
Terapeutická pomoc pre život v čistote.....	24
Osobitné potreby mužov a žien.....	25
Modlitba a odovzdanie sa.....	27
Duchovný plán.....	27
Služba druhým.....	27
Duchovné čítanie.....	29
Modlitba.....	29
Meditácia.....	30
Individuálne duchovné vedenie.....	31
Spoločenstvo.....	34
Význam pobočky Courage.....	34
Typické stretnutie Courage.....	35
Dôvernosť.....	37
Skupinová dynamika.....	38
Vstúpenie do a vystúpenie z pobočky.....	40
Umenie sprevádzania.....	41
Rozvíjať čisté priateľstvá.....	42
Dôležitosť spoločenstva.....	44
Dobry príklad.....	46
Osobné svedectvá.....	47
Voľba povolania.....	48

Ciele EnCourage.....	51
Modlitba a zasvätenie	53
Zachovať duchovnú perspektívu.....	54
Spoločná modlitba	54
Formácia	55
Pôčiatočné reakcie	55
„Narodil sa takýto?“	56
„Potreby, ťažkosti a výzvy“	57
„Čo im mám povedať?“	59
Vzťah k partnerovi blízkej osoby.....	60
Jednota	64
Súkromie a dôvernosť	65
Ďalšie rodinné vzťahy	65
Svedectvo	67
Dodatok	73
Zásady pre propagáciu miestnych pobočiek	73
Používanie loga Courage.....	73
Miestne webstránky a sociálne médiá.....	73
Zásady pre propagáciu miestnych podujatí	74
Zásady pre osobné svedectvá	76
Čo je svedectvo?.....	76
Priprav si svoje svedectvo.....	76
Prednes svoje svedectvo.....	77
Courage a „dvanásť krokov“	78
Otázky pohlavnej identity a nesúladu ohľadom rodovej identity	81
Podpora pre rodiny	82
Sprevádzanie jednotlivcov	83
Stanovy Courage International	86
Katechizmus Katolíckej Cirkvi	100
Vyhlásenie o určitých otázkach týkajúcich sa sexuálnej etiky.....	110
Dodatočné zdroje.....	112

Our Lady of Courage (Panna Mária Odvahy)
autor Gary H., zakladajúci člen Courage

Jubilejná modlitba za apoštolát Courage a EnCourage

Milosrdný a milujúci Otče,
ďakujeme Ti za mnohé dary,
ktoré sme z Tvojej Prozreteľnosti dostali.

Ako členovia organizácií Courage a EnCourage,
Ťa predovšetkým chválime a ďakujeme Ti za bohaté dedičstvo,
ktoré si nám prostredníctvom našich zakladateľov zveril.

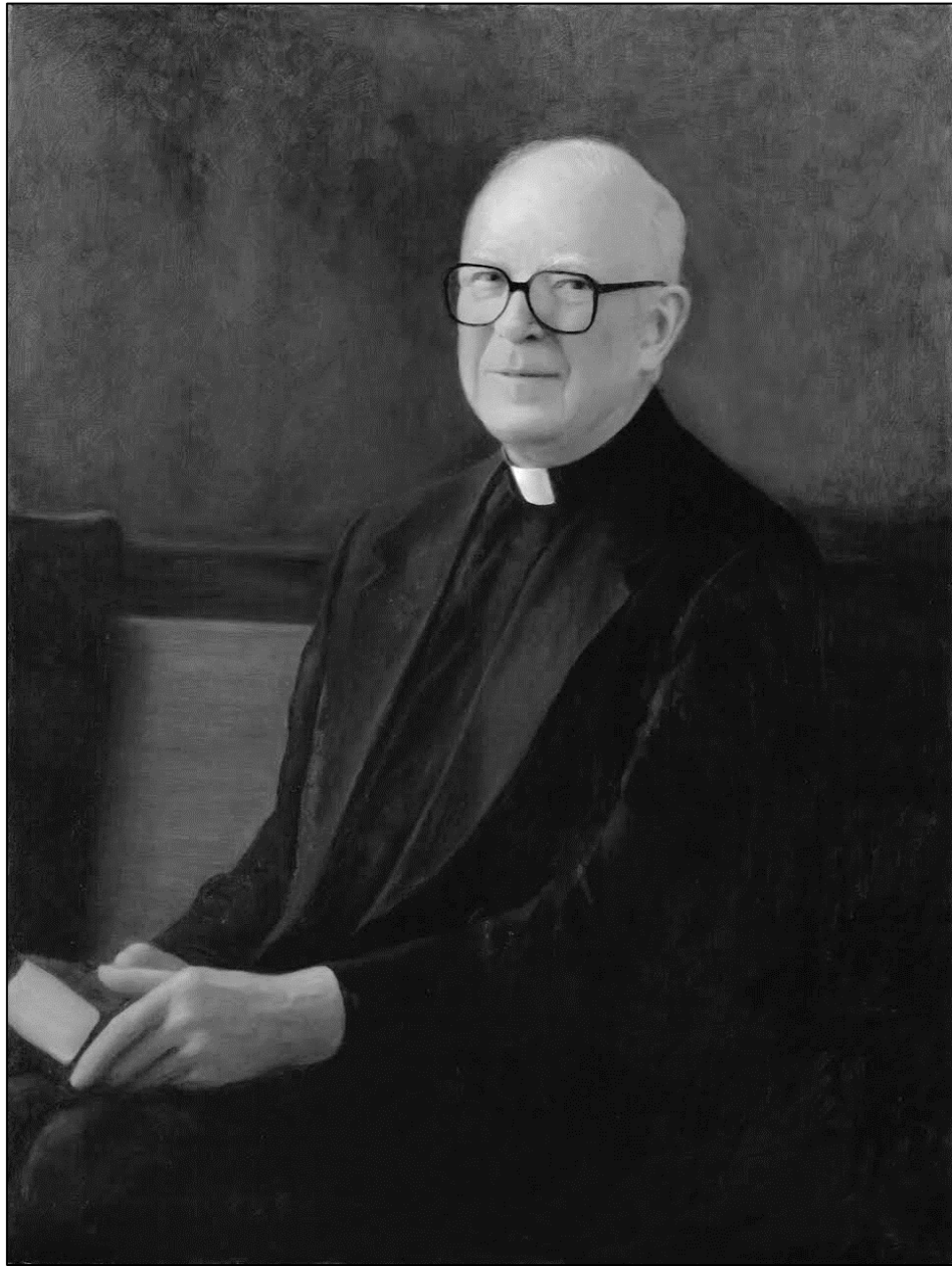
Zachovaj nás vernými poslaniu,
ktoré sa zrodilo v srdci P. Johna Harveyho:
aby sme v Tebe našli svoju pravú identitu,
aby sme sa usilovali o čistotu a všetky cnosti
a aby sme hovorili pravdu v láske k Cirkvi a k svetu.

Žehnaj našich biskupov a kaplánov
a urob ich horlivými a veľkodušnými duchovnými otcami.

Veď a ochraňuj naše rodiny
a daruj nám uzdravenie a pravú lásku.
Otvor naše srdcia pre Tvoju milosť,
ktorá nás posilňuje, aby sme prijali a žili Tvoju svätú vôľu.
Obnov putá úprimnosti a náklonnosti,
ktoré nám umožňujú vytvárať autentické priateľstvá
s Tebou i medzi sebou navzájom.

Urob nás skutočne Tvojimi synmi a dcérami
a naplň nás svojím Svätým Duchom,
aby sme žili ako praví učeníci
Tvojho Syna, Ježiša Krista, nášho Pána,
ktorý žije a kraľuje na veky vekov.
Amen.

*Panna Mária a svätý Jozef, orodujte za nás.
Svätý Karol Lwanga a spoločníci, orodujte za nás.
Svätá Monika a svätý Augustín, orodujte za nás.*

P. John F. Harvey, OSFS (1918 – 2010)
autor portrétu Gary H., zakladající člen Courage, 2018

Úvod

História apoštolátu Ciele Courage & EnCourage Štruktúra a riadenie apoštolátu Pobočky a kapláni

P. John F. Harvey, OSFS

Apoštolát Courage vznikol v roku 1980 v New Yorku N.Y. z podnetu kardinála Terenca Cooka (1921 – 83). Kardinál Cooke sa počas svojej služby newyorského arcibiskupa stretol s viacerými katolíckymi mužmi, ktorí pocítovali príťažlivosť k rovnakému pohlaviu a ktorí sa chceli vzdať nečistého správania a vzťahov a prijať evanjeliovú výzvu k čistote. Mnohí z týchto mužov prestali praktizovať katolícku vieru a hľadali niekoho, kto by im poradil, ako sa znovu spojiť s Cirkvou.

Kardinál Cooke požiadal P. Johna F. Harveyho (1918 – 2010), obláta svätého Františka Saleského, aby poskytol pastoračnú starostlivosť a duchovnú podporu tým veriacim z arcidiecézy, ktorí prežívali príťažlivosť k rovnakému pohlaviu. Otec Harvey potom zasvätil ďalších 30 rokov svojho života tomu, aby oslovil týchto mužov a ženy a ich blízkych a hlásal im slobodu a pokoj, ktoré možno nájsť v čistom živote. V tomto

processe sa stal priateľom a duchovným otcom nespočetného množstva ľudí a zanechal neoceniteľný odkaz pre Cirkev.

John Harvey sa narodil 14. apríla 1918 vo Filadelfii v Pensylvánii ako tretí zo štyroch súrodencov. Matka mu zomrela, keď bol ešte dieťa, a jeho otec odvážne a veľkoryso zabezpečoval duchovné a materiálne potreby mladej rodiny. Otec Harvey často hovoril o tom, že základy jeho katolíckej viery, ako aj jeho náboženský a sviatostný život boli položené v prostredí lásky, ktorú zažíval vo svojej rodine, najmä od svojho otca. Jeho silnejúca viera bola podporená katolíckym vzdelaním vo farskej škole svätého Kolumba a neskôr na katolíckej strednej škole v severovýchodnej Filadelfii, kde pôsobili obláti.

Oblátov svätého Františka Saleského založili v roku 1875 páter Louis Brisson a ctihodná Mária de Sales Chappuis. Spoločenstvo čerpá inšpiráciu zo spisov svätého Františka Saleského a svoju spiritualitu zhrnulo do hesla „Žiť Ježiša!“. Otec Harvey

Päť cieľov Courage

1. Žiť čistým životom v súlade s učením Rímskokatolíckej cirkvi o homosexualite.
2. Odovzdať celý svoj život Kristovi prostredníctvom služby druhým, duchovného čítania, modlitby, meditácie, individuálneho duchovného vedenia, častej účasti na svätej omši a častého prijímania sviatosti zmierenia a Eucharistie.
3. Podporovať ducha spoločenstva, v ktorom si všetci môžu vymieňať myšlienky a skúsenosti, a tak zabezpečiť, aby nikto nemusel čeliť problémom homosexuality sám.
4. Pamätať na pravdu, že čisté priateľstvá sú v čistom kresťanskom živote nielen možné, ale aj nevyhnutné, a že sa musíme navzájom povzbudzovať pri ich vytváraní a udržiavaní.
5. Žiť taký život, ktorý by slúžil ako dobrý príklad pre ostatných.

zložil svoje prvé sľuby obláta 8. septembra 1937, večné sľuby zložil o tri roky neskôr – a osvojil si úctu komunity k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu a horlivosť za duše.

Duchovné direktórium oblátov, vychádzajúce z textu svätej Jany Františky de Chantal, priateľky a spolupracovníčky Františka Saleského, hovorí, že „úmyslom nášho svätého duchovného otca bolo, aby celý náš život a všetky naše skutky boli zasvätené zjednoteniu s Bohom, aby sme mohli pomáhať pri obnove Cirkvi a spásu našich bližných prostredníctvom našej modlitby, skutkami a dobrým príkladom, a aby sme vynikali v každom druhu cností“.¹ Tento úmysel sa stal základom modlitby a kňazského života

otca Harveyho a najmä jeho neúnavnej oddanosti apoštolátu Courage. Rovnako je ústredným duchovným odkazom, ktorý zanechal apoštolátu.

Päť cieľov Courage²

Otec Harvey strávil už viac ako tri desaťročia štúdiom a vyučovaním morálnej teológie v čase, keď ho kardinál Cooke oslovil v súvislosti s novým apoštolátom. Radil mnohým laikom, ktorí prežívali príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, a v roku 1977 začal viesť duchovné cvičenia pre kňazov a rehoľných bratov v rovnakej situácii, pričom im pomáhal prekonávať prekážky žitia celibátnej čistoty. V rámci týchto duchovných cvičení spolupracoval s otcom Benediktom

¹ *The Spiritual Directory of the Oblates of Saint Francis De Sales*, oficiálny text (február 1973), 1. časť, „Intention and Wishes of Our Father (Úmysly a želania nášho otca)“.

² Tu aj v celej príručke a v kontexte stretnutí Courage sa päť cieľov predstavuje v historickom texte, ktorý napísali a prijali zakladajúci členovia Courage z úcty k ich jedinečnému pohľadu a prínosu pre apoštolát. Pri bežnom používaní v apoštoláte, ako aj v niektorých dokumentoch Katolíckej cirkvi sa niektoré z výrazov, ktoré používame, časom zmenili. Napríklad je pre nás bežnejšie hovoriť o

„človeku, ktorý prežíva príťažlivosť k rovnakému pohlaviu,“ než o „homosexuálovi“; podobne by sme skôr hovorili o skúsenostiach alebo výzvach, než o „problémoch homosexuality“ (cieľ 3). Navyše, referenčným bodom celej našej práce je cirkevné učenie o ľudskej osobe, sexualite a čistote, a nie obmedzenie na niekoľko konkrétnych bodov „o homosexualite“ (cieľ 1). Takýmito úpravami sa zaoberá text tejto príručky a ciele by sa mali členom vysvetľovať týmto spôsobom, aj keď v nich zachováваме historický jazyk.

Päť cieľov EnCourage

1. Duchovne rásť prostredníctvom duchovného čítania, modlitby, meditácie, individuálneho duchovného vedenia, častej účasti na svätej omši a častého prijímania sviatostí zmierenia a Eucharistie.
2. Hlbšie porozumieť potrebám, ťažkostiam a výzvam, s ktorými sa stretávajú muži a ženy, ktorí pociťujú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu.
3. Nadviazať a udržiavať zdravý a plnohodnotný vzťah so svojimi blízkymi, ktorí pociťujú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu.
4. Pomáhať ostatným členom rodiny a priateľom súciteľne a pravdivo pristupovať k ich blízkym, ktorí prežívajú príťažlivosť k osobám rovnakého pohlavia, a neodmietajú ich.
5. Svedčiť vlastným životom pred svojimi blízkymi o tom, že naplnenie možno nájsť v Ježišovi Kristovi, prostredníctvom Jeho Tela – Cirkvi.

Groeschelom, CFR, ktorý ho odporučil kardinálovi Cookovi ako vedúceho pre službu, ktorej vznik mal na mysli. Čoskoro sa k nim pridala tretí spolupracovník, otec Edwin F. O'Brien (dnes už kardinál), ktorý slúžil ako osobný asistent kardinála Cooka.

Prvé stretnutie Courage sa konalo v piatok 26. septembra 1980 vo farnosti Panny Márie Ružencovej (svätyňa sv. Alžbety Anny Setonovej) na Manhattane. Na tomto prvom stretnutí bolo takmer toľko kaplánov ako laikov, ale skupina sa neustále rozrastala, keďže sa stretávala každý týždeň. Názov pre nový apoštolát si zakladajúci členovia vybrali sami. Ako sa píše v dejinách tejto skupiny, ktoré napísal jeden z dlhoročných členov Courage:

Harvey G. bol poverený vedením skupiny a požiadal členov, aby navrhli vhodné názvy.

... Priložil zoznam viac ako štyridsiatich názvov, medzi ktorými boli „Iná cesta“, „Hrana nárazu“, „Totálna zmena“, „Cesta von“, „Celibátna križiacka výprava“, „Hľadanie“, „Dosiachnutie“, „Pravda“, „Nádej“ a „OdvaHa (Courage)“....V ten večer sa zdalo nemožné dosiahnuť väčšinu pre ktorýkoľvek z týchto názvov. Harvey G. si spomenul, že to bol mladý Robert S., kto rozhodol... Uprostred búrlivej diskusie Robert upútal pozornosť všetkých, keď jednoducho povedal: „OdvaHa (Courage)! OdvaHa je to, čo sme, a my musíme mať odvaHu.“³

Po niekoľkých stretnutiach vytvorili päťčlenný výbor, ktorý mal vypracovať konkrétne ciele, ktoré by usmerňovali ich životy ako jednotlivcov aj ako skupiny. Ovocie ich diskusií – prijaté a schválené kardinálom Cookom v mene Cirkvi zhrnuté v piatich cieľoch, ktorými sa dodnes riadi práca Courage na celom svete.

³ James Beers: *Courage: A Ministry of Hope* (Indianapolis: Dog Ear Publishing, 2018), 28-29.

Z pôvodnej malej skupiny na Manhatane sa apoštolát Courage začal šíriť do ďalších diecéz v Spojených štátoch, ako aj do iných krajín. V čase písania tejto príručky existuje 168 pobočiek Courage v 18 krajinách na piatich kontinentoch.

EnCourage

Keď bola v roku 1985 založená pobočka Courage v arcidiecéze v kanadskom Toronte, pozitívne správy v tlači upriamili pozornosť miestnej cirkvi na tento apoštolát. Čoskoro sa začali stretávať aj rodičia a ďalší členovia rodín, ktorých blízki žili v homosexuálnych vzťahoch, kvôli vzájomnej podpore. Ich osobitný zápas o to, aby zostali verní učeníu Cirkvi, a zároveň snaha o zachovanie neporušených rodinných vzťahov, bol otcovi Harveymu, ktorý sa často stretával s takými rodičmi a manželmi pri svojej práci v Courage, veľmi dobre známy. Podľa príkladu torontskej pobočky vznikali podobné skupiny aj v iných mestách, kde koncom osemdesiatych rokov pobočky Courage prekvitali. V roku 1992 prijali tieto skupiny názov EnCourage.

Pobočky EnCourage zahŕňajú nielen rodičov, ale aj manželov, súrodencov, starých rodičov a priateľov ľudí, ktorí zažívajú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu a z ktorých mnohí sa identifikujú ako „LGBTQ“. Pravidelne – vo väčšine prípadov raz mesačne – sa stretávajú s kaplánom a laickými vedúcimi, aby sa vzájomne podporili a postupujú podľa rovnakého modelu ako stretnutia Courage.⁴ Podobne ako apoštolát Courage, aj

apoštolát EnCourage sa riadi piatimi cieľmi, na základe ktorých sa každá pobočka a každý jednotlivý člen usiluje rásť vo svätosti.

Courage International a Úrad Courage

Courage International, Inc., existuje podľa občianskeho práva ako nezisková Organizácia, ktorá bola založená v štáte Connecticut, kde sa nachádza jej ústredie. Courage International pôsobí v súlade so svojimi stanovami a všetkými platnými občianskymi zákonmi.

Ako apoštolát Rímskokatolíckej cirkvi je Courage International právnickou osobou podľa kánonického práva a má stanovy, ktoré sú potvrdené kompetentnou cirkevnou autoritou. Dňa 28. novembra 2016 bola Mons. Frankom J. Caggianom, biskupom Bridgeportu, zapísaná Courage International ako verejné klerické združenie veriacich podľa diecézneho práva.

V konečnom dôsledku je celkové riadenie v kompetencii biskupskej rady zloženej z diecéznych biskupov a arcibiskupov, ktorí poznajú a podporujú prácu apoštolátu. Courage International má tiež Správnu radu, zloženú z kňazov, diakonov a laikov, ktorí určujú smerovanie a rozsah práce, ktorú apoštolát vykonáva.

Každodenná správa združenia Courage International je zverená výkonnému riaditeľovi, kňazovi, ktorého vyberá biskupská rada a ktorý slúži so súhlasom svojho diecézneho biskupa alebo rehoľného predstaveného. Výkonnému riaditeľovi pomáha

⁴ Opis stretnutí nájdete na strane 35.

jeden alebo viac pomocných riaditeľov (tiež kňazi) a zamestnanci Úradu Courage. Od roku 2018 má výkonný riaditeľ poradný výbor zložený z členov združení Courage a EnCourage, s ktorými pravidelne konzultuje iniciatívy realizované Úradom Courage a potreby a postrehy členov združení Courage a EnCourage.

V rámci svojich kompetencií výkonný riaditeľ zastupuje Courage vo všetkých verejných záležitostiach, chráni integritu a poslanie Courage, dohliada na to, ako Courage využíva médiá a zapája sa do nich, zohráva kľúčovú úlohu v procese prijímania kaplánov Courage a v prípade potreby aj ich uvoľnenia z Courage, vyberá kaplánov, aby slúžili ako národní koordinátori a regionálni koordinátori, a určuje miesto konania každoročnej Konferencie Courage.

Úrad Courage, v ktorom pôsobí výkonný riaditeľ a zamestnanci, slúži ako kontaktné miesto pre všetkých členov apoštolátov Courage a EnCourage a ich rôznych pobočiek. Slúži tiež ako zdroj informácií a podpora pre jednotlivých kaplánov Courage. Úrad Courage je zodpovedný za koordináciu podujatí, keď niekto iný ako kaplán Courage zamýšľa reprezentovať Courage a/alebo hovoriť v jej mene na verejnom fóre. Osoby, ktoré chcú poskytovať rozhovory, prednášať (napríklad na podujatí vo farnostiach, na univerzitnej pôde alebo v diskusnej skupine mladých dospelých) alebo inak reprezentovať organizáciu Courage, by to mali robiť po dohovore s Úradom Courage, ktorý im môže poskytnúť poradenstvo a podporu.⁵

Úrad Courage tiež poskytuje zdroje a prednášateľov pre miestne podujatia týkajúce sa permanentnej formácie, najmä pre študijné dni kňazov, ktoré sú ponúkané kňazom a diakonom diecézy. Typický študijný deň pre duchovných pozostáva z niekoľkých prednášok o kresťanskej antropológii a identite, o poznatkoch psychologických vied ohľadom homosexuality, o poskytovaní autentickej pastoračnej starostlivosti ľuďom, ktorí zažívajú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, a tiež zo svedectva predneseného členom Courage. Pracovníci Úradu Courage robia podobné prezentácie aj na stretnutiach diecéznych a/alebo farských zamestnancov, učiteľov a školských pracovníkov a iných osôb zapojených do evanjelizácie a pastorácie. Diecézam sa odporúča, aby kontaktovali Úrad Courage v súvislosti s týmito programami, najmä keď sa zakladá pobočka Courage alebo EnCourage, pretože často pomáha zvyšovať povedomie o apoštoláte v diecéze a duchovní sú istejší pri odporúčaní potenciálnych členov miestnym pobočkám.

Kapláni Courage

Duchovné otcovstvo kaplánov Courage a EnCourage je neoceniteľným prínosom pre členov miestnych pobočiek, ktorí nachádzajú u svojho kaplána láskavé prijatie a pastoračné sprevádzanie, ktoré Cirkev ponúka svojim synom a dcéram. Hoci kaplánom môžu pomáhať diakoni, rehoľníci a/alebo laickí spolupracovníci, kaplán pobočky Courage alebo EnCourage je vždy

⁵ Pozri tiež prílohu na strane 77 o príprave a vydávaní osobných svedectiev.

kňaz, ktorému jeho diecézny biskup zveril stabilnú pastoračnú starostlivosť o ľudí, ktorí prežívajú príťažlivosť k osobám rovnakého pohlavia (Courage), a/alebo o rodičov a iných rodinných príslušníkov osôb, ktoré sa identifikujú ako LGBTQ (EnCourage).

Výber a vymenovanie kaplána Courage a EnCourage diecéznym biskupom je znakom pastoračnej starostlivosti biskupa o tých, ktorí sú zverení do jeho starostlivosti. Biskup by mal dbať na to, aby vybral kňaza, ktorý:

- je verný učeniu Katolíckej cirkvi a dokáže ho vyjadriť jasne a verne, najmä pokiaľ ide o morálne učenie týkajúce sa sexuálnej etiky a homosexuality;
- žije kňazský celibát radostne, veľkoryso a verne, takže môže slúžiť ako „znamenie protirečenia“ vo svete presýtenom sexom a byť vzorom pre tých, ktorí sa snažia rásť v čistote;
- rozumie základným princípom psychológie v súvislosti s ľudským vývinom a pastoračným poradenstvom, uvedomuje si hranice svojich kompetencií a vie, ako a kedy sa obrátiť na kvalifikovaných odborníkov v oblasti duševného zdravia;
- preukazuje citovú a duchovnú zrelosť, ako aj obozretnosť, súcitu a trpezlivosť pri riešení problémov a obmedzení druhých;
- pozná a dokáže vysvetliť a zhodnotiť rôzne názory niektorých teológov a spoločenských vedcov na tému ho-

mosexuality, ktoré môžu byť v rozpore s učením Cirkvi, a dbá o to, aby veriacich odvrátil od chybného učenia.

Často je táto služba kaplána Courage alebo EnCourage druhou alebo dokonca treťou službou, ktorú kňaz vykonáva popri iných pastoračných povinnostiach vrátane zodpovednosti za farnosť alebo inú inštitúciu. Potenciálny kaplán a jeho biskup by mali byť obozretní, pokiaľ ide o množstvo času potrebného pre náležitú starostlivosť o členov pobočky, a to nielen počas stretnutí, ale aj z hľadiska jeho dostupnosti pre individuálne spovede, duchovné vedenie, atď. Bolo by dobré, keby kaplán z času na čas prediskutoval svoje zaradenie so svojím biskupom, najmä z hľadiska zmeny jeho primárneho zaradenia alebo iných povinností, aby sa uistil, že je po osobnej a praktickej stránke schopný pokračovať v službe kaplána.

Na základe vymenovania biskupom alebo nadriadeným sa kaplán stáva členom verejného klerického združenia.⁶

Kaplán Courage alebo EnCourage je moderátorom miestnej pobočky a slúži ako kontaktný bod medzi jej členmi, medzi pobočkou a diecézou a medzi pobočkou a Úradom Courage. Ak v diecéznej pobočke slúži viac ako jeden kaplán, jeden z nich je ustanovený za moderátora.

Kaplán moderuje všetky stretnutia miestnej pobočky (pobočiek). Pobočky Courage by sa mali stretávať podľa možnosti

⁶ Pozri *Stanovy*, časť IV.

každý týždeň, alebo minimálne raz za mesiac; pobočky EnCourage sa zvyčajne stretávajú raz za mesiac. Kaplán môže z času na čas pozvať na stretnutia aj iných kňazov, diakonov a seminaristov, aby pomáhali pri stretnutiach a prehľbovali svoje znalosti, ako najlepšie poskytovať pastoračnú starostlivosť ľuďom, ktorí žijú s príťažlivosťou k rovnakému pohlaviu. Kapláni by štandardne mali informovať členov o tom, že sa stretnutia zúčastní nejaký hosť, pretože niektorí z nich ho môžu poznať zo svojej farnosti alebo z iných prostredí a môže im byť nepríjemné prezradiť mu skutočnosť, že patria do organizácie Courage alebo EnCourage.

Pred pozvaním na stretnutie sa kaplán individuálne stretne s potenciálnymi členmi, ktorí prejavia záujem o vstup do pobočky Courage alebo EnCourage. Cieľom tohto úvodného rozhovoru je uistiť sa, že potenciálny člen rozumie piatim cieľom apoštolátu a je pripravený usilovať sa ich dodržiavať. Keď sa presvedčí, že pobočka je pre potenciálneho člena vhodná a že potenciálny člen sa do nej hodí, informuje kaplán nového člena o dátume, mieste a čase stretnutia (ktoré je inak neverejné) a predstaví ho ostatným členom pobočky.

Kaplán by mal byť k dispozícii na vysluhovanie sviatosti zmierenia (spoveď) pred každým stretnutím Courage alebo po ňom. Mal by tiež pravidelne vyhľadávať príležitosti na slávenie svätej omše pre pobočku.

V osobitných prípadoch a so súhlasom diecézneho biskupa môže kaplán požiadať o spoluprácu diakonov, zasvätených mužov a ženy, a tiež laikov, aby mu pomáhali

pri koordinácii stretnutí pobočky. To môže byť zvlášť užitočné v prípade stretnutí EnCourage, kde manželské páry s dlhoročnou skúsenosťou vo vlastných rodinách môžu plniť úlohu mentorov pre tých, ktorí sa práve vyrovnávajú s príťažlivosťou blízkej osoby k rovnakému pohlaviu. Avšak len výnimočne je pobočka na dlhšie obdobie zverená niekomu, kto nie je kňazom. V bežných prípadoch pobočku moderuje kaplán a zúčastňuje sa na všetkých stretnutiach.

Keď je vymenovaný nový kaplán, mal by sa obrátiť na Úrad Courage, aby získal materiály, ktoré mu vysvetlia povinnosti kaplána a plán stretnutí Courage a EnCourage. Bude tiež pozvaný na niekoľkodňovú návštevu Úradu Courage, aby sa stretol s jeho výkonným riaditeľom a zamestnancami a aby sa zúčastnil na stretnutiach Courage a EnCourage ako hosť. Takéto pozvanie je bezplatne adresované novým aj starým kaplánom, lebo je to najlepší spôsob, ako im pomôcť pochopiť ich úlohu. V niektorých oblastiach odchádzajúci kaplán a/alebo kapláni v susedných diecézach tiež poskytujú cennú podporu a poradenstvo novým kaplánom. Novým kaplánom tiež odporúčame zúčastniť sa na každoročnej konferencii Courage a EnCourage (zvyčajne sa koná v lete), ako aj na pravidelných konferenciách *Pravda a láska*, ktoré sú určené pre ľudí v službe.

Zriadenie pobočky

Ako apoštolát Katolíckej cirkvi sa miestna pobočka Courage alebo EnCourage zakladá so súhlasom diecézneho biskupa. Kňazi, ktorí majú záujem založiť pobočku Courage alebo EnCourage a slúžiť v nej ako

kapláni by mali využiť vhodnú príležitosť a vyjadriť túto túžbu a disponibilitu svojmu biskupovi, a to buď priamo, alebo prostredníctvom úradov diecéznej správy (napr. úradov pre rodinný život, laikov alebo duchovenstvo). Ľudia, ktorí sú potenciálnymi členmi Courage alebo EnCourage, ale nemajú vo svojej diecéze pobočku, sú rovnako povzbudzovaní, aby napísali diecéznemu biskupovi alebo tým, ktorí mu pomáhajú, aby im dali vedieť, že tento apoštolát je potrebný, a aby ponúkli svoju modlitbovú podporu pri založení pobočky.

Miestny biskup by mal vymenovať jedného alebo viacerých kňazov, ktorí budú slúžiť ako kapláni pre Courage a EnCourage v diecéze. Diecézny postup je podobný ako pri pridelení iných dodatočných úloh kňazom. Menovací list by mal obsahovať inštrukcie pre kaplána, aby sa obrátil na Úrad Courage a požiadal ho o usmernenia v rámci jeho novej úlohy. Diecéza by mala poslať kópiu menovacieho dekrétu Úradu Courage, aby bol uložený v archíve verejného cirkevného združenia.

Miestne diecézy sa povzbudzujú k tomu, aby o založení pobočiek Courage a EnCourage čo najširšie informovali duchovenstvo aj veriacich laikov. Ako už bolo spomenuté, študijný deň pre duchovných je často účinným spôsobom, ako získať podporu miestneho duchovenstva. K ďalším metódam patrí ústne podanie, farské bulletin, diecézne tlačené a elektronické médiá (rozhlas, televízia, diecézna webová stránka), brožúry, ktoré možno rozdávať vo farnostiach a na diecéznych podujatiach, a vizitky, ktoré možno poskytnúť kňazom na

rozdávanie v ich kanceláriách alebo v svednici.

Deň, čas a miesto stretnutia pobočky sú vždy dôverné. Keď kaplán absolvuje úvodný rozhovor s potenciálnym členom a presvedčí sa, že potenciálny člen je vhodný pre pobočku a pobočka pre neho, potom potenciálneho člena informuje o týchto podrobnostiach. Tým sa chráni súkromie všetkých členov, z ktorých niektorí neprezradili iným, že oni alebo ich blízki prežívajú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu. Namiesto zverejňovania týchto údajov by miestna pobočka mala zverejniť vyhradené telefónne číslo a e-mailovú adresu, cez ktoré sa potenciálni členovia môžu spojiť s kaplánom alebo členom pobočky povereným touto úlohou, aby získali informácie a dohodli si úvodný rozhovor. Ak bude niekto iný (napr. farský tajomník) odpovedať na tento telefón alebo e-mailovú poštu, mal by mať základné znalosti o apoštoláte a byť schopný vysvetliť, ako bude prebiehať stretnutie s kaplánom.

Z hľadiska kánonu alebo občianskeho práva nie sú jednotlivé pobočky rovnako začlenené a nemajú rovnaké postavenie ako Courage International. Zatiaľ čo jednotlivé pobočky môžu prijímať dobrovoľné dary na účet určený na zabezpečenie drobných výdavkov (ako je prenájom miestnosti na stretnutia alebo miestne podujatia, ako sú rekolekcie), darcovia musia byť informovaní, že tieto dary nie sú klasifikované ako daňovo odpočítateľné charitatívne dary. Pokiaľ nie je výslovne stanovené inak, predpokladá sa, že dary poskytnuté na podporu jednotlivých pobočiek sú venované spoločnosti Courage International,

Inc., a majú byť postúpené spolu s informáciami o darcovi do Úradu Courage. Darca môže uviesť, že daruje špecificky určený dar pre Courage International a že finančné prostriedky sa majú použiť na podporu konkrétnej pobočky Courage alebo EnCourage.

Pobočky nemajú vlastné poistenie. Služba Courage v miestnej pobočke, spolu s predpokladanou zodpovednosťou, spadá pod priamy dohľad diecézneho biskupa. Pobočky by mali koordinovať s diecézou záležitosti týkajúce sa poistenia zodpovednosti a podobné záležitosti.

Členovia Courage a EnCourage

Pobočky Courage a EnCourage sú otvorené pre mužov a ženy, ktorí majú 18 alebo viac rokov. Courage nemá skupiny pre neplnoletých, pretože dospievanie je obdobím zmien a dozrievania, pokiaľ ide o chápanie vlastnej identity a miesta sexuality v živote. Kapláni sa môžu stretnúť s tým, že mladí ľudia, ktorí zažívajú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, požiadajú o radu a podporu, alebo ich rodičia požiadajú v ich mene, vzhľadom na skúsenosti kaplána s prácou v Courage. Kapláni môžu viesť tieto rozhovory, pričom majú mať na pamäti primerané hranice a normy pre službu mladým; rozumie sa však, že tak nerobia ako kapláni Courage, ale v rámci svojej vlastnej kňazskej služby.

Mladí sa na základe takýchto rozhovorov nestávajú členmi Courage. Ak je to vhodné, kapláni by mali ponúkať podporu aj rodičom a rodinám mladých ľudí, ktorí žijú s príťažlivosťou k rovnakému pohlaviu, ako aj formáciu pre poradcov, učiteľov a ďalších ľudí zapojených do života mladého človeka. Ak majú byť zapojení poradcovia, „mali by byť starostlivo vyberaní, aby sa zabezpečilo, že budú zachovávať cirkevné chápanie ľudskej osoby ... [a] svoju prácu vykonávať spôsobom, ktorý je v súlade s učením Cirkvi“⁷.

Členovia Courage⁸ sú tí, ktorí sa zaviazali žiť ciele apoštolátu: snažiť sa žiť čistým životom, rozvíjať život modlitby a vzájomne sa podporovať prostredníctvom spoločných skúseností, priateľstva a dobrého príkladu. Členmi pobočky sa môžu stať aj osoby, ktoré nie sú katolíckmi, ale kaplán by mal jasne povedať, že súčasťou stretnutí budú katolícke modlitby a že Courage je apoštolát Katolíckej cirkvi.

Osoba, ktorá nie je pripravená prijať učenie Cirkvi a usilovať sa o čistotu, by nemala byť pozývaná na stretnutia pobočky, kým nebude schopná dospieť k hlbšiemu pochopeniu a prijatiu tohto učenia. Kapláni by mali takýmto ľuďom ponúkať čo najväčšiu osobnú podporu a vedenie a naďalej sa s nimi stretávať, kým nebudú pripravení plne sa podieľať na stretnutiach pobočky.

⁷ Konferencia katolíckych biskupov USA: *Ministry to Persons with a Homosexual Inclination: Guidelines for Pastoral Care*, 2006, s. 23.

⁸ Pokiaľ ide o *kánonické združenie*, „členmi“ Courage International sú kňazi a biskupi, ktorí slúžia apoštolátu ako kapláni a/alebo členovia správnej rady alebo biskupskej rady/výboru. Toto kánonické rozlíšenie sa vyžaduje

preto, aby výkonným riaditeľom mohol byť kňaz menovaný biskupskou radou. V bežnej reči sú však „členmi“ Courage a En-Courage tí, ktorí súhlasia s nasledovaním cieľov Courage alebo EnCourage a zúčastňujú sa na apoštoláte prostredníctvom stretnutí pobočiek a/alebo internetových fór.

Ak sa zdá, že potenciálny člen hľadá miesto na diskusiu o zmene učenia Cirkvi alebo na stretnutie s emocionálnym alebo sexuálnym partnerom, alebo pre nejaký iný skrytý dôvod, kaplán musí mať jasno v tom, že stretnutia pobočky nie sú pre takéhoto človeka vhodné. Nielenže táto osoba nenájde to, čo hľadá, ale jej účasť poškodí súdržnosť pobočky a rast členov.

Ak sa má určiť, či je osoba pripravená pripojiť sa ku Courage a žiť podľa jej cieľov, kaplán by sa mal vyhnúť príliš prísnyim hodnoteniam a uplatniť skôr pastoračný „zákon postupnosti“, ktorý svätý Ján Pavol II. uvádza vo *Familiaris consortio* a ktorý vyzýva ľudí

stále kráčať vpred, pričom je im oporou úprimné a činorodé úsilie stále lepšie poznávať hodnoty, ktoré chráni a rozvíja Boží zákon ... [a] včleniť ich do svojich konkrétnych rozhodnutí. Nemôžu sa dívať na zákon len ako na číry ideál, ktorý sa má dosiahnuť v budúcnosti, ale majú ho považovať za príkaz Krista Pána, aby usilovne prekonávali ťažkosti.⁹

Združenie EnCourage je otvorené pre rodičov, manželov, súrodencov, iných príbuzných a priateľov ľudí, ktorí zažívajú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu.¹⁰ Častejší je totiž prípad, že ich blízki prežívajúci príťažlivosť k rovnakému pohlaviu nie sú členmi organizácie Courage; skôr je bežné, že praktizujú homosexuálne úkony a vzťahy a často sú oddelení od aktívnej účasti na živote Cirkvi.

Potenciálni členovia EnCourage vychádzajú z rôznych perspektív a úrovní skúseností, a to tak z hľadiska ich spojenia s Cirkvou a vierou, ako aj s ohľadom na spôsob, akým skúsenosť príťažlivosti k rovnakému pohlaviu ich blízkyh ovplyvňuje ich rodinu. Ako je uvedené vyššie, predtým, ako ich kaplán pozve na stretnutie pobočky, mal by sa s potenciálnymi členmi porozprávať. (Môže tiež zapojiť do úvodného rozhovoru skúseného člena alebo dvojicu.) Kapláni by mali byť opatrní a vysvetliť im, že primárnym zameraním pobočky EnCourage je podporiť členov v ich vlastnom živote viery a nie „naprávať“ ich blízkyh.

Z času na čas môže kaplán chcieť pozvať jednotlivcov s konkrétnymi odbornými znalosťami – teológov, duchovných vodcov, poradcov atď. – aby sa zúčastnili na časti stretnutia alebo predniesli krátku prednášku o niektorom aspekte duchovného života, rastu v čistote, o rodinnej dynamike alebo na iné podobné témy. Malo by byť jasné, že títo ľudia, ako aj zamestnanci diecézy a ďalší, ktorí by mohli pomáhať pri propagácii pobočky, nie sú členmi pobočky a nebudú sa pravidelne zúčastňovať na jej stretnutiach. Bolo by voči členom neúctivé, ak by nadobudli pocit, že sú ako vo výkladnej skrini alebo že sú predmetom odborného štúdia či výskumu. V nijakom prípade by sa takíto hostia nemali zúčastňovať na časti stretnutí, kde majú svoje vstupy jednotliví členovia (tzv. *check-in*).¹¹ Členovia organizácií Courage a EnCourage musia mať možnosť

⁹ Pápež sv. Ján Pavol II.: apoštolský list *Familiaris consortio*, 34.

¹⁰ V prílohe na strane 84 nižšie nájdete diskusiu o prijatí za členov EnCourage tých, ktorých blízki

pocitujú nesúlad v otázke svojej pohlavnej identity a/alebo sa identifikujú ako „transrodoví“.

¹¹ Vysvetlenie pojmu „check-in“ nájdete na strane 35.

slobodne a bez prítomnosti cudzích osôb hovoriť medzi sebou a s kaplánom na stretnutiach svojich pobočiek.

Spolupráca s inými skupinami

S odstupom štyridsiatich rokov je niekedy ťažké si uvedomiť, aká jedinečná bola nová služba otca Harveyho, keď sa v roku 1980 objavila. Pôsobili tu rôzne protestantské služby, ktoré ponúkali starostlivosť ľuďom pociťujúcim príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, väčšinou s cieľom odstránenia tejto príťažlivosti: to, čo by sme dnes nazvali „ex-gay“ prístup. Medzi katolíkmii pôsobila skupina Dôstojnosť (*Dignity*), ktorá vznikla niekoľko rokov predtým, ale táto organizácia zaujala veľmi odlišný postoj k cirkevnej výzve k čistote. Prístup organizácie Courage – žiť čistým životom a vyhýbať sa intímnyim stykom medzi osobami rovnakého pohlavia – zároveň uznáva, že byť príťahovaný k rovnakému pohlaviu nie je samo osebe hriechom, a od nikoho sa nevyžaduje, aby sa „stal heterosexuálom“, ak chce byť svätý, čo prinieslo do diskusie k tejto téme niečo nové.

V začiatkoch apoštolátu otec Harvey prijal vedúcich rôznych nekatolíckych cirkevných a sekulárnych združení s cieľom spolupráce a podelenia sa o svoje skúsenosti

v tejto oblasti pastorácie. Občas títo predstavitelia vystúpili s príspevkom na podujatí Courage, zvyčajne preto, že niektorí členovia organizácie Courage sa tiež zúčastňovali na stretnutiach týchto skupín, a preto požiadali otca Harveyho, aby ich pozval. Po ich vystúpeniach zvyčajne nasledovala živá diskusia a niekedy aj prednáška otca Harveyho, v ktorej zdôraznil odlišné postoje a napravil to, čo považoval v ich prístupe za chybné, ak to bolo potrebné.¹²

Táto spolupráca nebola vždy bezvýhradne úspešná. Na jednej strane, nikdy nebolo možné, aby katolícky apoštolát akceptoval cieľ niektorých skupín úplne odstrániť príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, či už duchovnými alebo psychologickými prostriedkami – často ironicky označovanými ako snahy o „odstránenie homosexuality modlitbou (pray away)“ v prvom prípade alebo o „terapia zameraná na zmenu“ v druhom. Na druhej strane je faktom, že niektorí z prvých spolupracovníkov pokračovali v presadzovaní metód, ktoré sú pre katolícke chápanie hraníc čistoty jasne neprijateľné,¹³ alebo sa dokonca zapojili do sexuálnych vzťahov s tými, ktorí u nich hľadali pomoc.¹⁴

Hoci prvé verzie bulletinu a webovej stránky Courage obsahovali odkazy na množstvo nekatolíckych a sekulárnych

¹² Pozri napr. diskusiu o vystúpení Colina Cooka na konferencii Courage v roku 1990, in *Courage: A Ministry of Hope*, s. 141-43.

¹³ Napr. „terapia objatím“, ktorú propaguje doktor Richard Cohen, alebo skupina People Can Change (Ľudia sa môžu zmeniť). Táto skupina tiež verejne priznala, že na niektorých svojich podujatiach využíva nahotu. Cohen bol pozvaný, aby prednášal na

konferenciách Courage, a jeho práca bola spomenutá v jednej z kníh otca Harveyho a na webovej stránke Courage.

¹⁴ Napr. zakladateľ skupiny Homosexuals Anonymous Colin Cook. Ako už bolo uvedené vyššie (poznámka pod čiarou č. 12), Cook vystúpil na konferenciách Courage a otec Harvey ho spomenul vo viacerých svojich knihách.

zdrojov vrátane tých, ktoré boli problematické z dôvodov, ktoré sme práve uviedli, Courage International nepodporuje iné skupiny alebo služby žiadnym oficiálnym ani kvázi oficiálnym spôsobom. Courage International tiež nepodporuje ani neautorizuje žiadne knihy alebo iné zdroje od autorov, ktorí nie sú katolíci alebo ktorých diela neodrážajú učenie Katolíckej cirkvi o viere a morálke, najmä pokiaľ ide o sexuálnu morálku. Keď sa jednotliví členovia pobočky Courage alebo EnCourage chcú podeliť o svoju osobnú skúsenosť na externom fóre, mal by tento člen a kaplán jasne uviesť, že tento hovorí sám za seba a že Courage International nepropaguje spomínanú službu alebo program. Keď je pobočka pozvaná na miestne podujatie, kde budú aj iné cirkevné služby, kaplán by sa mal pred prijatím pozvania poradiť s výkonným riaditeľom. Pobočky, ktoré majú miestne alebo regionálne webové stránky alebo účty na sociálnych médiách, by sa mali zdržať propagácie alebo podporovania externých služieb alebo zdrojov, ktoré neboli poskytnuté alebo výslovne odporúčené Úradom Courage.

S akýmikoľvek otázkami ohľadom tejto veci sa treba obracať na výkonného riaditeľa.

V žiadnom prípade by sa kapláni alebo členovia organizácie Courage – či už ako skupina alebo ako jednotlivci, alebo označujúci sa ako členovia Courage alebo EnCourage – nemali zúčastňovať na politických demonštráciách alebo aktivitách. Hlavným cieľom organizácie Courage International je poskytovať pastoračnú starostlivosť svojim členom a formáciu kňazom a tým, čo sú v ich službe. Hoci moderný svet otázky sexuality

a sexuálnej identity spolitizoval a v súčasnosti prebiehajú rôzne legislatívne snahy, ktoré sa zdajú byť zamerané na obmedzenie možnosti Cirkvi hovoriť na verejnosti pravdu, odpoveď na politickú agendu prichádza správne od biskupov a ich spolupracovníkov, ktorí lobujú v štátnych a národných vládoch. Courage International sa nezúčastňuje aktivizmu ani verejných protestov a jej členovia a kapláni sa rovnako musia zdržať takejto činnosti, ak chcú byť vnímaní ako predstavitelia apoštolátu. Žiadosť o výnimku z tohto pravidla treba adresovať výkonnému riaditeľovi.

Kapláni organizácií Courage a EnCourage musia byť obozretní aj pri zvažovaní pozvaní na „dialóg“ s národnými, diecéznymi alebo farskými združeniami, ktoré zanedbávajú učenie Cirkvi o morálnej povahe intímnych vzťahov osôb rovnakého pohlavia alebo mlčia, či sa nejednoznačne vyjadrujú o dôležitosti čistoty.

Ako zdôraznila Kongregácia pre náuku viery vo svojom *Liste o pastoračii homosexuálnych osôb* z roku 1986

Žiadny autentický pastoračný program nemôže spolupracovať s organizáciami, v ktorých sa homosexuálne osoby navzájom združujú bez toho, aby bolo jasne definované, že homosexuálne aktivity sú nemorálne. Správny pastoračný prístup musí poukázať na nevyhnutnosť toho, aby sa homosexuálne osoby vyhýbali príležitostiam, ktoré zvädzajú na hriech.

Treba podporovať tie programy, ktoré sa danému nebezpečenstvu snažia vyhnúť. Treba však aj jasne zdôrazniť, že každé vzdialenie sa od učenia Cirkvi, alebo mlčanie o ňom, v snahe poskytovať pastoračnú

starostlivosť, nie je ani autenticky starostlivé, ani pastoračné. Len to, čo je pravdivé, môže byť v konečnom dôsledku aj pastoračné. Nedbalosť voči postoju Cirkvi bráni tomu, aby homosexuálni muži a ženy dostávali tú starostlivosť, ktorú potrebujú a na ktorú majú právo.

Autentický pastoračný program napomáha homosexuálnym osobám na všetkých úrovniach ich duchovného života prostredníctvom sviatostí a predovšetkým častou a úprimnou sviatosťou zmierenia, prostredníctvom modlitby, svedectva, rady a osobnej pomoci. Takýmto spôsobom môže celé kresťanské spoločenstvo dospieť k spoznaniu svojho povolania a pomôcť svojim bratom a sestrám, aby sa vyhli sklamaniam a izolácii.¹⁵

Keď sú tí, ktorí žiadajú o dialóg týkajúci sa učenia Cirkvi úprimne otvorení vyhlásiť, že učenie je jasné a hľadať spôsoby, ako pomôcť ľuďom riadiť sa ním, takýto dialóg môže byť plodný. Ak však takéto interakcie vyžadujú mlčať o cirkevnom učení, účasť kaplánov a členov Courage môže spôsobiť medzi veriacimi zmätok a tomu sa treba vždy vyhnúť.

Kaplán by mal tiež obozretne posúdiť spoluprácu s katolíckymi združeniami, ktoré podporujú učenie Cirkvi o čistote, ale nemajú jasno v terminológii, ktorú Cirkev používa na jeho prezentáciu. Pojmy ako „objektívne nezriadená“ a rozdiel medzi „byť homosexuálom“ a „prežívať príťažlivosť k rovnakému pohlaviu“ je potrebné prezentovať spôsobom prispôbeným konkrétnemu publiku.¹⁶ Cieľom by však vždy malo

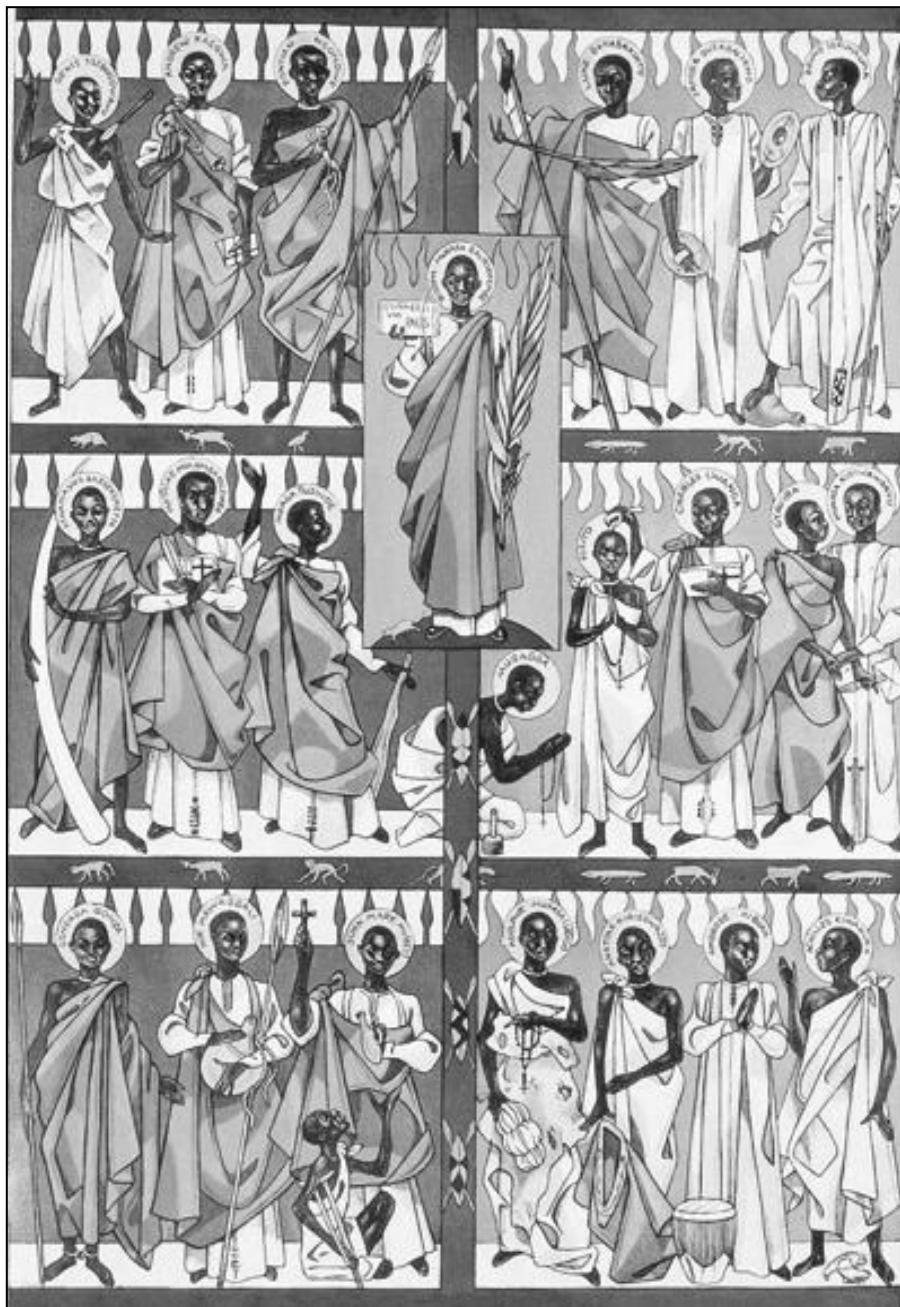
byť používanie takých termínov, aké používa Cirkev, a ich hlbšie pochopenie, nie ich nahrádzanie alternatívnou terminológiou.

¹⁵ Kongregácia pre náuku viery: *List biskupom o pastoračnej starostlivosti o homosexuálne osoby* (1986), 15.

¹⁶ Viac na túto tému možno nájsť nižšie na s. 21 – 22.

Prvá část

Ciele Courage

Ugandskí mučeníci, sv. Karol Lwanga a spoločníci,
patróni apoštolátu Courage.

1

„Žiť čistým životom v súlade s učením
Rímskokatolíckej cirkvi o homosexualite.“

Čistota

Čistota ako integrácia

„Čistota znamená úspešnú integráciu sexuality do ľudskej osoby a tým vnútornú jednotu človeka v jeho telesnej a duchovnej skutočnosti. Sexualita, v ktorej sa prejavuje príslušnosť človeka do telesného a biologického sveta, stáva sa osobnou a skutočne ľudskou, keď je integrovaná do vzťahu osoby k osobe v úplnom a časovo neobmedzenom vzájomnom darovaní sa muža a ženy. Čnosť čistoty zahŕňa teda mravnú neporušenosť osoby a úplnosť daru seba samého.“¹⁷

Dôraz, ktorý *Katechizmus Katolíckej cirkvi* kladie na integráciu ako charakteristický znak čistoty, je poučný pre tých, ktorí by chceli viesť ostatných ku snahe žiť čisto. Mnohí potenciálni členovia Courage, podobne ako mnohí ľudia v širšej spoločnosti, môžu mať zúžený pohľad na to, čo znamená „čistý život“, a očakávania Cirkvi vnímajú skôr ako zoznam zakázaných činností, než ako plán autentického slobody a ľudského rozkvetu. Aj keď je prirodzené, že diskusie

v pobočkách Courage niekedy smerujú k vyjadreniam o pokušeniach a podľahnutí týmto pokušeniam, kapláni by sa mali snažiť začleniť tieto rozhovory do širšieho kontextu integrovanej sexuality.

Nasledujúce body ponúkame jednak ako pomoc kaplánovi, aby pochopil a vedel vysvetliť učenie Cirkvi o sexualite a čistote, jednak ich navrhujeme ako východiská pre diskusiu na stretnutiach Courage.

Zdržanlivosť a čistota

Ak sa pozrieme na otázky sexuality abstraktne, ľudia často používajú výraz „čistota“, keď majú na mysli „zdržanlivosť“. Aj keď sa toto rozlíšenie môže zdať nepodstatné a nepatrné, je dôležité. Bez neho sa totiž ľahko oddelí telesné od duchovného a zabudne sa na to, že človek je jednotou tela a duše, teda všetky jeho rozhodnutia musia zahŕňať snahu o vnútornú aj vonkajšiu svätosť.

¹⁷ *Katechizmus Katolíckej cirkvi (KKC)*, 2337.

„Zdržanlivosť“ je cnosť, ktorá sa vyhýba intímnyim sexuálnym úkonom, uznávajúc, že „pohlavná rozkoš je morálne nezriadená, ak sa vyhľadáva pre ňu samu, oddelene od jej cieľov plodenia a spojenia, ktoré sú vlastné manželskej láske.“¹⁸ Zdržanlivosť je minimálnou požiadavkou pre toho, kto sa snaží žiť čisto. Zdržanlivý človek uznáva, že sexuálne intímne úkony sú vyhradené pre manželské páry, takže ľudia, ktorí nie sú zosobášení, rozlišujú medzi prejavmi náklonnosti (objatie, držanie za ruky, bozk na líce) a úkonmi, ktoré spôsobujú vzrušenie (vášnivý bozkávanie, dotýkanie sa intímnych častí tela atď.). Zdržanlivosť znamená aj vyhýbanie sa masturbácii, pornografii a fantazijným predstavám.

„Čistota“ ide ďalej ako zdržanlivosť a zahŕňa obozretné posudzovanie pocitov a túžob, a tiež záväzok vyhýbať sa takému konaniu, ktoré podporuje pocity vedúce k pokúšeniam. Čistý človek uznáva, že celoživotné manželstvo medzi mužom a ženou, ktorých sexuálne vzťahy sú otvorené odovzdávaniu nového života, je jedinečnou formou, ktorú Boh stvoril na vyjadrenie lásky sexuálnym spôsobom. Čistý človek prijíma túto pravdu viery a prináša obeť, aby ju mohol žiť.

Čistý človek musí byť čistý nielen telesne (zdržanlivosť), ale aj srdcom a myslou. Čistota znamená nehľadieť na ľudí alebo na obrazy ľudí so žiadostivosťou a nezaoberať sa žiadostivými myšlienkami, ktoré prichádzajú zvonka alebo zvnútra. Znamená tiež,

že človek sa stráni toho, aby sa jeho srdce zaoberalo bdelým snením a predstavami o tom, aké by to bolo žiť s niekým, kto nikdy nemôže byť jeho manželským partnerom.

Pri posudzovaní situácií alebo vzťahov s osobou, ktorá nás priťahuje, sa preto nemôžeme oddávať silným emóciám a zároveň predpokladať, že sa podľa nich nebudeme správať. Nikdy nie je rozumné dospieť do situácie, v ktorej je človek vystavený pokúšeniu – čo sa tradične nazýva „blízka príležitosť na hriech“ – lebo aj úmyselne vyhľadávať príležitosť na hriech je samo osebe hriechom. Okrem toho takýto prístup by navodzoval zdanie, akoby telo a duša/srdce boli oddelené skutočnosťou – „Pokiaľ sa budeme držať ďalej od seba, môžem túto osobu milovať s erotickou túžbou alebo si pripúšťať možnosť erotického spojenia a bude to v poriadku.“ Takáto falošná dichotómia však takmer znemožňuje cnostný život.

Druhy lásky

Jednou z najčastejších kultúrnych námietok proti učeniu Cirkvi je, že výzva k čistote diskriminuje ľudí s homosexuálnymi sklonmi, pretože ich odsudzuje na život bez lásky. V skutočnosti nič nemôže byť vzdialenejšie od pravdy. Ľudská osoba je stvorená pre lásku: „Ľudskú prirodzenosť muža a ženy stvoril na svoj obraz...vložil do nej povolanie, a tým aj schopnosť a úlohu milovať a žiť v spoločenstve.“¹⁹ Námietka vychádza z tendencie moderného sveta mať veľmi redukovaný pohľad na lásku a stotožňovať ju výlučne so sexuálnou intimitou.

¹⁸ KKC, 2351.

¹⁹ Pápež sv. Ján Pavol II.: apoštolská exhortácia *Familiaris consortio*, 11.

Na druhej strane antickí filozofi uznávali, že existujú rôzne formy lásky medzi ľuďmi, pričom každá z nich je vhodná pre určitý typ ľudského vzťahu. V priebehu storočí ich rozdelili do rôznych kategórií. C. S. Lewis vo svojej knihe *Štyri lásky* uvádza takýto užitočný zoznam:

- Náklonnosť (*storge*) je prirodzená láska, ktorú cítia rodičia k deťom a naopak, ktorá spája súrodencov a iných príbuzných a ktorú ľudia cítia k ľuďom a zvieratám, ktoré sú zraniteľné a v núdzi.
- Láska k blížnemu (*agapê*) je božská láska: láska, ktorou Boh miluje ľudský rod a ktorá umožňuje človeku milovať Boha na oplátku a milovať všetkých, ktorých miluje Boh.
- Vášeň (*eros*) označuje lásku, ktorá chce vlastniť a byť vlastnená svojim objektom, milovaným. Eros existuje preto, aby zabezpečil a uľahčil túžbu po spojení, ktorá manželom umožňuje zaviazať sa k celoživotnému výlučnému vzťahu v manželstve.
- Priateľstvo (*philia*) spája dvoch alebo viacerých ľudí v ich úsilí o dosiahnutie spoločného záujmu alebo cieľa. Priateľstvo môže vzniknúť z rôznych dôvodov, jednoduchých aj vznešených, vrátane túžby spoločne sa usilovať o svätosť a rásť vo vzťahu s Kristom, ktorý svojim apoštolom povedal: „Nazval som vás priateľmi“ (Jn 15, 15).

Pochopenie rôznych druhov lásky, najmä „zabudnutej“ priateľskej lásky, odhaľuje pravdu, že život bez sexuálnej intimity zďaleka nie je životom bez lásky. Potvrďuje to aj konštatovanie biskupov Spojených štátov, ktorí v roku 2006 napísali, že „pravé priateľstvo nie je v protiklade s čistotou; ani čistota nebráni priateľstvu. V skutočnosti sú cnosti priateľstva a čistoty navzájom v súlade“²⁰. Výzva k tomu, aby človek obetoval erotické spojenie nebráni jeho schopnosti milovať a byť milovaný; umožňuje skôr ešte viac autentické vyjadrenie lásky.

(Diskusiu o význame a podstate čistých priateľstiev nájdete v tejto príručke neskôr, v časti o štvrtom ciele Courage.)

Identita, sklon, úkon

Prvým cieľom je „žiť čistý život v súlade s učením Rímskokatolíckej cirkvi o homosexualite“²¹. Jasné pochopenie tohto učenia je nevyhnutné na to, aby sme členov Courage viedli k hlbšiemu pochopeniu seba samých, vlastných pokušení a toho, čo sa od nich očakáva.

Katolícke učenie o homosexualite a o osobách, ktoré prežívajú náklonnosť k rovnakému pohlaviu, berie do úvahy tri skutočnosti: chce povedať niečo o človeku a jeho identite; o homosexuálnej náklonnosti ako prežívanej skúsenosti a jej morálnych kvalitách; o homosexuálnych úkonoch a ich morálnom hodnotení zo strany Cirkvi.

- Osoba: Cirkev považuje osobu, ktorá prežíva homosexuálnu príťažlivosť,

²⁰ Konferencia katolíckych biskupov USA (USCCB): *Ministry*, s. 11.

za Božieho syna alebo dcéru, stворenú ako dobrú, na Boží obraz a podobu. Preto Cirkev odmieta pokusy definovať osobu pomocou redukovaného odkazu na jej sexuálnu orientáciu²¹. „Ľudia by nemali byť definovaní len na základe svojich sexuálnych sklonov.“²² Aby bolo v tomto bode jasno, Courage zvyčajne hovorí o „ľuďoch, ktorí prežívajú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu“, a nie o „homosexuáloch“ alebo „LGBTQ ľuďoch“, čo sú termíny, ktoré by mohli vzbudzovať dojem, že príťažlivosť k rovnakému pohlaviu definuje odlišnú kategóriu alebo typ človeka s odlišnou morálkou.²³

- Sklon: Emócie, príťažlivosť a túžby - ktoré Cirkev nazýva vášňami – sú prirodzenou súčasťou ľudskej psychiky a majú človeka priťahovať k dobru a odpudzovať od toho, čo je zlé.²⁴ Dôsledky prvotného hriechu, najmä sklon k hriechu, ktorý sa nazýva žiadostivosť, znamená, že vášne nemožno vždy brať za bernú mincu alebo ich posudzovať len podľa toho, ako silno ich pociťujeme. Väšne treba skôr posudzovať správne vedeným rozumom na zá-

klade toho, k akým činom vedú človeka, ktorý ich prežíva. Väšne sú „objektívne zriadené“, keď človeka privádzajú k dobrým činom; sú morálne nezriadené, keď človeka zvädzajú k zlým činom. Cirkev hodnotí homosexuálne sklony ako „objektívne nezriadené“ najmä v tom zmysle, že nabádajú človeka k homosexuálnym úkonom, ktoré sú podľa učenia Cirkvi vždy morálne zlé. Avšak „samotný sklon nie je hriechom. V dôsledku toho Cirkev neučí, že skúsenosť homosexuálnej príťažlivosti je sama osebe hriechom“²⁵.

- Úkony: Katolícke učenie o homosexuálnych úkonoch je jasné: „Tradícia (...) vždy hlásala, že homosexuálne úkony sú svojou vnútornou povahou nezriadené“.²⁶ Katechizmus ponúka vysvetlenie tohto súdu, ktoré má tri časti: „Sú proti prirodzenému zákonu. Zatvárajú totiž pohlavný úkon pred darom života. Nepochádzajú z opravdivého citového a sexuálneho dopĺňania sa“.²⁷ Inými slovami, chýbajú im podstatné prvky plodnosti a telesnej a duchovnej komplementarity, ktoré vytvárajú kontext pre skutočne manželské úkony.

²¹ Kongregácia pre náuku viery: *List*, 16.

²² Pápež František: *Meno Boha je Milosrdenstvo: rozhovor s Andreom Toriellim* (Bratislava: Fortuma Libri, 2016), 84.

²³ Potenciálni alebo noví členovia organizácie Courage možno radšej používajú výrazy ako „LGBTQ“ alebo „homosexuál“ na opis seba alebo svojho doterajšieho života. Kapláni a ostatní členovia by s nimi mali byť trpezliví, umožniť im slobodne a pohodlne sa vyjadrovať a zároveň

im pomôcť pochopiť, prečo Courage uprednostňuje používanie iného termínu. Nikto by nemal byť vylúčený alebo marginalizovaný z pobočky v dôsledku toho, aké výrazy používa na označenie seba samého.

²⁴ KKC, 1763–64.

²⁵ USCCB: *Ministry*, s. 5.

²⁶ KKC, 2357, cituje Kongregáciu pre náuku viery: *Persona humana*, 8.

²⁷ KKC, 2357.

Kaplán by mal starostlivo vysvetliť, prečo a ako Cirkev používa pojmy „objektívne nezriadený“ a „vnútorne nezriadený“. Nejde o psychologickú diagnózu duševnej poruchy a neznamená to, že celý človek je nenapraviteľne narušený. Cirkev sa skôr odvoláva na tieto „nezriadené“ sklony a činnosti, aby objasnila, že existuje akýsi „poriadok“ stvorenia, istý plán pre sexualitu a sexuálnu intimitu, ktorý je súčasťou dizajnu ľudskej osoby. Keď Cirkev musí povedať „nie“ – teda posúdiť niečo ako „nezriadené“ – vždy je to súčasťou odkazu na väčšie „áno“, na poriadok a plán, ktoré vedú ku skutočnému ľudskému naplneniu a rozkvetu.

Stratégie pre rast v čistote

„V našej spoločnosti je čistota špecifickou cnosťou, ktorá si vyžaduje mimoriadne úsilie.“²⁸ Kaplán by mal byť pripravený pomôcť členom pobočky vytrvať v ich úsilí o rast v tejto cnosti. Mal by byť tiež schopný poradiť im v súvislosti s konkrétnymi výzvami v oblasti čistoty.

Najúčinnejší, dar, o ktorý sa kaplán musí podeliť s členmi miestnej pobočky, nie je hneď zrejmý. Ide o to, že je predovšetkým duchovným otcom tých, o ktorých sa stará. Zdá sa, že veľa problémov s čistotou v dnešnej dobe, najmä medzi ľuďmi, ktorí zažívajú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu a pokušenia s tým spojené, súvisí s emocionálnymi a vzťahovými zraneniami, najmä v rámci najbližších vzťahov daného človeka. Skutočný vzťah s duchovným otcom poskytnie

z veľkej časti uzdravenie a alternatívu k nezdravému spôsobu utišovania týchto rán prostredníctvom falošných vzťahov, ktoré ponúka pornografia a promiskuita.

Okrem toho je kaplán pre členov pobočky dôležitým príkladom, keďže sa sám veľkodušne a radostne hlási ku kňazskému celibátu. Človek, ktorý sa usiluje žiť čisto, môže byť ľahko frustrovaný, najmä keď sa mu zdržanlivosť zdá byť skôr vnútenou, než slobodnou voľbou. Keď kaplán dokáže úprimne hovoriť o slobode, ktorú nachádza vo svojom celibátnom záväzku, povzbudí aj ostatných, aby prijali evanjeliové volanie k čistote.

Kapláni by mali byť voči členom pobočky úprimní, pokiaľ ide o nevyhnutnosť askézy – ducha sebaobetovania, ktorý vychováva telo k trpezlivosti a udržiava túžby na správnom mieste. „Čistota predpokladá *naučiť sa sebaovládaniu*, ktoré je výchovou k ľudskej slobode“, radí katechizmus. „Alternatíva je zrejmá: buď človek ovláda svoje vášne a nadobudne pokoj, alebo sa nechá nimi zotročiť a stane sa nešťastným“.²⁹

Takúto askézu netreba interpretovať príliš rigorózne, akoby na dosiahnutie čnosti čistoty stačilo dostatočné úsilie a pevná vôľa. Podobne „vášne [...] netreba jednoducho potlačiť, aby človek mohol konať morálne.“³⁰ Osoba, ktorá žije s príťažlivosťou k rovnakému pohlaviu, sa skôr usiluje o vyššie uvedené integráciu: o schopnosť udržať si túžby v správnej perspektíve, správne ich posúdiť a slobodne sa rozhodovať v súlade s Božím plánom v oblasti sexuality. „Opakované

²⁸ USCCB: *Ministry*, s. 5.

²⁹ KKC, 2339.

³⁰ USCCB: *Ministry*, s. 9.

dobré skutky zmenia vášne, ktoré človek prežíva,³¹ a osoba bude rásť v slobode, keď ovládne svoje myšlienky a činy.

Kaplán pomáha členom pobočky vytrvať, buď veselým povzbudzovaním, ale aj trpezlivosťou s tými, ktorí majú problémy. „Kresťanský život je postupná cesta k prehĺbeniu učenia,“ odkazujú americkí biskupi, no „nie všetci ľudia postupujú rovnakým tempom, ani nepostupujú vždy priamo k svojmu cieľu“³². Kaplán by mal byť trpezlivý voči tým, o ktorých sa stará, a pomôcť im, aby mali správny trpezlivý postoj voči sebe samým, bez toho, aby sa stal indiferentným či vzbudzoval dojem, že cieľ čistoty je nedosiahnuteľný.

Snaha o sexuálne uspokojenie pomocou masturbácie, používaním pornografie a promiskuitou sa môže rýchlo stať predmetom zvyku a dokonca nutkania. Kapláni by si mali byť vedomí fyzických účinkov, ktoré má takéto sebauspokojujúce správanie na mozog a telo, ako aj jeho vplyvu na ducha a vôľu. Správne pochopenie pomôže človeku, ktorý sa týmito vecami zaoberá, jednoducho byť trpezlivý a odhodlaný k dlhodobej zmene, jednoducho poukáže na dôležitosť vytvárania nových dobrých návykov (cností), ktoré nahradia zlozvyky.

Katechizmus osobitne aplikuje všeobecné morálne učenie o vine na situáciu človeka, ktorý si vypestoval návyk masturbácie. Kňazovi, ktorý vysluhuje spoveď, odporúča „na utvorenie si správneho úsudku o morálnej zodpovednosti jednotlivých osôb a na usmernenie pastoračnej činnosti brať do

úvahy citovú nezrelosť, silu nadobudnutých návykov, stavy úzkosti alebo iné psychické či spoločenské faktory, ktoré môžu morálnu vinu zmenšiť, ba azda redukovať na najmenšiu mieru“³³. Opäť, nejde o morálnu indiferentnosť alebo o ospravedlňovanie zlého správania, ale o realistické posúdenie faktorov, ktoré obmedzujú morálnu slobodu človeka. Rovnaká rada platí aj pre podobné problémy, ako je návykové používanie pornografie a promiskuitné sexuálne kontakty.

Terapeutická pomoc pre život v čistote

Ak člen *Courage* zápasí so správaním, ktoré sa stalo skutočne nutkavým a zdá sa, že súvisí s hlbšími psychologickými zraneniami a potrebami, kaplán by mal spoznať a uznať hranice svojich kompetencií a povzbudiť ho, aby zväzil návštevu terapeuta alebo poradcu, ktorý by pomohol vyriešiť základné problémy. Takýchto odborníkov „treba starostlivo vyberať, aby sa zabezpečilo, že budú zastávať cirkevné chápanie ľudskej osoby... [a] svoju prácu budú vykonávať spôsobom, ktorý je v súlade s učením Cirkvi.“³⁴

Je dôležité pochopiť, že cieľom takejto terapeuticko-intervencie je odstrániť prekážky brániace čistému životu. Takáto terapia sa nesmie zamieňať s pokusom „napraviť“ alebo odstrániť príťažlivosť k rovnakému pohlaviu (prístup, ktorý sa bežne označuje ako „konverzná terapia“). Kaplán, ktorý považuje za rozumné navrhnúť v individuálnom prípade terapiu, by mal tiež jasne povedať, že *Courage* nikdy od žiadneho zo

³¹ *Tamže*.

³² USCCB: *Ministry*, s. 28.

³³ KKC, 2352.

³⁴ USCCB: *Ministry*, s. 23.

svojich členov nepožaduje nejakú terapiu, neposkytuje ani neodkazuje na žiadny druh terapie.

Jánovo evanjelium (2,25) uvádza, že Kristus veľmi dobre poznal ľudské srdce, a Cirkev vždy víta poznatky lekárskeho, psychologického a sociálnych vied, aby hlbšie pochopila ľudskú osobu, ktorá je jednotou tela a duše.³⁵ Neexistuje totiž čisto „duchovný“ prístup k svätosti, ktorý by nebral do úvahy aj ľudskú myseľ, ľudské vzťahy (najmä v rodine) a potreby ľudského tela.

Autentické stretnutie spirituality a psychológie v súvislosti s príťažlivosťou k rovnakému pohlaviu nachádzame v tzv. „terapii založenej na čistote“. Tá je však veľmi vzdialená od snahy niekoho „opraviť“ alebo „napraviť“. Ale tí, ktorí hlboko rozumejú spôsobu, akým ľudské bytosti myslia a vytvárajú vzťahy k iným, ukázali mnohé spôsoby, ako môže určitý návyk vyrovnávania sa s pocitmi alebo situáciami spôsobiť, že človek je náchylnejší na pokúšenia alebo pravdepodobnejšie hľadá uspokojenie spôsobom, ktorý pre neho nie je dobrý.

Niektorí ľudia zisťujú, že okrem duchovného vedenia a sviatostí, príležitosť porozprávať sa o svojich skúsenostiach a aktuálnej situácii s niekým, kto rozumie takémuto spôsobu zvládania pocitov, myslenia a konania – teda s dobre vyškolenými, etickými psychológmi a terapeutmi - im dáva potrehy, ktoré im pomáhajú v snahe o čistotu. Courage rešpektuje rozhodnutia niektorých

svojich členov vyhľadať pomoc kvalifikovaných odborníkov, aby lepšie porozumeli sebe samým, svojmu spôsobu vnímania sveta a svojim vzťahom, čo im všetko môže pomôcť v ich každodennom boji o svätosť a čistotu. Stretnutia Courage však nie sú skupinovú terapiou a žiadny člen Courage nie je povinný vyhľadať poradenstvo alebo liečbu akéhokoľvek druhu.

Osobitné potreby mužov a žien

Boh stvoril mužov a ženy, ktorí sú si rovní v dôstojnosti a vzájomne sa dopĺňajú – to znamená, že každé pohlavie má svoju fyzickú, emocionálnu a duchovnú jedinečnosť a odlišnosť, ktorá je dobrá a ktorú Boh chcel. Komplementárnosť pohlaví, ktorú pápež František nazval „veľkým pokladom [...] nielen prínosom, ale aj vecou krásy“,³⁶ je v prirodzenom poriadku určená na to, aby každý človek vychádzal zo seba smerom k druhému. Nemalo by nás preto prekvapiť, že aj z hľadiska príťažlivosť k rovnakému pohlaviu majú muži a ženy odlišné skúsenosti a čelia rôznym výzvam.

Dlhoročné pozorovania kaplánov apoštolátu Courage viedli k záveru, že muži a ženy, ktorí prežívajú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, nadväzujú romantické vzťahy z rôznych dôvodov. Veľmi všeobecne povedané, mužov, ktorí prežívajú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, najprv priťahujú fyzické vlastnosti a vonkajší vzhľad mužov, ktorí sú objektom túžby. Zdá sa, že mnohokrát ich priťahujú vlastnosti druhého, ktoré

³⁵ Porov. Kongregácia pre náuku viery: *List*, 17, a USCCB: *Ministry*, s. 7.

³⁶ Pápež František: *Príhovor k účastníkom medzinárodného kolokvia o komplementárnosti muža a ženy, ktoré sponzorovala Kongregácia pre náuku viery* (17. novembra 2014), č. 1.

vnímajú ako nedostatočné u seba – konkrétny vzhľad alebo fyzický atribút, osobnosťná črta alebo ľahkosť interakcie atď. Mnohí muži bojujú s pornografiou a promiskuitnými sexuálnymi stykmi, ktoré sú často dočasné a môžu byť aj anonymné. Kapláni by si mali obzvlášť všímať, aký vplyv má toto správanie na členov z hľadiska návykov a slobody, ako už bolo spomenuté.

Na druhej strane, vzťahy medzi ženami rovnakého pohlavia sa zvyčajne začínajú hlbokým priateľstvom, ktoré sa stáva viac intímny a romantickým a nakoniec aj fyzickým/sexuálnym. Tieto vzťahy môžu byť citovo veľmi zamotané, s prvkami vlastníctva, výlučnosti a žiarlivosti. Hoci ženy môžu nadobudnúť aj závislosť na pornografii, masturbácii či promiskuite, k tomu, aby žili čisto, im najviac pomôže pochopenie primeraných hraníc vo vzťahoch a uvedomenie si rozdielu medzi priateľstvom a erosom.

Vzhľadom na rozdielne výzvy, ktorým čelia muži a ženy, a na potrebu zdržanlivosti, v diskusiách o sexuálnych otázkach by bolo ideálne, ak by pobočka Courage poskytla príležitosť na oddelené stretnutia pre mužov a pre ženy. To neznamená, že by sa nikdy nemali miešať; v skutočnosti interakcia medzi pohlaviami môže poskytnúť uzdravenie a formovanie rodových rolí pre obe skupiny. Je to prospešné najmä z hľadiska spoločenských stretnutí a príležitostí na modlitbu a rozjímanie. Tieto dve skupiny by však mali mať pravidelné oddelené stretnutia, na ktorých by sa diskutovalo o ich skúsenostiach a problémoch, ak je tam dostatok žien na oddelené stretnutia. Ak by sa potenciálna členka cítila nepríjemne, že by

bola jedinou ženou v čisto mužskej pobočke, môže sa chcieť namiesto toho stretávať individuálne s kaplánom. Žena by však nikdy nemala byť odmietnutá ako členka pobočky Courage len preto, že by v nej bola jedinou ženou.

2

„Odovzdať celý svoj život Kristovi prostredníctvom služby druhým, duchovného čítania, modlitby, meditácie, individuálneho duchovného vedenia, častej účasti na svätej omši a častého prijímania sviatostí zmierenia a Eucharistie.“

Modlitba a odovzdanie sa

Duchovný plán

„Účelom životného plánu je dať smer životu človeka v kontexte kresťanskej viery,“ napísal otec Harvey. „Nie je to pravidlo, ani desať jednoduchých krokov k šťastiu, ale radikálne prehodnotenie neadekvátneho pohľadu na život. Je to hlboké odhodlanie presmerovať vôľu na hľadanie Boha; vedie to k postupnému vytváraniu systematických praktík, ktoré majú pomôcť homosexuálnej osobe naplniť tieto premyslené ciele.“³⁷

Prvý cieľ Courage, žiť čistý život, je podporovaný ostatnými štyrmi cieľmi, a najmä druhým cieľom: rozvíjaním života modlitby a duchovným plánom. Otec Harvey vysvetľuje, že človek, ktorý prežíva príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, „často cíti osamelosť a neúplnosť“ homosexuálnych vzťahov, no „myšlienka, aby žil vo svete sám, mu možno ani neprišla na um, alebo ak prišla, zdala sa

mu bezútešná ako saharská púšť. V tejto situácii potrebuje silné duchovné vedenie, životný plán a priateľstvo iných zbožných osôb“.³⁸

Päť cieľov predkladáme v takom jazyku a formuláciách, ktoré boli zvolené v prvej pobočke Courage, navyše druhý cieľ sa môže zdať zmesou zbožných praktík, z ktorých si možno vybrať. Avšak každá z častí druhého cieľa má svoj vlastný význam v celkovom duchovnom pláne člena Courage a ich usporiadanie a vzájomné vzťahy majú vnútornú logiku. Každú z nich si postupne rozoberieme.

Služba druhým

Človeku, ktorý sa usiluje rásť vo svätosti, nestačí vyhýbať sa nerestiam, ale musí rásť aj v cnostiach, ktoré sú protikladom týchto

³⁷ P. John Harvey, OSFS: *A Spiritual Plan to Redirect One's Life (Duchovný plán ako zmeniť niečí život)*. Boston: Pauline Books and Media, 1979, 10.

³⁸ P. John Harvey, OSFS: *A Spiritual Plan*, 6.

nerestí. To sa zvyčajne dosahuje konkrétnymi obetami, ktoré si praktizovanie cností vyžaduje. Takže človek, ktorý zvykne strácať nervy so spolupracovníkom, môže rásť v trpezlivosti tým, že bude s týmto spolupracovníkom tráviť viac času a bude sa snažiť vidieť jeho dobré vlastnosti. Človek, ktorý sa považuje za chamtivého a lakomého, môže rásť vo veľkorysosti tým, že bude hľadať osobitné príležitosti, aby daroval financie alebo čas nad rámec toho, čo by bežne urobil.

Keď sa snažíme rásť v čistote a vyhýbať sa sexuálnej nečistote, je to trochu inak. Zdržanlivosť sa týka najmä *nerobenía* niečoho: vyhýbania sa intímnyim sexuálnym myšlienkam a činom. Aký je teda dobrý skutok, ktorý treba robiť ako protiklad? Zdá sa, že odpoveďou je dobročinnosť, konkrétne skutky služby druhým.

Rôzne formy nečistoty, s ktorými členovia Courage zvyčajne bojujú – fantazijné predstavy, masturbácia, pornografia, promiskuitné styky – majú jedno spoločné: sú zamerané na seba samého. Používajú sexuálnu schopnosť a využívajú inú osobu na uspokojenie seba a svojich túžob. Povaha homosexuálnej príťažlivosti – to, že je špecificky zameraná na osobu rovnakého pohlavia, ako som ja sám – môže zintenzívniť povahu týchto pokušení spočívajúcu v zameraní na seba samého. Spôsob, ako s nimi bojovať, spočíva teda skôr v zameraní sa na druhých než na seba.

Snaha slúžiť druhým namiesto hľadania vlastného uspokojenia má niekoľko dobrých účinkov. Po prvé, tým, že vyžaduje, aby človek hľadal Krista v druhých, zvyšuje jeho

schopnosť rozpoznať Kristovu prítomnosť vo vlastnom živote. Človek slúži druhým, pretože dostal príkaz vidieť v nich Krista: „Veru, hovorím vám: Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili“ (Mt 25, 40). Rovnako to človeku pomáha rozpoznať pôsobenie milosti v jeho vlastnom živote, pretože príležitosti slúžiť vlastnej rodine, priateľom a známym odhaľujú plány Božej prozreteľnosti. Služba odhaľuje dary, ktoré človek dostal od Boha, keďže tieto dary má aktívne využiť v konkrétnych situáciách. Konkrétne telesné skutky milosrdenstva pomáhajú človeku rozvíjať tiež čistý postoj k vlastnému telu a telám druhých, keďže sa starajú o úplne základné telesné potreby druhého (jedlo, oblečenie, prístrešie, prítomnosť) skôr z lásky ku Kristovi, než pre vlastné uspokojenie.

Kapláni Courage by mali povzbudzovať členov, aby si všímali príležitosti na službu ľuďom, s ktorými sa stretávajú v každodennom živote, a tiež, aby si naplánovali pravidelný čas, kedy budú slúžiť v rámci programov organizovaných ich farnosťou alebo spoločenstvom. Bolo by tiež užitočné, naplánovať z času na čas nejaké práce, ktoré by členovia pobočky mohli uskutočniť spoločne ako skupina. Zbieranie a rozdeľovanie darčiekov na Vianoce, projekty týkajúce sa údržby farnosti, v ktorej sa stretnutia konajú, príprava a podávanie jedla v miestnej vývarovni alebo útulku, či iné podobné projekty môžu členov pobočky zblížiť a podnietiť k ďalším dobročinným skutkom. Otec Harvey mnohé roky na konci stretnutí Courage posielal dokola klobúk, aby vybral peniaze, ktoré sa venovali katolíckej charite, zvolenej členmi.

Duchovné čítanie

„Je veľmi užitočné,“ hovorieval svätý Filip Neri, „čítať diela autorov, ktorých mená sa začínajú na S, ako napríklad svätý Augustín, svätý Bernard atď.“ Tak ako skutky služby odpútavajú pozornosť člena Courage od jeho vlastných túžob a robia ho pozornejším voči potrebám druhých, zvyk čítať dobré duchovné knihy mu môže ukázať, že jeho vlastný príbeh obrátenia, milosti a povolania je situovaný do širšieho príbehu tých, ktorí nasledovali Krista v každej dobe a na každom mieste. „Svedkovia, ktorí nás predišli do Kráľovstva, najmä tí, ktorých Cirkev uznáva za svätých, majú účasť na živej tradícii modlitby, príkladom svojho života, spismi, ktoré zanechali a svojou terajšou modlitbou,“³⁹ hovorí katechizmus. Duchovné čítanie, podobne ako mnohé praktiky a postoje obsiahnuté v piatich cieľoch, pomáha upevňovať ducha spoločenstva, ktorý je taký potrebný pre kresťanský život.

Obrovská pokladnica duchovných kníh Cirkvi, tradičných aj moderných, ponúka každému niečo podľa jeho chuti, pre každú situáciu a každú potrebu. Niekedy môže byť pre niekoho, kto práve začína, ohromujúca veľkosť výberu, preto by mal mať kaplán k dispozícii niekoľko odporúčaní pre členov pobočky, pričom by mal mať vždy na pamäti, že je potrebné prispôbiť svoje návrhy konkrétnym jednotlivcom. Užitočné budú knihy, ktoré sa zaoberajú témami ako obrátenie, milosť, čistota a životy svätých.

Z času na čas môže byť tiež osožné, aby kaplán navrhol knihu, ktorú si môžu všetci členovia spoločne prečítať a o ktorej môžu

diskutovať buď v rámci pravidelného stretnutia alebo inokedy. Vedenie tejto diskusie si bude vyžadovať osobitnú starostlivosť, aby sa nestala len intelektuálnym cvičením. Duchovné čítanie nie je samoučelné, ale je prostriedkom, ktorý má členom pomôcť lepšie si uvedomiť silu milosti v ich vlastnom živote a hlbšie porozumieť vlastnému príbehu zdieľaním postrehov a príbehov iných.

Modlitba

Štvrtá časť katechizmu sa podrobne venuje téme modlitby – metódam, pohnútkam, času a miestu, plodom – a končí krásnou meditáciou o modlitbe Pána. Kaplán Courage by mal určite poznať obsah tejto časti katechizmu a sám byť človekom modlitby, aby mohol byť pre členov pobočky učiteľom modlitby.

Katechizmus uvádza Mojžišovu modlitbu ako „úchvatný obraz modlitby“, najmä modlitby prihovoru, ktorú opakovane prednášal za ľud, ktorý mal viesť.⁴⁰ Rozhovory medzi Pánom a Mojžišom, ktoré sú zaznamenané vo Svätom písme, poukazujú na prvok modlitby, ktorý je pre členov Courage podstatný: na dôverný vzťah s Bohom, ktorý Mojžišovi umožnil úprimne sa podeliť so všetkými svojimi skúškami, pochybnosťami a obavami a ktorý viedol svätého autora k poznámke, že „Pán sa rozprával s Mojžišom z tváre do tváre, ako keď sa niekto rozpráva so svojím priateľom“ (Ex 33, 11).

Modlitba, ktorá nie je úprimná, je stratou času a energie. Slová môžu znieť veľmi zbožne, môžu byť objektívne správne, do-

³⁹ KKC, 2683.

⁴⁰ KKC, 2574.

konca krásne – ale ak človek nehovorí s Bohom úprimne o skutočných okolnostiach svojho života, bude chýbať premena a rast, ktoré sú ovocím modlitby. Človek, ktorý v sebe nesie veľké množstvo viny a hanby a čelí dlhodobým hriechnym návykom, ktoré sa ťažko odbúravajú, má takmer vždy problém modliť sa, zo strachu, že Boh jeho modlitbu odmietne, alebo že sa bude chcieť s človekom rozprávať práve o tom, čo nie je pripravený zmeniť. Kaplán *Courage*, ktorý často hovorí o Božom milosrdenstve a o potrebe každého človeka prosiť o milosť a pomoc, pomáha ľuďom, o ktorých sa stará, úprimnejšie sa modliť.

Duchovný patrón otca Harveyho, svätý František Saleský, nám pripomína, že modlitba je univerzálna a prispôsobuje sa potrebám a okolnostiam každého jednotlivca. „Praktizovanie zbožnosti sa musí prispôbiť silám, zamestnaniu a povinnostiam každého zvlášť. V skutočnosti, ak niekedy pôsobí proti alebo je nepriateľská voči legitímnemu stavu a povolaniu niekoho, potom ide celkom určite o falošnú zbožnosť.“⁴¹ Matka rodiny nemá rovnaký modlitebný život ako mníška v kláštore; niekto, kto pracuje v kancelárii, nemôže mať rovnaký náboženský život ako mních so sľubom mlčanlivosti. Bohatý náboženský život Katolíckej cirkvi však poskytuje úžasnú rozmanitosť metód a „štýlov“ modlitby, vhodných pre každého. *Courage International* nepredpisuje žiadny konkrétny typ modlitby alebo pobožnosti, a hoci je vždy vhodné, aby kaplán *Courage* počas stretnutia diskutoval

o typoch a metódach modlitby s celou pobočkou, musí si nájsť čas aj pre každého člena osobitne, aby mu pomohol nájsť vhodný typ modlitby vzhľadom na jeho potreby a okolnosti

Meditácia

Okrem spoločnej a liturgickej modlitby je dôležitou súčasťou duchovného rastu aj meditácia. Katechizmus vysvetľuje, že „ľudský duch sa usiluje pochopiť dôvod a spôsob kresťanského života, aby súhlasil s tým a odpovedal na to, čo žiada Pán“⁴². „Uvádza do činnosti myslenie, predstavivosť, city a túžby“⁴³ a uvažuje o Svätom písme, najmä evanjeliu, svätých ikonách, liturgických textoch príslušného dňa alebo obdobia, spisoch otcov duchovného života⁴⁴ a iných veciach, ktoré nám pripomínajú Boží plán a prítomnosť. Kaplán *Courage* by mal pomôcť členom pochopiť dôležitosť meditácie a poskytnúť im dobré zdroje a vlastné vedenie, aby im pomohol rozvíjať tento typ modlitby.

Okrem Svätého písma a duchovných kníh môže byť predmetom meditácie aj „kniha života“⁴⁵. Členov *Courage* treba povzbudzovať, aby každý deň venovali čas tomu, čo svätý Ignác z Loyoly nazval *examen* – teda dôkladnému zväženiu dňa, hodinu po hodine, venujúcemu pozornosť pôsobeniu milosti a svojej odpovedi na ňu. Ide o viac než len o spytovanie svedomia, ktoré sa snaží identifikovať vlastné hriechy, hoci toto uvedomenie si hriechov je jeho súčasťou. Dôležitejšie však je, že denný *examen*

⁴¹ Sv. František Saleský: *Návod k zbožnému životu*, I.3.

⁴² KKC, 2705.

⁴³ KKC, 2708.

⁴⁴ KKC, 2705.

⁴⁵ KKC, 2706.

hľadá Božie pôsobenie a prítomnosť v bežnom živote človeka – aktuálne prijaté milosti; pozvanie k obete alebo k určitému ďalšiemu kroku v povolání; slovo povzbudenie alebo útechy, ktoré prišlo v správnom čase; pomoc pri správnom rozhodnutí konať dobro a vyhnúť sa zlu. Tento každodenný zvyk rozjímať o udalostiach uplynulého dňa prehľbuje vedomie človeka o jeho potrebe Boha a o spôsobe, akým Boh na túto potrebu odpovedá. Časom sa tak zvyšuje povedomie človeka o Božej prítomnosti a konaní práve v čase, keď sa to deje.

„Metódy rozjímania sú také rozličné, akí rozliční sú učitelia duchovného života,“ priznáva katechizmus,⁴⁶ a aj v tomto prípade by mal byť kaplán pozorný k potrebám a situácii každého jednotlivca, namiesto toho, aby sa snažil každému vnútiť metódu, ktorú sám najlepšie pozná.

Individuálne duchovné vedenie

Niekedy sa zdá, že pod názvom „duchovné vedenie“ sa spájajú do jedného celku mnohé typy vzťahov – pastoračné poradenstvo, pravidelná spoveď, mentoring alebo to, čo by sa v sekulárnom kontexte mohlo nazývať „životný koučing“. Duchovní vodcovia však majú veľmi špecifickú úlohu: byť „sprievodcami modlitby“ a „služobníkmi modlitby“⁴⁷. Rozhovory, ktoré človek vedie so svojím duchovným vodcom, by sa mali vo všeobecnosti týkať jeho rozhovorov s Bohom v modlitbe. Úlohou duchovného vodcu

je pomáhať usmerňovanému rozlišovať Božiu vôľu v konkrétnych okolnostiach jeho života.

Ako už bolo spomenuté, kňaz je zvyčajne pridelený za kaplána Courage popri svojich hlavných povinnostiach farára, kaplána v univerzitnom areáli alebo v inej službe. Hoci by mal vynaložiť všetko úsilie, aby bol členom svojej pobočky k dispozícii na duchovné vedenie, ak o to požiadajú, jeho nabitý rozvrh mu nemusí dovoliť vyhovieť každej žiadosti. Kaplánom sa preto odporúča, aby si vytvorili neformálnu sieť spolupratov kňazov, o ktorých vedia, že sú verní a súcitní, a ku ktorým môžu členov pobočky v prípade potreby poslať na duchovné vedenie.

Kapláni by samozrejme mali mať duchovného vodcu, s ktorým by sa mohli podeliť o radosti a výzvy tejto služby a ktorý by ich viedol a povzbudzoval v ich práci pri vedení druhých. „Lebo aký je majster, taký bude žiak, a aký je otec, taký bude syn,“ zdôrazňuje svätý Ján z Kríža. „Ak duchovný vodca nemá skúsenosť s duchovným životom, nebude schopný viesť k nemu ani duše, ktoré k tomu Boh volá, a nebude im ani rozumieť.“⁴⁸

Častá účasť na svätej omši a časté prijímanie Eucharistie

Výhody častej účasti na svätej omši by mali byť zrejmé. Človek, ktorý sa môže denne zúčastňovať na svätej omši, má možnosť hlbšie sa oboznámiť s Božím slovom

⁴⁶ KKC, 2707.

⁴⁷ Porov. KKC, 2683, 2685.

⁴⁸ Sv. Ján z Kríža: *Živý plamen lásky*, strofa 3.30, Karmelitánské nakladatelství, 2001

a viac sa zapojiť do života farskej komunity. Závazok zúčastňovať sa na omši každý deň alebo niekoľko dní v týždni vytvára v živote človeka disciplínu a poriadok a lepšie ho prispôsobuje liturgickým obdobiam života Cirkvi. Často poskytuje príležitosť na askézu (najmä ak sa každodenná svätá omša slávi skoro ráno) a motivuje vyháňať sa návykovému ťažkému hrešeniu, aby bolo možné prijať sväté prijímanie.

Pravidelná účasť na svätej omši je často väčším impulzom pre modlitbu príhovoru, a to nielen za potreby najbližšej rodiny alebo okruhu priateľov, ale aj za širšie spoločenstvo farnosti a diecézy. Je to tiež príležitosť na modlitbu za seba samého a na ponúknuť svojich obetí a utrpení Bohu. Lebo „všetky ich skutky, modlitby a apoštolské námahy, ... každodenná práca, ...ba aj životné ťažkosti, ak sa trpezlivo znášajú, stávajú sa 'duchovnými obetami, príjemnými Bohu skrze Ježiša Krista' (1 Pt 2, 5), ktoré pri slávení Eucharistie nábožne prinášame Otcovi spolu s obetou Pánovho tela.“⁴⁹

Plodov svätého prijímania je mnoho a sú úzko spojené so životom učeníka a s výzvou k neustálemu obráteniu. „Prijímanie prehľbuje naše zjednotenie s Kristom... zachováva, zveľadňuje a obnovuje život milosti ... odlučuje nás od hriechu ... zotiera všedné hriechy ... oživuje našu lásku a robí nás schopnými pretrhnúť nezriadené lipnutia na stvorených,“ a „chráni pred budúcimi smrteľnými hriechmi“.⁵⁰ Netreba pripomínať, že kapláni *Courage* by mali dôrazne povzbu-

dzovať členov, aby sa čo najčastejšie zúčastňovali na svätej omši a prijímali sväté prijímanie. Z času na čas by mal kaplán obetovať svätú omšu za pobočku a spolu s ňou, a to buď v spojení s pravidelným stretnutím, alebo v inom vhodnom čase. Prvá pobočka *Courage* dlhé roky slávila omšu spoločne každý prvý piatok v mesiaci.

Časté pristupovanie k sviatosti zmierenia

Medzi mnohými povinnosťami kaplána *Courage* má popredné miesto spovedanie členov pobočky. „Vyznaním sa človek postaví zoči-voči hriechom, ktorými sa prevínil; berie za ne zodpovednosť a tým sa znovu otvára Bohu a spoločenstvu Cirkvi, aby si tak umožnil novú budúcnosť.“⁵¹ Už od čias prvej pobočky *Courage* bola súčasťou každého stretnutia pobočky sviatosť zmierenia.

Nie je ľahké „postaviť sa zoči-voči hriechom“ a už vôbec nie sexuálnym hriechom a zvykom, ktoré môžu vyvolávať veľké rozpaky, pocity viny a hanby. Napriek tomu je potrebné vyznať vážne hriechy „aj keby boli veľmi skryté,“ hovorí katechizmus, „niekedy väčšmi rania dušu a sú nebezpečnejšie ako tie, ktoré sa páchajú zjavne“⁵². Dostupnosť kaplána, ktorému môžu členovia dôverovať, ktorý im rozumie a je trpezlivý a súcitný, je teda pre ich schopnosť rásť a byť uzdravení nevyhnutná. „Ak sa chorý hanbí ukázať lekárovi svoju ranu,“ napísal svätý Hieronym, „medicína nemôže vyliečiť to, čo nepozná.“⁵³

⁴⁹ Druhý vatikánsky koncil: *Lumen gentium*, 34.

⁵⁰ KKC, 1391-95.

⁵¹ KKC, 1455.

⁵² KKC, 1456.

⁵³ Sv. Hieronym: *Commentary on Ecclesiastes*, 10, 11: PL 23, 1096.

Nie každý člen sa bude chcieť sponovať u kaplána pobočky, takže aj v tomto prípade je dobré, aby mal kaplán sieť verných a súcitných kňazov, ktorých môže odporučiť ako sponovníkov. (To je dôležité aj vtedy, keď stretnutie pobočky vedie diakon alebo laik v neprítomnosti kňaza kaplána). Kľúčom k úspechu je povzbudiť členov k častej a *pravdivej* sponovi: to znamená, aby podľa možnosti chodili k tomu istému sponovníkovi, a nepresúvali sa z kostola do kostola. Takáto prax pomáha človeku prekonať rozpaky a čeliť realite zvykových hriechov, pretože (najmä ak sa kajúcnik sponová „tvárou v tvár“ alebo je jeho identita inak sponovníkovi známa) kňaz a kajúcnik si vytvárajú dlhodobý vzájomný vzťah, spojený s chápaním základných prekážok na ceste k obráteniu a čistote srdca.

Kapláni by si mali všimnúť príznaky toho, že sa zlé návyky stali návykovým správaním

alebo že osoba koná kompulzívne alebo obsedantne. Vyššie⁵⁴ sme spomenuli dôležitosť správneho posúdenia morálnej viny osoby, ktorú môžu znižovať rôzne emocionálne a psychologické faktory. Kaplán by mal tiež zvážiť, či sa sponovná prax člena takpovediac nestala súčasťou jeho návykového cyklu. To znamená, že človek narastajúce napätie v živote zmiernuje (ale nerieši, ani nemení) masturbáciou alebo inými sexuálnymi úkonmi. No potom ho premôže pocit viny, ktorý zmierni (ale nevyrieši ani nezmení) rýchlou, povrchnou sponovou. Cyklus sa takto čoskoro opakuje, pretože – napriek realite sviatostnej milosti – osoba v skutočnosti nečelila túžbam či tlakom, ktoré sú základom zlozvyku. V takomto prípade by bolo užitočné, keby kaplán navrhol, aby člen nadviazal dôverný vzťah s kňazom, s ktorým by mohol o týchto zlozvykoch a návykovom správaní hovoriť aj mimo prostredia sviatostnej sponove.

⁵⁴ Pozri s. 24, vyššie.

3

„Podporovať ducha spoločenstva, v ktorom si všetci môžeme vymieňať myšlienky a skúsenosti, a tak zabezpečiť, aby nikto nemusel čeliť problémom homosexuality sám.“

Spoločenstvo

Význam pobočky Courage

Duchovné otcovstvo kaplána a jeho schopnosť poskytovať rady prostredníctvom individuálneho kontaktu a duchovného vedenia nemožno podceňovať a jeho schopnosť udeľovať sviatosti Cirkvi je nenahraditeľná. Ale pre človeka, ktorý sa snaží rásť v sebapoznaní a čistote, len takýto individuálny vzťah – akokoľvek je dôležitý – nestačí. „Bez pestovania ľudských väzieb môže byť len malá nádej na zdravý a čistý život,“⁵⁵ ako zdôrazňujú americkí biskupi, a to je dôvod pre osobitnú skupinovú dynamiku, ktorá tvorí jadro apoštolátu Courage.

V skupinách je sila, ktorú nemožno nájsť v individuálnom úsilí. Skupinový proces Courage, ktorý kladie dôraz na individuálne sebaskúmanie v prítomnosti iných ľudí, ktorí sú zapojení do rovnakého boja, otvára človeka pre uzdravenie. Nikto (vrátane kaplánov) nedokáže skutočne posunúť zápasiaceho alebo trpiaceho človeka k celistvosti

tak, ako to dokáže celkový vplyv podpornej skupiny.

Keď sa osoby, ktoré zažívajú príťažlivosť k osobám rovnakého pohlavia, zapoja do podpornej skupiny Courage, dozvedia sa, že ich problémy nie sú výnimočné, ale sú spoločné všetkým, ktorí sa jej zúčastňujú. Pocit izolácie, ktorý by človek mohol v súvislosti so svojou príťažlivosťou k osobám rovnakého pohlavia pociťovať, sa rozptýli a paralyzujúce účinky hanby sa zmenšia, keď je člen schopný odhaliť svoje zápasy a zlyhania a nedostane sa mu za to odsúdenia, ale podpory a povzbudenie do ďalšieho úsilia. Keď jeden člen skupiny dokáže úprimne hovoriť o svojich problémoch a úspechoch, povzbudí to aj ostatných účastníkov hovoriť o sebe. Akákoľvek malá zmienka o raste jednotlivca dodáva silu všetkým účastníkom skupiny a potvrdzuje ich nádej na čistotu a pokoj v duši. Človek cíti, že je možné dosiahnuť čistotu, hoci predtým počul alebo zažil, že je nemožné žiť podľa Kristovej vôle.

⁵⁵ USCCB: *Ministry*, s. 10.

Nezriedka počuť, že členovia Courage tvrdia, že sa cítia silnejší, keď sú súčasťou tejto pobočky. Pred vstupom do nej sa často cítili znechutení alebo zmätení, ale teraz majú jasnejší a optimistickjší pohľad na seba a na cestu, ktorú majú pred sebou. Mnohí členovia uvádzajú, že prítomnosť Ducha Svätého je hmatateľná; že táto prítomnosť ich uisťuje, že sa od nich nežiada, aby bojovali sami, ale aby vytrvali s mocnou Božou pomocou.

Typické stretnutie Courage

Ak je to možné, kapláni Courage by mali pred každým stretnutím alebo po ňom zorganizovať slávenie sviatosti zmierenia (spoveď). To by sa, samozrejme, malo uskutočniť v kostole alebo v inom vhodnom prostredí, v súkromí, oddelenom od miestnosti stretnutia, a tak uľahčiť anonymné spovede, ako aj spovede tvárou v tvár.

Keď sa pobočka zhromaždí, kaplán alebo niektorý z členov vedie **úvodnú modlitbu**. Vhodnými modlitbami môžu byť *Modlitba pokoja*,⁵⁶ *Rozpomätaj sa, svätá Panna Mária (Memorare)* modlitba *Príd', Duchu Svätý* alebo kolekta uvedená v Rímskom misáli pre omšu za čistotu⁵⁷. Ide však o návrhy a kaplán môže ponúknuť spontánnu modlitbu alebo vybrať iný text vhodný na dané liturgické obdobie, náboženský život pobočky a pod.

Potom sa prečíta **päť cieľov**. Podľa dlhoročnej tradície sa zvyčajne požiada päť členov, aby každý prečítal jeden z cieľov.

Potom kaplán začne stretnutie **krátkym zamyslením**. Môže to byť zamyslenie nad jedným z piatich cieľov alebo nad jedným z dvanástich krokov.⁵⁸ Kaplán však môže – a povzbudzuje sa k tomu – rozšíriť úvahy aj mimo konkrétnej témy čistoty a zahrnúť do nich aj iné aspekty duchovného života: rast v teologických a kardinálnych čnostiach, život Krista a svätých, liturgický a bohoslužobný život Cirkvi a iné podobné témy. Z času na čas bude užitočné si zopakovať morálne učenie Cirkvi; základy kresťanskej antropológie, identity a povolania; a dokonca priblížiť si poznatky psychologických a spoločenských vied smerujúce k hlbšiemu pochopeniu príťažlivosti k rovnakému pohlaviu. Kaplán môže tento čas využiť aj na to, aby pobočku naučil metódu nejakej modlitby a meditácie a poradil jej vhodné asketické praktiky. (Zoznam odporúčanej literatúry je priložený ako príloha k tejto príručke a môže kaplánovi poskytnúť užitočný odkaz a inšpiráciu pre tieto rozhovory).

Každý člen je potom vyzvaný, aby sa krátko (cca 3 až 5 minút) bez prerušenia vyjadril; niekedy sa to nazýva „**krátke vystúpenie (checking in)**“. Môže to byť jednoduchá informácia o tom, čo sa od poslednej účasti na stretnutí udialo v jeho živote. Nemal by sa zameriavať len na pokušenia alebo zlyhania, ale aj na pozitívne aspekty svojho

⁵⁶ Reinhold Niebuhr (1892-1971): *Serenity prayer*. Tá bude známa aj účastníkom, ktorí chodili do iných podporných skupín.

⁵⁷ „Pane, láskavo očisti naše srdcia nebeským ohňom Ducha Svätého, aby sme Ti slúžili v čistote tela – a páčili sa Ti

v čistote srdca. Skrze nášho Pána Ježiša Krista...“. Z *Rímskeho misála*, tretie typické vydanie, omše za rôzne potreby a pri rôznych príležitostiach, 39: za dar mravnej čistoty.

⁵⁸ Diskusiu o úlohe Dvanástich krokov na stretnutiach Courage nájdete v prílohe na strane 79.

života modlitby a na akékoľvek malé víťazstvá, ktoré dosiahol v duchovnom boji za čistotu a integráciu. Niekedy môže kaplán chcieť usmerniť diskusiu tým, že navrhne otázku, okolo ktorej sa bude tento rozhovor odvíjať. To môže byť obzvlášť užitočné v kontexte duchovných cvičení alebo duchovnej jednodňovej obnovy, alebo keď je prítomná veľká skupina účastníkov.

Členov pobočky treba nabádať k tomu, aby hovorili v prvej osobe a používali vyjadrenia s „ja“, ktoré by mali odrážať ich osobné skúsenosti. Kaplán by mal dôrazne odrádzať od toho, aby sa diskutovalo alebo hovorilo o tretích stranách, ktoré nie sú prítomné – od člena sa očakáva, že bude hovoriť o sebe.⁵⁹ Treba sa vyhýbať politike, nejasným teologickým záležitostiam a abstrakciám, pretože takéto praktiky môžu odvádzať pozornosť člena skupiny od konfrontácie so skutočnými problémami a pocitmi tým, že sa skrýva pod intelektuálnou maskou.

Členovia by si mali pripomenúť povinnosť každého kresťana vyhýbať sa hriechu a nedávať pohoršenie iným. Keď člen potrebuje úprimne hovoriť o nejakom osobnom zápase alebo dokonca rozprávať o pokušení či páde, mal by si dávať pozor, aby neuvádzal podrobnosti, ktoré by u tých, čo ho počúvajú, vyvolali nemravné myšlienky, a aby nespomínal konkrétne miesta, webové stránky alebo aplikácie, ktoré možno používal alebo bol v pokušení používať. Mal by praktizovať cnosť čistoty, ktorá „chráni intimitu osoby. Znamená odmietať odhaľovanie

toho, čo má zostať skryté. Je zameraná na čistotu a svedčí o jej chúlостivosti“.⁶⁰

Počas „vystúpenia“ by nemalo dochádzať k „vzájomným rozhovorom“; každý člen by mal hovoriť bez toho, aby ho ostatní členovia prerušovali. Po tom, ako mal každý účastník príležitosť vystúpiť, sa zvyšok stretnutia využije na **diskusiu**. Kaplán vedie a moderuje túto diskusiu, ktorej východiskovým bodom môže byť jedna z vyššie spomínaných tém, nejaká spoločná skúsenosť alebo výzva, ktorá sa objavila počas „vystúpenia“, alebo iná téma súvisiaca s piatimi cieľmi.

Posledných niekoľko minút stretnutia je venovaných **spoločnej modlitbe**. Je to obzvlášť vhodný čas na modlitbu príhovoru – prosby za chorých alebo neprítomných členov; za rodiny a priateľov tých, ktorí sú v núdzi; za apoštoláty Courage a EnCourage a za tých, ktorí slúžia ako kapláni či personál Courage; za šťastný odpočinok zosnulých kaplánov, členov a rodiny; za všeobecnú Cirkev, diecézu, biskupa; za tých, ktorí sú proti práci apoštolátu; a za akékoľvek iné potreby alebo bremená, ktoré môžu byť súčasťou života členov. Všetci môžu byť vyzvaní, aby spontánne spomenuli svoje konkrétne úmysly. Práve v tejto skúsenosti spoločnej modlitby sa najlepšie prejavuje spoločenstvo, na ktoré sa zameriava tretí cieľ, vyprosujú sa dary Božej milosti a zaisťuje Jeho prítomnosť, ako to dosvedčil sám Ježiš: „A zasa vám hovorím: Ak budú dvaja z vás na zemi jednomyselne prosiť o čokoľvek, dostanú to od môjho Otca, ktorý je na nebe-

⁵⁹ Výrok, ktorý sa niekedy pripisuje sv. pátrovi Piovi z Pietrelciny, hovorí: „Osoba, ktorá vyznáva hriechy niekoho iného, by mala byť pripravená prijať trest tejto inej osoby“.

⁶⁰ KKC, 2521.

siach. Lebo kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi” (Mt 18, 19-20).

Mimo stretnutí

Spoločenstvo, ktoré sa vytvára a rozvíja na stretnutí *Courage*, by sa malo podporovať aj mimo stretnutí. Mnohé pobočky z času na čas plánujú spoločenské stretnutia – napríklad spoločnú večeru pred alebo po stretnutí, alebo oslavu sviatku či narodenín niektorého člena. Obozretnosť a bratská láska nás vedú k tomu, že tieto spoločenské podujatia treba plánovať s ohľadom na celú pobočku a že pozvanie by malo byť verejné a otvorené pre všetkých.

Každoročné alebo pravidelné duchovné cvičenia, obnovy alebo iné duchovné podujatia môžu posilniť putá spoločenstva medzi členmi pobočky v ich spoločnom úsilí o svätosť. Takéto podujatia tiež poskytujú príležitosť na spoluprácu a spoločné stretnutie viacerých pobočiek v rámci regiónu, ako aj možnosť pozvať kaplánov z jednej miestnej pobočky, aby sa prihovorili členom inej. Úrad *Courage* každoročne organizuje počas roka regionálne duchovné cvičenia, ale vyzýva tiež jednotlivé pobočky, aby organizovali takéto podujatia. Úrad *Courage* ochotne uverejní informácie o miestnych podujatiach pobočiek na svojej webovej stránke. Miestne a regionálne duchovné cvičenia takmer vždy poskytujú príležitosť, aby členovia vydali svoje osobné svedectvo. Pobočky sú povzbudzované k tomu, aby si vytvorili a uchovávali zoznamy telefónnych čísel a/alebo e-mailových adries členov na uľahčenie komunikácie

medzi členmi. Okrem zdieľania takých informácií, ako je zmena času alebo miesta stretnutia, alebo zrušenie stretnutia z dôvodu nepriaznivého počasia, je to aj užitočný spôsob ako informovať členov o rôznych situáciách, napr. o chorobe alebo úmrtí člena či jeho blízkej osoby. Niektoré pobočky považujú za užitočné, keď pred každým stretnutím dôveryhodný člen rozošle textovú správu alebo e-mailovú pripomienku, aby každý člen mohol potvrdiť svoju účasť. Pri príprave a vedení takýchto zoznamov je potrebné zabezpečiť, aby sa rešpektovala ich dôvernosť a (ak je to žiaduce) anonymnosť členov. Zoznam by mal viesť kaplán alebo dôveryhodný člen a nemal by sa používať na osobné alebo skupinové e-maily na témy, ktoré nesúvisia s piatimi cieľmi. (Uvedenie zoznamu adresátov do poľa „bcc:“ namiesto poľa „cc:“ pomáha zachovať súkromie členov).

Dôvernosť

Vzájomná dôvera medzi členmi, že všetci zachovajú v tajnosti to, čo sa povie na stretnutí *Courage*, umožňuje každému členovi úprimne hovoriť o svojej ceste obrátenia. Najmä keď člen potrebuje hovoriť o osobných zápasoch s pokúšením a hriechom, je dôležité, aby všetci vedeli, že to, čo sa na stretnutí povie, tam aj zostane. Vo všeobecnosti by nikto nemal zverejňovať v inom kontexte to, o čom sa hovorí na stretnutí *Courage*.

Stretnutie *Courage* však nepodlieha rovnakému utajeniu, aké sa vzťahuje na sviatosť zmierenia, a preto existujú dôležité výnimky zo zachovania dôvernosti, o ktorých by mal kaplán aj členovia vedieť. Ak napríklad člen rozpráva o plánoch pokúsiť sa o samovraždu

alebo ublížiť inej osobe, alebo prezradí prípady zneužívania alebo zanedbávania detí alebo iných zraniteľných osôb, kapláni sú vo všeobecnosti podľa občianskeho práva povinní oznámiť to príslušným orgánom. Najmä kapláni a členovia organizácie Courage musia vždy dodržiavať všetky príslušné občianske a cirkevné zákony týkajúce sa nahlasovania sexuálneho zneužívania maloletých a iných zraniteľných osôb. Pri riešení takýchto povinných hlásení by kapláni mali zachovať diskretnosť a rešpektovať práva všetkých zúčastnených, a nemali by o situácii hovoriť nad rámec toho, čo je potrebné. Rozhovory medzi členmi a kaplánom, ktoré nespádajú pod tieto konkrétne výnimky z povinného nahlasovania, by sa mali považovať za dôverné, ako to vždy prislúcha (mimo sviatostnému) internému fóru. Kaplán by nikdy nemal dať členovi dôvod, aby sa bál úprimne hovoriť o ťažkých alebo citlivých situáciách, čo je základom nielen v rámci plnenia tretieho cieľa, ale aj cesty človeka k obráteniu a rastu vo svätosti.

Citlivosť voči konkrétnej situácii každého člena si vyžaduje aj rešpekt a opatrnosť, keď sa členovia stretávajú medzi sebou alebo s kaplánom v prostredí mimo stretnutí Courage. Ako bolo spomenuté v úvode, niektorí členovia sú si dôvernejšie bližší ako iní z dôvodu svojej skúsenosti s príťažlivosťou k osobám rovnakého pohlavia a účasti na stretnutiach Courage. Vo všeobecnosti platí, že keď sa členovia stretnú na verejnosti, zdvorilý úsmev môže byť lepší ako pozdrav, najmä keď jedného člena sprevádzajú rodinní príslušníci alebo známi, ktorí sa môžu spýtať, odkiaľ poznajú toho druhého. Hoci to nie je nemenné pravidlo – napríklad vo

veľkom množstve ľudí alebo mimo domova nemusí byť anonymita problémom – členom by sa malo z času na čas pripomenúť, aby rešpektovali súkromie toho druhého aj mimo stretnutia.

Skupinová dynamika

- Kaplán Courage moderuje stretnutie, usmerňuje diskusiu a v prípade potreby rieši konflikty medzi členmi alebo jemne ukončí diskusiu o spornej téme. Rovnaké pravidlá bratskej lásky, zdržanlivosti a úcty, ktoré musí kňaz uplatňovať a presadzovať na farských stretnutiach a v iných skupinách, majú platiť aj na stretnutiach Courage. Najmä by mal mať na pamäti nasledujúce situácie, ktoré môžu pri nich nastať:
- Osoba, ktorá by si chcela *monopolizovať diskusiu* svojím vlastným názorom alebo problémami. Takýto typ človeka môže ostatných odstrašiť, takže budú mlčať alebo sa vzdajú svojej účasti. Jemné, no dôrazné napomenutie, že každý musí dostať slovo, je užitočné a niekedy aj potrebné. V niektorých pobočkách sa ukázalo ako užitočné stanoviť všeobecný časový limit (napríklad 3 až 5 minút) pre každého, kto príde na rad v časti stretnutia s „vystúpeniami“, čo je nekonfliktný spôsob ako zabrániť tomu, že jedna osoba zaberie celý vymedzený čas.
- Osoba, ktorá každý týždeň *spravidla zostáva ticho*, aj keď je vyzvaná hovoriť. Mala by sa rešpektovať komfortná úroveň každého účastníka, najmä keď je dotýčaný človek na svojom prvom stretnutí. Keď sa však takýto človek nikdy

nevyjadruje, sťažuje mu to prijímať výhody spoločenstva a niekedy to vyvoláva nedôveru medzi ostatnými členmi, ktorí chcú vedieť, prečo ich človek prichádza počúvať, ale nepodelí sa o svoj vlastný príbeh. Jemné nabádanie k vystúpeniu môže u neho krátkodobo spôsobiť nepríjemné pocity, ale prinesie to trvalé ovocie. Kaplán by mal nájsť aj mimo prostredie pobočky príležitosť, aby povzbudil a pozval nespemých podeliť sa s ostatnými v duchu dôvery a otvorenosti.

- Pasívne – agresívna osoba, ktorá sa počas stretnutia nevyjadruje, ale súkromne komunikuje s ostatnými o téme diskusie alebo o iných členoch. Keď sa kaplán dozvie o takomto správaní, mal by člena povzbudiť k tomu, aby svoje obavy vo vhodnom čase otvorene vyjadril kaplánovi. V opačnom prípade môže mať takýto postoj rozkladný účinok na vzájomnú dôveru a bratskú lásku, na ktorých je založené spoločenstvo pobočky.
- Osoba, ktorá *má pre každého odpoveď alebo radu*. Kaplán nevie všetko, ale je zodpovedný za stretnutie a z času na čas môže potrebovať uplatniť svoju úlohu, a to rozhodne, no láskavo. Každého člena treba povzbudiť, aby ponúkol užitočné rady zo svojej skúsenosti. Ak však dovoľíme, aby sa niektorý člen staval do pozície odborníka na problémy všetkých, riskujeme, že sa vytvorí pobočka v rámci pobočky a podkope sa dôvera, ktorú členovia majú v kaplána ako svojho duchovného otca a reprezentanta Cirkvi. Môže sa tiež stať,

že takýto človek radí alebo kritizuje všetkých, len aby sa nemusel podeliť o svoj vlastný príbeh a prijať pomoc od iných. Takýto druh obrany sa stáva prekážkou, aby tento člen dostal pomoc, ktorú potrebuje.

- Osoba, ktorá *uvádza priveľa detailov*. Už sme uvažovali o nevyhnutnosti umiernenosti pre zachovanie čistoty a nevinosti druhých, a to takým spôsobom, že nebudeme prezrádzať necudné detaily pokušení alebo pádov ani miesta alebo prostriedky pre nemravné správanie. V inom prípade sa niektorí členovia budú chcieť podeliť o podrobnosti svojej poslednej spovede, sedenia s poradcom alebo rozhovoru so svojím duchovným vodcom, lebo sa domnievajú, že sú „transparentní“ či „úprimní“. Samozrejme, že rada, ktorú môže poradca alebo spovedník dať jednému človeku za určitých okolností, môže byť nevhodná pre iného človeka za iných okolností. Jemné pripomenutie primeraných hraníc pomôže človeku, ktorý by sa príliš zdôveroval, udržať veci v správnom kontexte a vyhnúť sa tomu, aby druhých znepokojil alebo zmiatol.
- Osoba, ktorá sa *zdieľa príliš málo*. Niekedy sa človek môže brániť diskusii o osobných veciach tým, že namiesto toho hovorí všeobecne o aktuálnom dianí v spoločnosti alebo v Cirkvi, o problémoch v práci alebo v škole, o zdravotných problémoch alebo rodinných nezhodách, prípadne o iných témach nezáväznej konverzácie. Jemné, láskavé doplňujúce otázky kaplána

môžu pomôcť takémuto človeku zamerať sa na témy, ktoré sa viac týkajú cieľov Courage, a zdieľať sa s väčšou dôverou. Ak je tento človek od prírody plachý alebo neochotný, môže byť lepšie, ak kaplán nadhodí túto tému v súkromí pred stretnutím alebo potom, aby sa tento člen necítil osamotený alebo odstrčený.

Vstúpenie do a vystúpenie z pobočky

Ako už bolo spomenuté v úvode,⁶¹ kaplán je zodpovedný za preverenie potenciálnych členov pobočky, aby sa uistil, že poznajú päť cieľov a sú im oddaní a že stretnutie pobočky bude pre nich užitočné. Po prvom alebo viacerých stretnutiach s novým členom by mal kaplán zariadiť, aby bol nový člen predstavený pobočke. Prvé stretnutie nového člena môže byť plné emócií. Ak si kaplán dohodne stretnutie s danou osobou ešte pred začiatkom stretnutia pobočky, odprevadí ju do miestnosti, kde sa bude toto konať, a osobne ju predstaví. To je veľkou pomocou pre vytvorenie pozitívnej prvej skúsenosti.

Keďže počet účastníkov na typickom stretnutí Courage býva malý, môžu mať veľký vplyv na dojem nováčika z pobočky konkrétne osoby, ktoré sú v daný deň prítomné. Preto je užitočné požiadať nového člena, aby sa zaviazal k účasti na niekoľkých stretnutiach (možno troch až piatich), prv než sa rozhodne, že pobočka nie je pre neho alebo pre ňu vhodná. Keď sa záujemca zúčastní len na jednom stretnutí a nevráti sa, môže pomôcť citlivý telefonát kaplána s ponukou porozprávať sa o jeho skúsenostiach a obavách.

Keď kaplán a potenciálny člen dospejú k záveru, že nie je na stretnutie s členmi pobočky pripravený, kaplán by mu mal ponúknuť, že sa s ním stretne v čase, keď im to ich program dovolí. Môže byť užitočné, ak kaplán ponúkne iných kňazov, ku ktorým môže potenciálneho člena odporučiť na duchovné vedenie a podporu.

Pri posudzovaní dynamiky skupiny a zložitých osobností, o ktorých sme hovorili vyššie, je vo všeobecnosti lepšie byť príliš mäkký než príliš tvrdý aby sme neriskovali od cudzenie členov. „To je obzvlášť dôležité, pretože je dosť veľa ľudí pociťujúcich príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, ktorí sa cítia byť nevítaní a odmietaní“ vo farnosti a v iných prostrediach.⁶² Ak je však takýto človek stále nepríjemný, bojovný alebo rušivý, kaplán nemusí mať inú možnosť, ako trvať na tom, aby sa už na stretnutiach nezúčastňoval.

Takéto rozhovory by mali vždy prebiehať v súkromí, aby sa predišlo uvedeniu dotknutého člena do rozpakov alebo vytvoreniu konfrontačnej situácie na stretnutí. Ak je to možné, kaplán by mal ponúknuť, že sa s ním bude naďalej stretávať v súkromí, aby nebol bez podpory Cirkvi. Kaplán možno pomôže danému človeku vrátiť sa do pobočky neskôr. Ak ho však treba požiadať, aby opustil pobočku, pretože obťažoval iného člena, vytvoril obťažujúce prostredie alebo inak porušil primerané hranice a správanie, takýto člen by už nemal byť pozvaný späť bez svojho úsilia úprimne robiť pokánie a napraviť škody, ktoré spôsobil jednotlivcom aj pobočke.

⁶¹ Pozri s. 9.

⁶² USCCB, *Ministry*, s. 17

4

„Mať na pamäti pravdu, že čisté priateľstvá sú v čistom kresťanskom živote nielen možné, ale aj nevyhnutné a že sa musíme navzájom povzbudzovať ich vytvárať a udržiavať.“

Podpora

Umenie sprevádzania

V mnohých ohľadoch je účasť v pobočke Courage akýmsi druhom učenia sa životu v čistom priateľstve. Keďže členovia Courage prichádzajú zo sveta, ktorý akoby nerozumel hodnote priateľstva a príliš sexualizuje city a vzťahy, rast v priateľstve bude pravdepodobne procesom, ktorý si bude vyžadovať jednak čas a jednak pozornosť po viacerých stránkach.

Základné priateľstvo, ktoré si člen Courage vytvorí, je priateľstvo s kaplánom. Vo väčšine prípadov je kaplán prvou osobou, s ktorou sa potenciálni členovia stretnú pri prvom osobnom kontakte, aby zistili, či sú pripravení vstúpiť do skupiny. Práve kaplán je ten, kto nového člena predstaví ostatným členom pobočky. Už bolo spomenuté, že kaplán pôsobí ako duchovný otec členov pobočky. Zároveň však kráča po ceste svätosti po boku každého člena ako jeho spolubrat, čo sa zvykne nazývať „sprevádzanie“.

Pápež František rozvinul pojem sprevádzania v prvom rozhovore, ktorý poskytol po svojej inaugurácii v septembri 2013. Keď hovoril o svojej skúsenosti so starostlivosťou o muža, ktorý prežíval príťažlivosť k rovnakému pohlaviu a chcel vedieť, či ho Boh a Cirkev prijímajú alebo odmietajú, Svätý Otec poznamenal:

Vždy musíme brať do úvahy osobu. Vstupujeme tu do tajomstva ľudskej bytosti. Boh sprevádza ľudí v živote a my ich tiež musíme sprevádzať, vychádzajúc z ich konkrétnej situácie. Je potrebné sprevádzať ich s milosrdenstvom. Keď sa to deje, Duch Svätý vnukne kňazovi, aby povedal to, čo je správne.⁶³

Sprevádzanie, ktoré kaplán poskytuje potenciálnemu členovi počas procesu preverovania, začína jednoduchou, ale dôležitou žiadosťou: „Povedz mi svoj príbeh“. Keď je kaplán schopný pozorne a s úctou počúvať zážitky a túžby tohto človeka a brať ich

⁶³ Pápež František, citovaný v Antonio Spadaro: „A Big Heart Open to God,“ *America* 209:8 (30. septembra 2013).

vážne, proces ich pochopenia a vyrovňovania sa s nimi už začal.

Keď kaplán pristupuje k potencionálnemu členovi s rešpektom voči jeho príbehu, stane sa niekoľko vecí. Po prvé, jednotlivец, ktorý bol izolovaný vo svojom zmätku a utrpení, si vypočuje pozvanie na opätovné stretnutie: kaplán sa úprimne zaujíma o to, čo cíti, čo chce, kde bol a kam ide. Vyžaduje si to čas, kým narastie dôvera, hoci niektorí ľudia tak dlho čakali na to, aby sa mohli zveriť niekomu, kto by ich pochopil, že sa tejto príležitosti ihneď chopia.

Kaplán, ktorý je pozorným poslucháčom a venoval čas modlitbe a štúdiu, aby si vedel predstaviť, odkiaľ môže pochádzať človek, ktorý zažíva príťažlivosť k rovnakému pohľaviu, bude schopný reflektovať dôležité časti jeho príbehu a pomôcť mu, aby počúval sám seba a videl svoj vlastný príbeh cez inú optiku. Súcit so situáciami, ktoré museli byť bolestivé, oslobodzuje človeka, aby si priznal bolesť; radosť z momentov, keď bol silný, pomáha človeku rásť v dôvere a vo vedomí milosti. Kaplán môže predovšetkým pomôcť človeku zamyslieť sa nad tým, kde bol uprostred množstva dobrých aj zlých životných skúseností Boh, a naučiť ho, ako sa so spomienkami na tieto situácie modliť a hľadať uzdravenie

Po tom, čo si kaplán vypočul s rešpektom príbeh tohto človeka a reagoval na jeho vzťah k vlastnému príbehu, môže mu pomôcť zhodnotiť ho. Pomocou citlivých, ale rozhodných otázok – „Takže, čo vlastne hľadáte? Nachádzate to? Ste šťastný? Čo vás robí šťastným? Existuje niečo, čo by vás urobilo šťastnejším?“ – môže priviesť danú

osobu k úprimnému vnútornému zhodnoteniu vlastnej súčasnej situácie. Ak sa človek uberá nesprávnym smerom, ale je schopný túto skutočnosť odhaliť v príhodnom čase a vlastným postupným spôsobom, je pravdepodobnejšie, že bude chcieť vedieť, kde je správna cesta, a nebude sa brániť a tvrdohlavo zotrvať na nesprávnej ceste. Kaplán sa potom stáva spoločníkom na ceste: potom, ako spoločne delili o bolesť a spoločne smútili za strateným časom a stratenou príležitosťou, môžu teraz hľadať správnu cestu a kráčať po nej spoločne.

Možno sa vám tento spôsob pastorácie zdá skľučujúci. Skúsenosť druhého je pre nás cudzia a je ľahšie obávať sa problematických častí, než mať istotu, že nájdeme bod porozumenia. Je zrejmé, že takýto prístup neprinesie ovocie zo dňa na deň, a zaneprázdnení kapláni sa môžu pýtať, či majú dostatočný pastoračný záber na to, aby dokázali dlhodobo sprevádzať človeka alebo viacerých ľudí. Vlastné zranenie v nich môže vyvolávať strach alebo nepríjemné pocity pri pomyslení na dlhé počúvanie bolesti a pochybností niekoho iného. Odpoveďou na všetky tieto obavy je však dôvera, že Ten, ktorý povedal svojim učeníkom, „nazval som vás priateľmi“ (Jn 15, 15), mal na mysli toto, keď povedal prvým kňazom – „ja viem, koho som si vyvolil“ (Jn 13,18), a že budú „konať skutky, aké ja konám, ba budú konať ešte väčšie“ (Jn 14,12).

Rozvíjať čisté priateľstvá

„Cnosť čistoty sa rozvíja v priateľstve,“ hovorí katechizmus, ktorý „ukazuje učeníkovi, ako nasledovať a napodobňovať toho, ktorý si nás vyvolil za svojich priateľov,

úplne sa nám daroval a dáva nám účasť na svojej božskej prirodzenosti“⁶⁴. Vzťah medzi Kristom a jednotlivým kresťanom nie je ako koleso, ktorého každý lúč je spojený so stredom, ale oddelený od ostatných. Kristus však vyzýva svojich priateľov, aby s ním a medzi sebou tvorili jedno telo, takže najjasnejším znakom lásky človeka k Bohu je miera, v akej miluje svojho blížneho (porov. 1 Jn 4, 20 – 21).

Podobne aj priateľstvo, ktoré kaplán nadviaže s každým členom, by malo byť pre členov podnetom a povzbudením, aby si medzi sebou vytvorili silné priateľstvá. Takéto priateľstvá budú podporovať to, čo sme spomínali v úvahe o treťom ciele:

- úprimné vymieňanie si myšlienok a skúseností, ktoré vedie k hlbokému poznaniu a záujmu o druhého;
- úprimný záujem o potreby a skúsenosti ostatných členov: ich radosti a starosti, úspechy a zápasy;
- spoločenská interakcia pred stretnutiami, po nich a mimo nich, na ktorú sú všetci srdečne pozvaní a ktorá je určená všetkým;
- spoločná modlitba za potreby jednotlivých členov a ich blízkych.

Bolo by užitočné, keby kaplán často diskutoval s pobočkou o povahe skutočného priateľstva. Zdrojmi pre takúto diskusiu by mohli byť klasické diela o priateľstve, ako napríklad Aristotelova *Etika Nichomachova* (knihy 8 a 9); Ciceronovo *De Amicitia*; príhovor svätého Františka Saleského „*O srdečnosti*“ a 3. časť jeho *Úvodu do zbožného života*

(zvlášť dôležitá pre otca Harveyho); a tiež *Duchovné priateľstvo* svätého Aelreda z Rievaulxu, ako aj príbehy svätcov a svätých ľudí, ktorí hlboko prežívali život v spoločenstve a priateľstve. Je tiež užitočné uvažovať o rozdieloch medzi priateľstvom a *erosom*, o ktorom píše C. S. Lewis v knihe *Štyri lásky* (už spomenutej v rámci prvého cieľa). Lewis začína opisom toho, o čo sa zaujímajú milenci a o čo priatelia:

Hoci môžeme cítiť erotickú lásku a priateľstvo k tej istej osobe, v niektorých ohľadoch nič nie je menej podobné priateľstvu ako milostný vzťah. Milenci sa vždy rozprávajú o svojej láske; priatelia takmer nikdy nehovoria o svojom priateľstve. Milenci sú zvyčajne tvárou v tvár, pohltení jeden druhým; priatelia, bok po boku, pohltení nejakým spoločným záujmom.⁶⁵

„Spoločný záujem“, ktorý Lewis spomína, môže byť všedný alebo vznešený. Taký jednoduchý ako spoločná etnická príslušnosť alebo náklonnosť k hudbe, športu alebo filmu; alebo taký vznešený ako spoločná láska k Bohu alebo spoločné úsilie o svätosť. Tu je kľúč k priateľstvám, ktoré sa môžu rozvinúť medzi členmi Courage: rozhodli sa – často radikálne a hrdinsky, a vždy v protiklade s existujúcou kultúrou – vybrať si Krista namiesto sveta a prispôbiť svoj život evanjeliovej výzve k čistote a integrite, hoci svet okolo nich si väčšinou vyberá potešenie a ľahký život. Kaplán by mal členom pravidelne pripomínať, že ich spoločný záväzok žiť podľa piatich cieľov má moc spojiť

⁶⁴ KKC, 2347.

⁶⁵ C. S. Lewis: *Štyri lásky* (*The Four Loves*. New York: Harvest, repr. 1991), 61.

ich vo vzájomnom priateľstve, rovnako ako spojiť ich s Kristom a Cirkvou.

Túžby a náklonnosti vždy potrebujú obozretnosť, obrátenie a očistenie a priateľstvo nie je výnimkou. Keď si nájdeme dobrého priateľa, ktorý vidí veci z rovnakého uhla pohľadu a môže byť skutočným spoločníkom na ceste, často sa objaví pokušenie pokračovať vo výlučnom vzťahu s týmto jediným priateľom. To môže platiť najmä pre ľudí, ktorí v minulých vzťahoch zažili zranenie alebo zradu: keď si nájdú dobrého priateľa, je lákavé spočinúť v jednom výlučnom priateľstve s niekým, kto sa zdá byť dôveryhodnejší, než riskovať, že ich zrania viacerí ďalší. C. S. Lewis opäť poskytuje dôležitý poznatok, ktorý by mal mať kaplán na pamäti a podeliť sa oň s pobočkou:

Predovšetkým Eros (pokým trvá) je nevyhnutne len medzi dvoma. Ale dvaja zďaleka nie sú pre priateľstvo nevyhnutným, dokonca ani tým najlepším počtom. A má to dôležité vysvetlenie...

V každom z mojich priateľov je niečo, čo môže naplno rozvinúť len nejaký iný priateľ. Sám nie som dosť veľký na to, aby som dokázal zaktivizovať celého človeka; chcem aj iné svetlá ako to moje, aby sa ukázali všetky jeho stránky.... Preto je pravé priateľstvo najmenej žiarlivou láskou. Dvaja priatelia sa tešia, keď sa k nim pridá tretí a traja štvrtý, ak len je ten prichádzajúci spôsobilý stať sa skutočným priateľom. Potom si môžu povedať, ako si hovoria blažené duše v Danteho diele: „Prichádza ten, kto zväčší naše lásky.“ Lebo v tejto láske „rozdeliť neznamená odňať“.⁶⁶

Dôležitosť spoločnosti

Keď členovia miestnej pobočky porastú v schopnosti dôverovať si navzájom a zdieľať zodpovedne a úprimne svoje životy, posilnia sa aj ich priateľské putá. V ideálnom prípade priateľstvá, ktoré si členovia vytvoria v rámci pobočky, posilnia ich dôveru, aby dokázali nadväzovať a rozvíjať zdravé, čisté priateľstvá s inými ľuďmi mimo pobočky, a to tak s tými rovnakého, ako aj opačného pohlavia.

Poznanie zakladajúcich členov Courage, že „čisté priateľstvá sú v čistom kresťanskom živote nielen možné, ale aj nevyhnutné“, potvrdzuje aj Cirkev. Ako konštatovali biskupi Spojených štátov:

Jedným zo spôsobov ako môže Cirkev pomáhať osobám s homosexuálnymi sklonsmi, je pestovanie priateľských väzieb medzi ľuďmi. Starovekí filozofi vo svojej analýze ľudskej prirodzenosti uznávali, že priateľstvo je pre dobrý život a pre skutočné šťastie absolútne nevyhnutné. Priateľstvá rôzneho druhu sú nevyhnutné pre plnohodnotný ľudský život a rovnako sú potrebné aj pre tých, ktorí sa snažia žiť čisto vo svete. Bez pestovania ľudských vzťahov je len malá nádej na zdravý a čistý život. Život v izolácii môže v konečnom dôsledku prehĺbiť neusporiadané sklony a podkopať praktizovanie čistoty...

Pravé priateľstvo nie je v rozpore s čístitou, ani čistota nebráni priateľstvu. V skutočnosti sú cnosti priateľstva a čistoty navzájom v súlade...

Hoci putá priateľstva treba starostlivo rozvíjať na všetkých úrovniach, obzvlášť dôležité sú láskyplné priateľstvá medzi členmi

⁶⁶ Tamže.

rodiny. Tí, ktorí slúžia v mene Cirkvi, by mali podporovať zdravé vzťahy medzi osobami s homosexuálnymi sklonmi a ostatnými členmi ich rodín. Rodina môže poskytnúť neoceniteľnú podporu ľuďom, ktorí sa usilujú rásť v čnosti čistoty.

Miestne cirkevné spoločenstvo je tiež prostredím, kde by mal človek s homosexuálnymi sklonmi zažiť priateľstvo. Toto spoločenstvo môže byť bohatým zdrojom ľudských vzťahov a priateľstiev, ktoré sú pre zdravý život veľmi dôležité. V Cirkvi sa totiž ľudské priateľstvo povyšuje na nový stupeň lásky, na lásku bratov a sestier v Kristovi.⁶⁷

Členov Courage treba povzbudzovať k plnej účasti na živote ich farností⁶⁸ a v organizáciách, ktoré v nich pôsobia. Ak sa vyskytnú príležitosti na službu alebo účasť na spoločenskom alebo liturgickom živote farnosti, do ktorej je kaplán pridelený, treba to tiež odporučiť.

Niektorí členovia Courage cielene hľadajú spoločenstvo a môžu požiadať kaplána o možnosť spoločného života s iným členom Courage kvôli vzájomnej podpore a zodpovednosti. To sa však neodporúča, najmä ak jeden alebo obaja cítia k tomu druhému príťažlivosť. Výnimka pre konkrétny prípad by si vyžadovala značnú mieru osobnej zrelosti, reflexie a vedenia. Hoci je možné, aby ľudia žili pod jednou strechou bez intímnych sexuálnych vzťahov, vždy sa treba vyhýbať dvom veciam:

vystavovaniu sa situácii, v ktorej by mohli byť pokúšaní sexuálnymi túžbami (teda „blízkej príležitosti hriechu“) a pohoršovaniu iných.

V oboch prípadoch sa vyžaduje, aby osoby bývajúce v jednom dome alebo byte mali minimálne oddelené spálne. Ak by to bolo možné, je dobré, aby sa k nim pridali aj tretí alebo štvrtý spolubývajúci, čím by sa jasnejšie ukázalo, že ich zámerom je žiť ako priatelia, a nie ako milenci. Mimochodom, kaplán má možnosť jemne sa opýtať na zámery ľudí, keď sa ich napríklad spýta, o akom druhu bývania uvažujú, alebo či by aj naďalej chceli spolu bývať, ak by to znamenalo, že musia prijať tretieho spolubývajúceho. Takto môže odhaliť, po akom vzťahu skutočne túžia. Okrem toho by mal kaplán venovať osobitnú pozornosť rôznym spôsobom, akým muži a ženy prežívajú príťažlivosť, priateľstvo a vzťahy.

⁶⁷ USCCB: *Ministry*, s. 10 – 12. Širší kontext nájdete v úplnom znení dokumentu, referencia je na s. 111.

⁶⁸ V tejto súvislosti si dobre všimnite inštrukciu USCCB: *Ministry*, s. 17: „Osoby, ktoré zažívajú príťažlivosť k osobám rovnakého pohlavia a napriek tomu žijú v súlade s

učeními Cirkvi, by mali byť povzbudzované, aby sa aktívne zapájali do života viery spoločenstva. Cirkev má však právo odmietnuť úlohy v službe tým, ktorých správanie porušuje jej učenie. Takáto služba sa môže javiť ako schvaľovanie nemorálneho životného štýlu a môže byť dokonca príležitosťou na pohoršenie.“

5

„Žiť taký život, ktorý môže slúžiť ako dobrý príklad pre ostatných.“

Dobry príklad

Otec Harvey rád o apoštoláte hovoril, že „našimi najlepšimi vyslancami sú naši členovia“. Kapláni budú niekedy vyzvaní, aby vysvetlili učenie Cirkvi a prístup apoštolátu v rôznych prostrediach: vo farnostiach, na konferenciách a v rozhovoroch. Ale aj tá najvýrečnejšia prezentácia takýchto právd má málokedy taký účinok, ako keď niekto z vlastnej skúsenosti porozpráva o tom, akú zmenu v jeho živote prinieslo prijatie evanjeliovej výzvy k čistote.

Piaty cieľ povzbudzuje kaplánov i členov Courage, aby svedčili o kráse Božieho pozvania k čistote a podelili sa o toto pozvanie s ostatnými.

Propagácia miestnej pobočky

Courage a EnCourage boli niekedy označované za „najlepšie strážené tajomstvo v Cirkvi“. Z hlbokej úcty k súkromiu každého člena bolo vždy tradíciou Courage pozývať potenciálnych členov osobne a nezverejňovať podrobnosti o stretnutiach ani nepozývať ľudí, aby sa „prišli pozrieť“. Courage však nie je „podzemný“ apoštolát a nepôsobí v utajení. Existuje niekoľko metód, ktoré môžu kapláni použiť, aby miestnu cirkev informovali o prítomnosti apoštolátu.

Ak má diecéza *tlačené alebo internetové noviny či časopis*, prípadne *diecézne rádio alebo televíznu stanicu*, je vhodné, aby kaplán kontaktoval redakciu a navrhol článok alebo rozhovor o miestnej pobočke. Hoci rozhovor môže poskytnúť samotný kaplán, väčšina redakcií bude ochotná umožniť členom Courage, aby v prípade potreby poskytli rozhovor aj pod pseudonymom, na ochranu ich súkromia. Úrad Courage môže reportérom poskytnúť podkladové materiály (štatistiky, dokumentáciu atď.) a výkonný riaditeľ je zvyčajne k dispozícii na rozhovor. Kapláni by mali pred rozhovorom s redaktormi alebo reportérmi kontaktovať riaditeľa pre komunikáciu z Úradu Courage a vyzvať členov, aby urobili to isté. Riaditeľ môže poskytnúť podporu a poradenstvo pri organizovaní a realizácii takýchto tlačových podujatí, ako aj širšiu publicitu článku, keď sa objaví.

Podobne niektoré diecézne spravodajské médiá privítajú stĺpčeky s hosťami z radov kňazov a iných osôb v cirkevnej službe a kaplán by mohol využiť takúto príležitosť a napísať o apoštoláte. Takéto články by sa mali koordinovať s riaditeľom pre komunikáciu.

Vo väčšine diecéz sa každoročne alebo v určitých obdobiach konajú podujatia ako „Katechetické fórum“, „Kongres života farnosti“ alebo „Dni spirituality“, na ktorých je vyhradený priestor *pre prezentáciu katolíckych organizácií a firiem*. Keď sa miestna pobočka môže na takýchto podujatiach zúčastniť ako vystavovateľ, môže to výrazne prispieť k tomu, aby sa ľudia v cirkevných službách dozvedeli o apoštoláte. Zvyčajne by pri takom stole mal byť kaplán a niekoľko členov apoštolátu, ktorí by sa bez problémov mohli predstaviť ako členovia Courage. Príprava takejto prezentácie môže byť veľmi jednoduchá: brožúry⁶⁹ a/alebo vizitky s kontaktnými údajmi na miestnu pobočku; kópie tlačových správ o miestnej pobočke; prípadne videoprojekcia s videami, ktoré vytvorila organizácia Courage International, atď. Ak pobočka predpokladá, že sa bude môcť pravidelne zúčastňovať na takýchto podujatiach, možno sa oplatí investovať do tlaču obrusu s logom Courage a kontaktnými údajmi miestnej pobočky.⁷⁰ Úrad Courage môže poskytnúť knihy a videá na dobierku tým miestnym pobočkám, ktoré by chceli tieto materiály predávať. Miestna pobočka hradí náklady na dopravu a mala by si byť vedomá miestnych zákonov a diecéznych pravidiel týkajúcich sa predaja na takýchto podujatiach.

Pobočky môžu spravovať *webové stránky*, či už ako samostatný projekt pobočky (ktorá je zodpovedná za náklady na hosting), alebo

mať podstránku na diecéznej webovej stránke. Môžu tiež spravovať *kontá na sociálnych sieťach*, kde uvádzajú kontaktné údaje a odkazy na užitočné zdroje.

Záväznú smernicu pre miestne webové stránky a kontá na sociálnych médiách a pre používanie loga Courage na online alebo tlačových materiáloch – ako sú brožúry, vizitky, bannery alebo obrusy – sú uvedené v prílohe k tejto príručke, začínajúcej na strane 73.

Osobné svedectvá

Z času na čas môžu byť členovia Courage vyzvaní, aby sa podelili o svoje osobné príbehy a skúsenosti s príťažlivosťou k rovnakému pohlaviu, o tom, ako sa dozvedeli o Courage, či o zmene, ktorú do ich života prinieslo prijatie čistoty a snaha o dosiahnutie piatich cieľov. Úrad Courage počas mnohých rokov vypracoval smernice, ktoré pomáhajú členom Courage pri písaní týchto svedectiev. Sú k dispozícii v prílohe na strane 77.

Osoba, ktorá je vyzvaná vydať osobné svedectvo, by mala byť dobre známa kapláňovi, ktorý ju odporúča. Samozrejme, tieto osobné svedectvá sú často príbehmi o obrátení z ťažkých hriechov a nik, kto vydáva svedectvo, nebude mať dokonale bezhriešnu minulosť. Sila svedectva však pramení z veľkosti Božieho milosrdenstva a milosti uprostred ťažkého hriechu, pričom si človek

⁶⁹ Na webovej stránke Courage je k dispozícii niekoľko vzorov brožúr, ktoré si je možné prispôbiť s uvedením miestnych kontaktných informácií a vytlačiť v rámci miestnej pobočky.

⁷⁰ Jedna z pobočiek mala úspech s potlačou obrusu, ktorý obsahoval QR kód s veľkosťou jedného metra, ktorý sa dal

odfotiť mobilným telefónom až do vzdialenosti 10 metrov a ktorý človeka presmeroval na webovú stránku pobočky. Potenciálni členovia, ktorí sa zdráhali prísť k stolu, tak mohli získať potrebné informácie a zároveň si zachovať súkromie.

prirodzene spomenie na svätého Pavla, svätého Augustína a iných slávnych konvertitov na vieru.

Kaplán by mal viesť úprimný rozhovor s členom, ktorý chce vydať svedectvo, a mal by ho vyzvať, aby sa zamyslel nad hriechmi zo svojej minulosti, najmä nad tými, ktoré ešte nevyšli najavo. Kaplán si tiež musí uvedomiť, že verejným vyrozprávaním vlastného príbehu môže člen vyvolať kritiku voči sebe zo strany iných a môže dôjsť aj k odhaleniu hriechov z minulosti. Preto by mal človek, ktorý vydáva takéto svedectvo, dôkladne zvážiť, či je v takejto situácii pripravený prevziať zodpovednosť za svoje vlastné zlyhania, ako aj za zranenie alebo škodu, ktorú takéto odhalenie môže spôsobiť jeho povesti, jeho rodine a priateľom, ako aj apoštolátu Courage alebo EnCourage. V prípade kriminálneho správania v minulosti môže prevzatie zodpovednosti zahŕňať prijatie občianskych alebo trestných sankcií alebo iných osobných a verejných dôsledkov. V každom prípade by mal byť člen pripravený hovoriť o svojom pokání a o tom, ako tieto hriechy odčinil a ako sa kajal.

Voľba povolania

Súčasťou pastoračnej starostlivosti, ktorú kaplán poskytuje členom snažiacim sa žiť podľa piateho cieľa, je pomáhať im rozoznať povolanie, ku ktorému ich Boh volá. Povolanie má širší význam než len profesijné povolanie alebo zamestnanie, je pozvaním k bližšiemu nasledovaniu Krista tým, že človek svoj život konkrétnym spôsobom prispôbí Kristovmu príkladu. „Cirkev veľmi

dobře vie, že jej posolstvo je v súlade s najskrytejšími túžbami ľudského srdca, keď háji dôstojnosť povolania človeka a tak vracia nádej tým, ktorí už neveria vo svoje vyššie určenie,“ ako napísali biskupi zhromaždení na Druhom vatikánskom koncile v roku 1965. „Toto posolstvo nielenže človeka o nič neoberá, ale naopak, slúži mu na rozvoj, keď šíri svetlo, život a slobodu. Bez neho nič nemôže uspokojiť srdce človeka“.⁷¹

Voľba povolania a „životného stavu“, v ktorom sa má toto povolanie žiť, je v konečnom dôsledku voľbou toho, komu sa človek chce darovať. Biskupi na Druhom vatikánskom koncile ďalej vysvetľujú, že toto úplné darovanie seba samého je jadrom každého povolania:

Tajomstvo človeka sa stáva naozaj jasným iba v tajomstve vteleného Slova. [Kristus] naplno odhaľuje človeka človeku a ukazuje mu jeho vznešené povolanie.

Pán Ježiš naznačuje, že jestvuje istá podobnosť medzi jednotou božských osôb a jednotou Božích detí v pravde a láske. Táto podobnosť ukazuje, že človek – jediný tvor na zemi, ktorého Boh chcel pre neho samého – nemôže nájsť sám seba v plnej miere, iba ak v nezištnom sebadarovaní.⁷²

Niektorí členovia Courage už prijali sviatosť manželstva pred vstupom do apoštolátu, zatiaľ čo iní pociťujú istú príťažlivosť k opačnému pohlaviu a uvažujú, či by manželstvo mohlo byť ich povolaním. Prežívanie príťažlivosti k rovnakému pohlaviu nie

⁷¹ *Gaudium et spes*, 21.

⁷² *Tamže*, 22 a 24.

je samo osebe kánonickou prekážkou manželstva a Cirkev nepovažuje človeka za definovaného jedine touto príťažlivosťou. Bolo by však hlúpe radiť niekomu, aby skutočnosť takejto príťažlivosti zatajil pred svojim manželským alebo potenciálnym manželským partnerom. Kaplán by mal viesť vážne rozhovory s členmi, ktorí žijú v manželstve alebo uvažujú o ňom, a mal by im vysvetliť nevyhnutnosť byť úprimný, zodpovedný a verný v totálnom životnom zväzku, ktorým by manželstvo malo byť. Bolo by od kaplána prezieravé, keby sa poradil s odborníkmi na manželské a rodinné poradenstvo o tom, ako by mali takéto úprimné rozhovory medzi manželmi alebo potenciálnymi manželmi prebiehať, a aby pomohol danému členovi viesť takýto rozhovor.

Hoci niektorí členovia Courage žijú šťastne v manželstve s osobou opačného pohlavia, nikto nie je povinný žiť v manželstve, aby mohol žiť sväto. Ako napísali biskupi Anglicka a Walesu:

Cirkev učí, že pohlavný styk má svoje správne miesto a význam len v manželstve, a nesúhlasí s domnienkou, ktorá je v niektorých kruhoch bežná, že každý dospelý človek musí byť sexuálne aktívny.

Toto učenie sa vzťahuje na všetkých, či už sú zosobášení alebo nezosobášení, homosexuáli alebo heterosexuáli, zasnúbení, slobodní z vlastného rozhodnutia, ovdovení alebo rozvedení. Každý potrebuje rozvíjať cnosť

čistoty, aby mohol dobre žiť vo svojej situácii.

Okrem toho je človek viac než len sexuálny sklon a láska je viac než sexuálna túžba.⁷³

Mnohí členovia Courage zostanú slobodní a kaplán by im mal pomôcť pochopiť a prijať povolanie k čistému slobodnému životu ako niečo možné, životodarné a obohacujúce. Slobodní ľudia sú – rovnako ako ženatí a vydaté – povolaní k úprimnému darovaniu seba samých, ktoré často vychádza zo záväzku služby v rodine, vo farnosti alebo v inom type cirkevnej služby či slobodne zvoleného spoločenstva. V ideálnom prípade budú členovia Courage schopní vnímať svoj záväzok slúžiť ako formu duchovného materstva alebo duchovného otcovstva, ako skutočný dar seba samého v láske, a nie ako cenu útechy. V skutočnosti disponibilita, ktorá je vlastná slobodným ľuďom, keďže môžu slobodne darovať svoj čas, energiu a zdroje spôsobmi, ktoré manželia často nemajú, robí ich sebadarovanie sa pre život Cirkvi a spoločnosti ešte potrebnším.

Členovia Courage, ktorí uvažujú o povolaní ku kňazstvu alebo zasvätenému životu, by mali od kaplána dostať úprimnú radu, pokiaľ ide o očakávania, ktoré Cirkev na kandidátov týchto povolaní kladie. Ohľadom kňazstva Cirkev vyjadrila jasne svoj postoj v *Inštrukcii o kritériách rozlišovania povolania, pokiaľ ide o osoby s homosexuálnymi sklonmi* z roku 2005, ktorá bola začlenená do základného programu kňazskej formácie

⁷³ Katolícki biskupi Anglicka a Walesu: *Cherishing Life* (2004), s. 113.

z roku 2016, vydaného pod názvom *Dar povolania ku kňazstvu*.⁷⁴ Oba dokumenty objasňujú, že

Cirkev, hoci hlboko rešpektuje dotyčné osoby, nemôže pripustiť do seminára a na vysviacky tých, ktorí praktizujú homosexualitu, prejavujú hlboko zakorenené homosexuálne sklony alebo podporujú tzv. „homosexuálnu kultúru“.⁷⁵

Dokumenty zároveň rozlišujú medzi „hlboko zakorenenou“ príťažlivosťou k rovnakému pohlaviu a príťažlivosťou, ktorá sa zdá byť spojená s inými problémami, viac-menej prechodného charakteru, napr. s emočnou nezrelosťou alebo nedostatočným chápaním zmyslu sexuality a lásky. V tomto druhom prípade môže byť priestor na rozhodnutie, či sa tieto východiskové problémy dajú vyriešiť do takej miery, aby bol kňaz schopný žiť čistý, plne integrovaný a citovo zrelý život. Kaplán by sa mal s členom, ktorý uvažuje o kňazskom povolaní, úprimne porozprávať a objasniť mu smernice Cirkvi, aby zároveň pochopil, čo znamenajú pre jeho vlastnú situáciu.

Cirkev neposkytla explicitné rady pre rozlišovanie povolání k zasvätenému životu, ale zdá sa byť spravodlivé, aby sa uplatňovali rovnaké kritériá, ako je uvedené vyššie. Rozlišovanie je obzvlášť dôležité vzhľadom na to, že charizma

zasväteného života spočíva v tom, že sa takmer vždy žije v spoločenstve. Čistota neznamena len vyhýbať sa nečistému správaniu, ako už bolo uvedené, ale integrovať sexualitu do celkového obrazu osoby, ktorý zahŕňa aj to, ako chápe vzťahy s ľuďmi oboch pohlaví. Vstup do rehoľného spoločenstva bez dosiahnutia tejto integrácie by nevyhnutne viedol k nešťastnému životu, ak nie k vážnejším problémom v oblasti sexuality.

V každom prípade „by bolo veľmi nečestné, keby kandidát“ na kňazstvo alebo zasvätený život „skrýval svoju homosexualitu, aby napriek všetkému pokračoval v ceste k vysviacke“ alebo k rehoľnému povolaniu. „Takýto klamlivý postoj nezodpovedá duchu pravdy, vernosti a otvorenosti, ktorý musí charakterizovať osobnosť toho, kto verí, že je povolaný slúžiť Kristovi a jeho Cirkvi“ v týchto povolaniach.⁷⁶ Kaplán *Courage*, ktorý slúži členom ako duchovný otec, má rovnakú zodpovednosť ako jeho duchovný vodca; totiž „zastupuje Cirkev na vnútornom fóre. Ak kandidát praktizuje homosexualitu alebo prejavuje hlboko zakorenené homosexuálne sklony, jeho duchovný vodca, ako aj jeho spovedník majú povinnosť vo svedomí ho odradiť od postupu k sväteniu“.⁷⁷

⁷⁴ Porov. paragraf 189 a paragrafy 199 – 201.

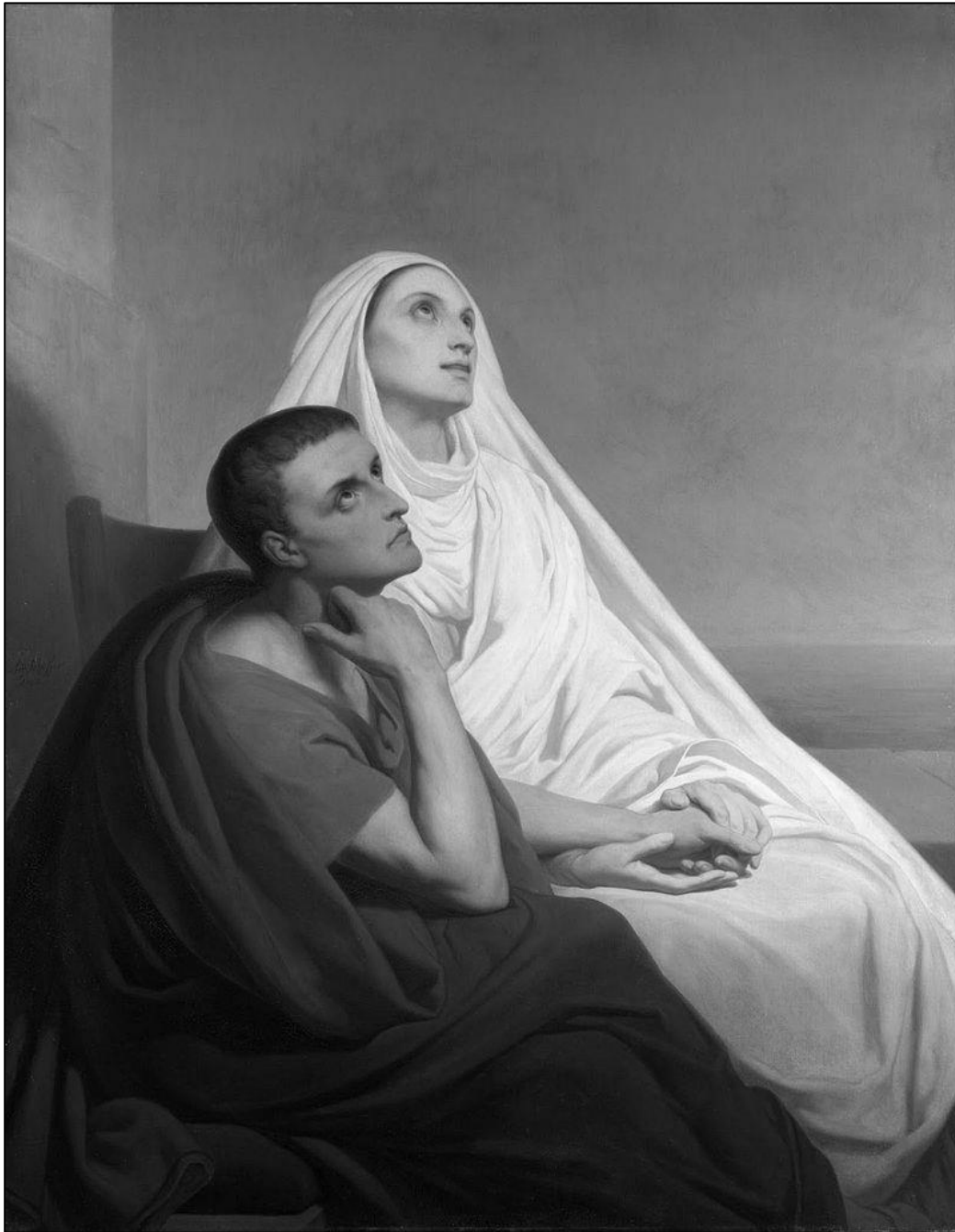
⁷⁵ *Inštrukcia*, 2.

⁷⁶ *Tamže*, 3.

⁷⁷ *Tamže*.

Druhá část

Ciele EnCourage

Sv. Augustín a jeho matka sv. Monika
(svätí patróni EnCourage), autor Ary Scheffer, 1845.

1

„Duchovne rásť prostredníctvom služby druhým, duchovného čítania, modlitby, meditácie, individuálneho duchovného vedenia, častej účasti na svätej omši a častého prijímania sviatostí zmierenia a Eucharistie.“

Modlitba a zasvätenie

Dôverujúce odovzdanie sa do Božej vôle

Prvý cieľ EnCourage je rovnaký ako druhý cieľ Courage: rozvíjať život modlitby a odovzdanosti, ktorý podporuje a posilňuje odhodlanie žiť podľa Božej vôle. Všetko, čo bolo uvedené vyššie o jednotlivých častiach tohto cieľa v súvislosti s členmi Courage, rovnako platí aj pre členov EnCourage. V tejto časti zdôrazníme niekoľko aspektov týkajúcich sa modlitby a oddanosti, ktoré sú špecifické pre partnerov a iných členov rodiny, ktorých milovaný človek prežíva príťažlivosť k rovnakému pohlaviu.

Prvou reakciou rodičov na „coming out“ syna alebo dcéry – teda priznanie, že ich príťažuje rovnaké pohlavie – je často panika. V jednom okamihu si uvedomia, že ich plány týkajúce sa detí sa nemusia naplniť a že predstavy, ktoré mali o svojom rodinnom živote a vnútornom živote svojho syna alebo dcéry, boli nesprávne. V srdci každého rodiča je túžba, aby jeho deti boli v bezpečí a šťastné, a keď vidí ohrozenie tohto bezpečia a šťastia, cíti sa bezmocný.

Ich ďalšou reakciou je často to, čo by sme mohli nazvať „mentalitou pohotovosti“ – „Moje dieťa je v nebezpečenstve, je choré, je zranené kam mám ísť, aby som to vyriešil?“ Táto prvotná reakcia má často takú silu, že môže odcudziť od rodičov dieťa identifikujúce sa ako LGBTQ, ktoré sa „hlási k svojej pravde“ a ich obavy si interpretuje ako odmietnutie svojho „skutočného ja“.

Na emocionálnu bolesť rodičov existuje v skutočnosti len jeden liek: priviesť ich k tomu, aby situáciu, ktorú nemôžu ovplyvniť, napraviť ani odstrániť, zverili do rúk a prozreteľnosti všemohúceho Boha. Rodičom, ktorí hľadajú u kaplána odpovede na tieto otázky, sa to môže zdať ako slabá útecha. Skúsenosť však ukazuje, že ak neexistuje hlboký vzťah s Bohom, žiadne intelektuálne alebo vzťahové úsilie nebude stačiť.

Kapláni musia začať od situácie samotných rodičov, zhodnotiť, aký je ich vzťah s Bohom a život modlitby, a pomôcť im rozvíjať návyky modlitby a zbožnosti vhodné pre jednotlivca a rodinu. Zvlášť užitočné je naučiť rodičov robiť si každodenný *examen* – meditáciu nad priebehom dňa, ktorá sa

snaží identifikovať Božiu prítomnosť a pôsobenie aj uprostred stresu a ťažkostí v rodine. Vytrvalé úsilie rozpoznať Boha v každodennom živote pomáha človeku rásť v schopnosti dôverovať a dúfať v Božiu prozreteľnosť.

Zachovať duchovnú perspektívu

Jedným zo spôsobov, ako môže kaplán pomáhať členom EnCourage v ich duchovnom živote, je pomáhať im chápať a dobre rozlišovať duchovné skutočnosti, ktoré sú v hre s ohľadom na život ich rodinných príslušníkov, a chápať duchovný boj, do ktorého sa každý kresťan musí zapojiť tak, ako to robí Cirkev. Určite existujú aspekty, v ktorých sú neusporiadané sexuálne túžby a pokušenia dielom satana a démonov, ktorí vždy hľadajú spôsoby, ako ľudí odlákať od Boha a od života v milosti, o ktorú sú ochudobnení.

Avšak správne chápanie pôsobenia Zlého zahŕňa aj skutočnosť, že nie všetky boje a utrpenia majú démonický pôvod a že vyriešiť situáciu, ktorá je v živote milovanej osoby veľmi zložitá, nie je také jednoduché ako len nájsť a použiť tú „správnu modlitbu“ alebo „správnu pobožnosť“. Predovšetkým ide o to, že Cirkev stanovila dôležité pravidlá týkajúce sa používania modlitieb exorcizmu a oslobodenia a niektoré modlitby, ktoré sa priamo obracajú na démonov, môžu používať výhradne kňazi a za určitých podmienok. Členovia EnCourage by mali byť vedení k tomu, aby rozpoznali, kedy sa konkrétna modlitba alebo pobožnosť presadzuje z dôvodu chtivosti po senzáciách alebo poverčivosti, a aby si pri-

pomenuli silu modlitieb príhovoru za svojich blízkych, bez vyhľadávania dramatických či nezvyčajných postupov.

Spoločná modlitba

Podobne ako stretnutia Courage, aj každé stretnutie EnCourage by malo byť zakončené modlitbou príhovoru, v ktorej je každý účastník vyzvaný, aby nahlas vyjadril úmysly, za ktoré sa chce modliť. Môže to byť silnou pripomienkou toho, že nijaký člen nekráča po tejto ceste sám a že Kristus prisľúbil, že vypočuje a odpovie na modlitby, o ktoré jeho učeníci spoločne prosia (porov. Mt 18,19).

V roku 2016 sa členovia internetovej vývešky EnCourage začali spoločne modliť počas večerných telefonických konferenčných hovorov, ktoré boli rozšírením tejto spoločnej modlitby. V súčasnosti sa tieto večerné konferenčné hovory, ktoré organizuje jedna z matiek z EnCourage, konajú každý deň v roku, pričom na jednotlivé dni v týždni sú určené rôzne pobožnosti. Toto úsilie skupiny „modlitebných partnerov“ – ktorá sa stala známou ako „Modliť sa s Courage“ – zahŕňa aj pravidelné pôstne dni, osobitné modlitby na konkrétne úmysly (napríklad novéna za blízkych v júni, ktorý sa v sekuľárnej spoločnosti slávi ako „mesiac hrádosti“) a dokonca aj „virtuálne púte“, počas ktorých si členovia vyberú deň, keď sa budú jeden za druhého modliť vo svätyniach v blízkosti svojich domovov. Takéto snahy si zaslúžia pochvalu a podobné iniciatívy na spoločnú modlitbu môžu prebiehať aj v miestnych pobočkách EnCourage. Ak sa chcete pripojiť k „Modlitbe s Courage“, pošlite e-mail na adresu info@courage.sk.

2

„Hlbšie porozumieť potrebám, ťažkostiam a výzvam, s ktorými sa stretávajú muži a ženy, ktorí pocitujú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu.“

Formácia

Počiatkové reakcie

Ako už bolo uvedené, prvá reakcia blízkych na „coming out“ člena rodiny zahŕňa širokú škálu emócií. Najmä rodičia zápasia so sklamaním, s potrebou napraviť situáciu, so zmätkom ohľadom budúcnosti a mnohými ďalšími otázkami. Predtým, ako si nájdu cestu do EnCourage, mnohí potenciálni členovia strávia veľa času „skúmaním“ tejto otázky na internete alebo v knihách, snažiac sa pochopiť nielen to, čo to znamená pre ich blízkych, ale aj to, odkiaľ príťažlivosť k rovnakému pohlaviu pochádza, či sa dá „napraviť“ a často aj toho, kto za to môže.

Táto túžba identifikovať „zdroj“ alebo „príčinu“ homosexuality je pochopiteľná – keď sa človek cíti bezmocný voči situácii, zdá sa mu, že poznanie znamená moc a kontrolu. Žiaľ, táto túžba rodičov a ostatných členov rodiny zvyčajne poslúži len na to, že sa medzi nich a ich syna alebo dcéru vrazí ešte hlbší klin. Otázka typu: „Ako sa to stalo?“ vyznieva pre človeka žijúceho s príťažlivosťou k rovnakému pohlaviu ako odmietnutie: „Myslia si, že so mnou nie je nič v poriadku. Nevidia mňa a môj skutočný život, ale problém alebo ‚fázu‘. Nechápu ma

a nemôžu ma skutočne milovať, pretože ma nevidia ako osobu. Nemôžem byť prijatý a v bezpečí, kým táto ‚situácia‘ nezmizne.“

Výsledok takéhoto online prieskumu často vedie rodičov k protichodným teóriám a cítia sa zmätení, no zároveň nútení urobiť rozhodnutie. Na jednej strane, niektorí ľudia v spoločnosti (a dokonca aj v Cirkvi) vydávajú tento problém za jednoduchý biologický fakt: ľudia sa „takí rodia“, buď na základe Božieho zámeru, alebo jednoducho z biologického dôvodu, akéhosi „génu homosexuality“ či iného vrodeneho faktoru. Na druhej strane, niektoré zdroje trvajú na tom, že skúsenosť s príťažlivosťou k rovnakému pohlaviu je výsledkom morálneho zlyhania alebo vedomej voľby, a naznačujú, že s dostatočným úsilím z toho človek môže „vyrásť“ a „stať sa heterosexuálom“. Okrem toho, iné zdroje uvádzajú pôvod príťažlivosti k rovnakému pohlaviu v rôznych výkladoch rodinnej dynamiky a detskej psychológie: typickým dôvodom môže byť príliš despotická matka, fyzicky alebo emocionálne neprítomný otec, nedostatok záujmu alebo zručností v športe alebo vrodenej, „aktivitách“ či slabé sebavedomie.

Aj keď niektorí ľudia zažívajúci príťažlivosť k rovnakému pohlaviu možno zistia, že určité psychologické teórie rezonujú s ich konkrétnou situáciou, neexistuje žiadne „univerzálne“ vysvetlenie pôvodu tejto skúsenosti. (Pozri ďalšiu diskusiu nižšie.)

Kaplán EnCourage musí chápať túto túžbu po informáciách a vysvetleniach, no zároveň má členom EnCourage jemne, ale dôrazne vysvetliť, že pravda nikdy nie je taká jednoduchá ako voľba „buď-alebo“, pokiaľ ide o „prírodu a výchovu“. Okrem toho hľadanie vonkajšieho vysvetlenia pre takú hlboko osobnú skúsenosť, akou je sexuálna príťažlivosť, robí z milovanej osoby skôr problém, ktorý treba vyriešiť, než živú, dýchajúcu a milujúcu ľudskú bytosť. Ako bolo spomenuté vyššie v diskusii o sprevádzaní,⁷⁸ slová pápeža Františka sú dôležitým vodídlom pre pochopenie milovanej osoby: „Vždy musíme brať do úvahy osobu. Tu vstupujeme do tajomstva ľudskej bytosti. V živote Boh sprevádza osoby a my ich tiež musíme sprevádzať, vychádzajúc z ich situácie.“

Prostredie stretnutia EnCourage je pre členov dôležité, pretože im dáva príležitosť vyjadriť svoje obavy a túžbu po odpovediach v bezpečnom prostredí. Môžu sa úprimne podeliť o svoju bolesť a zmätok s vedomím, že ostatní členovia pobočky chápu, z akej situácie vychádzajú, a neodsudzujú ich za to, že chcú získať odpovede. Kaplán by však nemal zanechať diskusiu v tomto bode; radšej by on aj skúsenejší členovia mali uznať ich bolesť, no zároveň ich povzbudiť, aby takéto otázky prenechali Božej múdrosti a zamerali sa na pochopenie

svojich blízkych, „vychádzajúc z ich situácie“. Všetko, čo bolo uvedené vyššie o sprevádzaní člena Courage kapláňom, môže zdieľať s členmi EnCourage, aby sa tým riadili pri diskusiách s ich blízkymi.

Kapláni by mali venovať osobitnú pozornosť obavám a otázkam členov EnCourage, ktorých blízki sú ešte deťmi alebo dospievajúcimi. Skúsenosti týchto blízkych osôb sa budú dosť líšiť od skúseností dospelých, a to z dôvodu prirodzenej premenlivosti sexuality a seba porozumenia v období dospievania, ako aj spôsobu, akým rôzne generácie rozmyšľajú a sú vzdelávané v oblasti sexuality a identity.

„Narodil sa takýto?“

Katechizmus Katolíckej cirkvi uvádza, že prežívanie príťažlivosť k rovnakému pohlaviu síce samo osebe nie je hriechom, ale napriek tomu je „objektívne nezriadené“ – to znamená, že táto príťažlivosť vedie človeka k túžbe po intímnom styku s rovnakým pohlavím, ktorý je vždy zlý.⁷⁹ Nie je teda možné povedať, že Boh pri stvorení človeka spôsobuje alebo si želá, aby ho príťahovali ľudia rovnakého pohlavia.

To by znamenalo, že Boh buď stvoril takého človeka s iným typom ľudskej prirodzenosti, pre ktorú komplementárnosť a prokreativita nie sú nevyhnutné, aby bola sexualita zriadenou, alebo že Boh stvoril niektorých ľudí s nenaplniteľnými túžbami a s hlbokým a viac-menej trvalým sklonom ku konaniu, ktoré je vždy zlé. Prvá možnosť je vylúčená, pretože všetci ľudia majú spoločnú ľudskú prirodzenosť; druhá možnosť

⁷⁸ Pozri s. 41, vyššie.

⁷⁹ Pozri diskusiu na s. 22, vyššie.

je vylúčená, lebo „Boh [...] nikoho nepokúša“ (*Jak* 1, 13) a nemôže byť zdrojom ani príčinou ničoho nezriadeného.

Čo teda hovorí Cirkev o „zdroji“ príťažlivosti k rovnakému pohlaviu? Jednoducho to, že ich pôvod v mysli a srdci človeka „zostáva z veľkej časti nevysvetlený“⁸⁰. Ani Cirkev, ani *Courage International* netrávajú na tom, že jedna biologická alebo psychologická teória vysvetľuje skúsenosť príťažlivosti rovnakého pohlavia u každého jednotlivca, a už vôbec nie u každého človeka, ktorý má túto skúsenosť.

Takéto priznanie, že skúsenosť s príťažlivosťou k rovnakému pohlaviu je komplexná a ťažko vysvetliteľná pomocou jednoduchých teórií, sa objavuje aj v psychologickej a vedeckej komunite. Napríklad Americká psychologická asociácia na svojej webovej stránke vysvetľuje, že

Vedci sa nezhodujú na konkrétnych dôvodoch, prečo sa u jednotlivca vyvinie heterosexuálna, bisexuálna, alebo homosexuálna orientácia. Hoci sa v mnohých výskumoch skúmali možné genetické, hormonálne, vývinové, sociálne a kultúrne vplyvy na sexuálnu orientáciu, neobjavili sa žiadne zistenia, ktoré by vedcom umožnili dospieť k záveru, že sexuálna orientácia je podmienená nejakým konkrétnym faktorom alebo faktormi. Mnohí si myslia, že komplexnú

úlohu zohráva príroda aj výchova; väčšina ľudí má len malý alebo žiadny pocit voľby svojej sexuálnej orientácie.⁸¹

Podobný záver priniesla aj štúdia vedcov z roku 2019, ktorí skúmali genetické súvislosti u ľudí, ktorí pociťujú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu:

Súhrnne všetky testované genetické varianty predstavovali 8 % až 25 % variability v sexuálnom správaní mužov a žien rovnakého pohlavia a neumožňujú zmysluplne predpovedať sexuálne správanie jednotlivca.

Zostáva ešte veľa nejasností, ktoré treba preskúmať, vrátane toho, ako môžu sociokultúrne vplyvy na sexuálne preferencie pôsobiť na genetické preferencie.

Celkovo naše zistenia zdôrazňujú zložitost' sexuality.⁸²

V konečnom dôsledku otázka, odkiaľ „pochádza“ príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, nie je taká dôležitá, ako odpoveď, ktorú chce človek v živote dať na Božie volanie k čistote a svätosti. Kapláni môžu členom *EnCourage* pomôcť, aby nehľadeli do minulosti, ale do budúcnosti, a aby čoraz viac chápali, ako pomáhať svojim blízkym počúvať a prijímať Božie slovo v ich každodennom živote.

„Potreby, ťažkosti a výzvy“

Katechizmus tiež zdôrazňuje, že keď ľudia prežívajú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, „pre väčšinu z nich to predstavuje skúšku“, a preto „ich treba prijímať s úctou, súcitom a jemnosťou“⁸³. Toto prijatie blízkej

⁸⁰ *KKC*, 2357.

⁸¹ American Psychological Association: „Answers to Your Questions: For a Better Understanding of Sexual Orientation and Homosexuality“ [www.apa.org/topics/lgbt/orientation; accessed 1 January 2020].

⁸² Andrea Ganna et al.: „Large-scale GWAS reveals insights into the genetic architecture of same-sex sexual behavior“ (abstract). *Science* 365:6456 (2019) 76 – 93.

⁸³ *KKC* 2358.

osoby, ktorá takmer určite prežíva bolesť, môže byť pre niektorých členov EnCourage ťažké. Niekedy sú až príliš sústredení na bolesť, ktorú im táto situácia spôsobuje, než aby dokázali rozpoznať bolesť svojich blízkych. Inokedy sa môžu obávať, že „akceptovať“ túto situáciu a starať sa o potreby blízkej osoby by sa mohlo nesprávne interpretovať ako schvaľovanie alebo akceptovanie rozhodnutí ich blízkych ohľadom intímnych vzťahov.

Kaplán EnCourage môže vyzvať účastníkov, aby blízkym prejavovali „úctu, súciti a citlivosť“ a zároveň im v tom môže byť príkladom. Pre členov EnCourage je takmer nemožné nájsť pokoj v duši a v srdci, nehovoriac o obnovení pevných vzťahov s ich blízkymi, kým nedospejú do tohto bodu. Ako povedala jedna dlhoročná členka EnCourage:

Niekoľko rokov po tom, čo sa nám priznal, som si uvedomila, že všetky moje slzy boli hlavne pre mňa. Že som nepochopila bolesť, smútok a hanbu, ktoré [on] vo svojom živote zažil.

A pamätám si, že ma to zasiahlo ako blesk z jasného neba. Povedala som si: „Jaj, a čo jeho utrpenie? Čím si on prechádza? Ja viem, čím prechádzam. On ma zabíja. Ale čím prechádza on?“

A potom som pochopila, že on má všetky tieto skúsenosti, ktoré sú pre neho – ako senzitívneho, starostlivého, umelecky nadaného mladého muža – zničujúce. A ja som popierala ten smútok, ktorý v ňom bol. Tú hanbu, ktorá v ňom bola. Aj to nepriateľstvo, ktoré v ňom bolo. Bola som

príliš sústredená na seba, na svoj smútok a sklamanie.⁸⁴

Tento postreh členky EnCourage je dôležitým posolstvom, ktoré by mal kaplán odovzdať každému členovi a povzbudiť ho, aby sa sústredil na potreby svojich blízkych viac než na svoj vlastný vnútorný zmätok a bolesť.

Je bežné, že členovia EnCourage investujú veľa emocionálnej energie a dokonca aj aktivizmu do obviňovania partnera svojho blízkeho, alebo jeho katolíckej školy, alebo príkladu celebrit, tej či onej skupiny, knihy, filmu, televízneho programu alebo akéhokoľvek iného vonkajšieho zlosyna, ktorý je dôvodom, prečo ich blízky teraz pociťuje príťažlivosť k rovnakému pohlaviu. Takéto reakcie sú síce pochopiteľné, ale veľmi škodlivé. Odvádzajú pozornosť člena EnCourage od dôležitej snahy o zverenie svojho života a svojich blízkych do Božej prozreteľnosti, a slúžia len na posilnenie hnevu, nepriateľstva a rozdelenia. To je vždy dielom Zlého:

Náš nepriateľ diabol, ktorý s nami bojuje, aby nás porazil, sa usiluje rozdeliť nás v našich domovoch a vyvolávať hádky, nelásku, odpor a rivalitu, pretože kým my medzi sebou bojujeme, on prichádza, dobýja nás a bezpečnejšie nás pripútava k sebe.⁸⁵

Keď kaplán EnCourage pomôže členom prekonať bolesť a zmätok a upriami ich pohľad na potreby ich blízkych, môžu sa usilovať o ďalší cieľ: vytvárať a udržiavať s nimi zdravé vzťahy.

⁸⁴ Bob C., 4. epizóda z video seriálu *Invited to Courageous Love*, producentom ktorého je Courage International, 2016.

⁸⁵ *If God Be With Us: Maxims of St Philip Neri arranged for every day of the year*, ed. F.W. Faber (Leominster: Gracewing, 1994), 73.

3

„Nadviazať a udržiavať zdravý a plnohodnotný vzťah so svojimi blízkymi, ktorí pociťujú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu.“

Láska k blížnym

Napokon, každý člen EnCourage hľadá to isté: spôsob, ako si zachovať vieru a zároveň udržať svoje rodinné väzby neporušené, zdravé a silné. Moderná spoločnosť a často aj milovaná osoba, ktorá sa identifikuje ako LGBTQ, však naznačujú, že takýto cieľ je nedosiahnuteľný – že existuje len voľba medzi úplným prijatím všetkých vzťahov a rozhodnutím milovanej osoby, alebo úplným odmietnutím milovanej osoby v prospech zastaraných náboženských predpisov. Apoštolát EnCourage existuje preto, že jeho kapláni a členovia veria, že je aj iná cesta: je možné povedať: „Veľmi ňa milujem a nič sa na tom nezmení. A práve preto, že ňa milujem, nemôžem podporiť tvoje rozhodnutie ohľadom tohto vzťahu alebo spôsobu ako seba opisuješ či prezentuješ.“ Syn alebo dcéra, ktorí sa identifikujú ako LGBTQ, nemusia na sebe všetko zmeniť, aby boli hodní rodičovskej lásky, úcty a súcitenia. Ani rodič by nemal meniť to, čomu verí, aby bol vnímaný ako ten, kto skutočne miluje syna alebo dcéru. Cieľom každého člena EnCourage je dospieť k vzájomnému rešpektu a porozumeniu a byť schopný pokračovať ako rodina aj uprostred takýchto vážnych nezhôd.

Zdravé vzťahy si vyžadujú zdravé hranice, úprimný dialóg a ochotu odpúšťať a žiadať o odpustenie. Je vhodné, aby kapláni znovu pripomenuli členom EnCourage, že skúsenosť s príťažlivosťou k rovnakému pohlaviu nestavia ich blízkych do zvláštnej kategórie, ktorá by znemožňovala nadviazať s nimi vzťah, alebo by znemožňovala prekonať nezhody či zraňujúce rozhovory. Všetky zručnosti, ktoré členovia získali počas mnohých rokov rodinného života a pri nezhodách s inými členmi rodiny, možno uplatniť v ich vzťahu s milovanou osobou, ktorá sa identifikuje ako LGBTQ. Táto zostáva tou istou osobou, ktorou bola deň pred tým, ako sa otvorene priznala svojim rodičom, a najlepší spôsob, ako si udržať dobrý vzťah, je naďalej sa k nej správať s rovnakou úctou a láskou.

„Čo im mám povedať?“

Rodičia z EnCourage majú, samozrejme, osobitné obavy, pokiaľ ide o vzťah s ich deťmi, ktoré sa identifikujú ako LGBTQ, a kaplán z EnCourage by mal byť pripra-

vený vypočuť si tieto obavy a riešiť ich pomocou rozumných rád. Možno prvou konkrétnou obavou katolíckych rodičov je, ako sa správať k svojim synom a dcéram tak, aby vyjadrili svoje obavy, no pritom to nevyzeralo, že schvaľujú ich nemorálne správanie. Rodičia sú „prvými učiteľmi svojich detí na ceste viery“, ako to pripomína obrad krstu, a táto ich zodpovednosť sa nekončí, keď syn alebo dcéra dosiahnu dospelosť.

Kapláni by mali členom EnCourage pomôcť pochopiť, že pomáhať „zachovať vieru“ neznamená hovoriť pri každej príležitosti o sexuálnej morálke. Niekedy rodičia prežívajú situáciu svojich synov a dcér ako odmietnutie ich katechizačnej a výchovnej práce, pokiaľ ide o vieru ich detí. Hľadajú ten správny uhol pohľadu, tú správnu brožúrku, webovú stránku alebo verš z Písma, ktorý ich dieťa presvedčí, aby sa obrátilo späť k viere. Potrebujú uistenie, že ich úsilie o katechézu nebolo márne a že Boh stále pôsobí v srdciach a myšliach ich detí. Potrebujú vedieť, že nezrádzajú vieru, ak nehovoria stále o sexuálnej morálke. V skutočnosti sa niekedy o sexuálnej morálke nemusia vôbec zmieňovať, pretože syn alebo dcéra si dobre uvedomujú postoj svojich rodičov.

Vzťah k partnerovi blízkej osoby

Ďalšou častou obavou je, ako sa správať k romantickému partnerovi ich milovaného dieťaťa. To môže byť pre rodičov zdrojom veľkých obáv, najmä na začiatku. Nie je neobvyklé počuť, ako rodičia z EnCourage priznávajú, že rozhovory so svojimi deťmi vedú len na povrchnej úrovni a vyhýbajú sa otázkam o tom, či majú romantický vzťah,

pretože sa boja počuť odpoveď. Niektorí rodičia dokonca zakazujú svojim deťom spomínať partnera, a to aj po tom, čo už sú spolu nejaký čas. Je zrejmé, že to môže spôsobiť veľké napätie vo vzťahu so synom alebo dcérou, ktorí nezriedka reagujú ultimátom: buď ich rodičia akceptujú oboch ako pár, alebo sa nemôžu stretať ani s jedným z nich.

Kapláni by mali byť trpezliví voči takému postoju členov EnCourage a pochopiť, že rodičom bude trvať určitý čas, kým sa dostatočne vyrovnajú s myšlienkou, že ich deti majú partnerov rovnakého pohlavia, a o to viac s myšlienkou, že by sa s nimi mali stretnúť a spoznať ich. Každý člen by mal dostať potrebný čas na to, aby k tomu dospel sám. Osobitnú pozornosť treba venovať aj skutočnosti, že rodičia niekedy dospejú do tohto bodu v rôznom čase a s rôznou námahou. Preto je potrebná trpezlivosť tak v rámci pobočky EnCourage, ako aj v rámci samotného páru.

Cieľom však stále ostáva pomôcť rodičom, aby svoje deti prijali s láskou, čo bude znamenať, že budú schopní aspoň úctivo sa správať k partnerovi dieťaťa. Často je užitočné, keď kaplán povzbudí členov, aby venovali pozornosť dobrým stránkam ich blízkych a tomu, že nemajú vo zvyku tráviť svoj čas alebo sa priateliť so zlými ľuďmi. Členovia EnCourage si musia uvedomiť, že „ľudí nemožno definovať len na základe ich sexuálnych sklonov“, a uplatňovať to nielen na svojich blízkych, ale aj na ich partnerov. Hoci členovia nemôžu podporovať romantický vzťah svojich detí ako niečo dobré, ich deti a partneri ich detí zostávajú ľuďmi stvorenými na Boží obraz a podobu, vždy hodnými úcty a lásky.

Aj keď môže byť ťažké prijať, že „priateľ“ znamená pre syna alebo dcéru niečo viac, vo všeobecnosti je lepšie poznať ľudí v živote milovanej osoby, ak je to možné. Rada otca Harveyho bola: vždy uznať a prijať partnera syna alebo dcéry s úctou, no bez toho, aby sme ich považovali za pár. Napríklad je láskavé poslať partnerovi blízkej osoby pozdrav alebo darček k narodeninám alebo Vianociam, ale poslať im spoločný darček ako manželskému páru by bolo nesprávnym signálom. Podobne môže byť prejavom láskavosti pozvať ich oboch na návštevu cez Vianoce alebo na letnú dovolenku, ako by to urobil človek pre priateľov ostatných členov rodiny. Poskytnúť im spoločné spanie by však zrejme znamenalo schvaľovať ich romantický a sexuálny vzťah, a preto by to bolo nevhodné.

Niekedy ide o tenkú hranicu, ale spravidla to rodičia môžu dosiahnuť tak, že budú rozlišovať medzi osobou a jej činmi. Vezmite si príklad pozvania partnera syna alebo dcéry na návštevu rodinného domu na Vianoce. Rozhovor pri príprave návštevy by mohol prebiehať takto:

„Tešíme sa, že nás obaja na Vianoce navštívite. Dúfam, že sa budete cítiť dobre, keď budete tráviť čas s našou rodinou. To, kde budete spať, je na vás. Môžeme pre každého poskytnúť izbu – ty môžeš spať vo svojej starej spálni a tvoj partner v hosťovskej izbe. Ak by ste uprednostnili niečo iné, neďaleko odtiaľto je hotel a môžete sa rozhodnúť sami. Prídete hneď ráno a zostanete tak dlho, ako budete chcieť; nechcem, aby ste sa cítili zle, pretože radšej chcete byť spolu. Budeme rešpektovať tvoje rozhodnutie o tom, kde zostaneš; len ťa žiadame, aby si rešpektoval

naše rozhodnutie ohľadom toho, čo ti môžeme a nemôžeme poskytnúť.“

Táto myšlienka vzájomného rešpektu je zvlášť dôležitá tam, keď sú prítomní aj mladší členovia rodiny a rodičia musia požiadať milovanú osobu a jej partnera, aby sa zdržali otvorených prejavov náklonnosti alebo rozprávania o sebe ako o páre pred týmito mladšími členmi rodiny. Aj v tomto prípade môže kaplán pomôcť členom rodiny sformulovať ich odpoveď láskavým spôsobom:

„Viete, že ťa máme radi a že si vážime tvojho partnera. Nežiadame od vás, aby ste zmenili to, kým ste, aby ste boli hodní toho, že vás milujeme a rešpektujeme. Ale žiadame ťa, aby si pochopil, že tvoji mladší súrodenci/príbuzní/atď. nie sú dosť veľkí na to, aby pochopili vzťah, v ktorom žijete, a ak sa pred nimi správaš k partnerovi láskyplne, pravdepodobne to v ich mysliach vyvolá otázku, na ktoré im teraz nie sme schopní úplne odpovedať. Z úcty k nim aj k nám vás musíme požiadať, aby ste upravili spôsob, akým sa bežne správate, aspoň keď sú na blízku mladšie deti.“

Vytvorenie takéhoto postoja k partnerovi blízkej osoby si určite vyžaduje čas a kaplán EnCourage aj ostatní členovia by mali byť trpezliví a brať ohľad na tempo a perspektívu zainteresovaných. Niekedy, najmä na začiatku prispôbovania sa tejto realite v živote milovanej osoby, môže mať člen EnCourage jednoducho pocit, že nie je schopný byť spolu s partnerom milovanej osoby bez toho, aby prežíval trápenie, smútok alebo hnev. To nie je morálne zlyhanie

a nikto by nemal byť odsudzovaný alebo odmietaný ako „homofóbny“, pretože ešte nie je pripravený na stretnutie alebo rozhovor. Okrem toho sa v jednotlivých situáciách môže ukázať, že napriek maximálnemu úsiliu člena EnCourage o rozlišovanie, milovaná osoba a/alebo jej partner by akýkoľvek kontakt považovali za súhlas s ich vzťahom alebo schvaľovanie intímneho vzťahu osôb rovnakého pohlavia. V týchto prípadoch sa člen EnCourage môže s čistým svedomím rozhodnúť, že v súčasnosti nie je možné stretávať sa s partnerom jeho blízkej osoby.

Takéto a podobné situácie si často vyžadujú niekoľko pokusov a omylov, pokým sa ich podarí správne vyriešiť. V tomto ohľade vám môžu pomôcť skúsenejší členovia pobočky EnCourage, keď sa s vami podelia o vlastné skúsenosti. Kaplán by mal členom tiež pripomenúť, že človek nie je schopný kontrolovať reakcie svojich blízkych a že aj pri tých najlepších úmysloch môžu ich rozhodnutia vyvolať bolesť alebo hnev ich synov alebo dcér. V takom prípade by mal byť kaplán pripravený utešiť členov a pripomenúť im, že ich snaha vždy „hovoriť pravdu v láske“ (Ef 4, 15) prinesie z dlhodobého pohľadu ovocie, aj keď krátkodobo spôsobí bolesť.

Manželstvá osôb rovnakého pohlavia a rodinný život

Otázka, či sa môže člen EnCourage zúčastniť na svadobnom obrade a hostine blízkej osoby s osobou rovnakého pohlavia, sa na stretnutiach objavuje často. Nanešťastie, farári a iní rodinní príslušníci vnášajú do

tejto témy zmätok, keď dávajú zmiešané odpovede v duchu dichotómie „úplné prijatie alebo úplné odmietnutie“, o ktorom bola reč vyššie. Kapláni musia byť pripravení podať úplné vysvetlenie vhodnej reakcie na sobáše osôb rovnakého pohlavia, ako aj poskytnúť návod, ako riešiť situáciu v rodine.

Katolíci, dokonca ani rodičia a rodinní príslušníci, by spravidla nemali chodiť na svadobné obrady, ktoré sú podľa kánonického práva neplatné. To platí pre obrady osôb rovnakého pohlavia, ako aj pre obrady, keď katolíka sobáša „mimo Cirkvi“ – úradník alebo iný duchovný bez osobitného povolenia (dišpenzu) od Cirkvi – čo sa často stáva, keď jedna osoba už bola predtým zosobášená.

Sú na to dva dôvody: prvým je, že sa vždy treba vyhýbať spolupráci na zlom konaní inej osoby. Je veľmi ťažké si predstaviť, že by účasť na svadbe a/alebo hostine nenažadovala, aspoň implicitne, „podporujem to, čo tento pár robí“. Druhou povinnosťou je vyhýbať sa pohoršeniu, teda zavádzaniu iných ľudí ohľadom toho, čo je pravda, a dôležitosti toho, čo Cirkev učí o viere a morálke. Aj keď sú ľudia osobne presvedčení, že účasť na svadbe neznamená podporu toho, čo pár robí, nemôžu sa vyhnúť skutočnosti, že iní ľudia na svadbe si ich prítomnosť a účasť môžu vysvetliť práve takto. Vyhýbanie sa pohoršeniu je nevyhnutnou súčasťou vydávania svedectva viery.

Je určite pochopiteľné, keď členovia EnCourage majú pocit, že nemajú inú možnosť, ako zúčastniť sa na svadbe, už len preto, aby udržali so synom alebo dcérou nejaký druh komunikácie. V konečnom dôsledku to však

nie je spôsob ako dosiahnuť to, čo si želajú, pretože by museli urobiť kompromis s pravdou a s vlastným svedomím, aby si zachovali kontakt so synom alebo dcérou. Treba povedať, že ak jediným spôsobom, ako si udržať vzťah, je podvoliť sa požiadavke urobiť niečo, o čom človek vie, že je nesprávne, nebude to dlho zdravý vzťah.

Kapláni môžu členom EnCourage, ktorí sa rozhodli nezúčastniť sa na svadbe, odporučiť, aby toto rozhodnutie oznámili svojim blízkym čo najskôr, a to osobne, nie telefonicky, ani e-mailom alebo listom. Samozrejme, mali by sa pripraviť na to, že svoje rozhodnutie oznámia s čo najväčšou láskou a súcitom, pretože vedia, že jediná reakcia, ktorú môžu ovplyvniť, je ich vlastná.

4

„Pomáhať ostatným členom rodiny a priateľom súcitne a pravdivo pristupovať k ich blízkym, ktorí prežívajú príťažlivosť k osobám rovnakého pohlavia, a neodmietáť ich.“

Jednota

Mnohí rodičia z EnCourage, aj keď nie všetci, navštevujú stretnutia spoločne ako pár. Keď sa obaja rodičia dokážu navzájom podporovať a sú jednotní vo svojich postojoch a vzťahoch k blízkej osobe, ktorá sa identifikuje ako LGBTQ, posilňuje to každého z nich aj ich rodinu ako celok. Aj keď rodičia vnímajú situáciu a vhodnú reakciu na ňu rozdielne, dôležitá je ich snaha pochopiť jeden druhého. Kaplán EnCourage sa stretne s viacerými párami, ktoré budú chodiť na stretnutia spoločne, ale očividne nebudú na rovnakom bode pochopenia alebo prijatia. Kaplán a členovia skupiny s väčšími skúsenosťami môžu týmto párom pomôcť, aby boli k sebe navzájom trpezliví, a tiež aby sa so skupinou podelili o svoje rozdielne pohľady. To si môže vyžadovať obozretné sprevádzanie: niekedy sa môže jeden z manželov prejavovať veľmi hlasno a druhý zdržanlivo; inokedy môže hroziť, že sa ich zdieľanie zvrhne na verejnú hádku. Aj v tomto prípade by mala byť pobočka EnCourage bezpečným miestom pre všetkých členov, aby mohli vyjadriť svoje obavy, pochybnosti alebo bolesť, ktorú v sebe nosia.

Pozorné počúvanie a dobre nastavené hranice umožnia, aby boli tieto rozhovory plodné pre všetkých.

Často sa však stáva, že členovia EnCourage hovoria o tom, že ostatní členovia rodiny – manželský partner, deti, rodičia alebo širšia rodina – nepodporujú ich vieru alebo spôsob, akým sa snažia nadviazať vzťah s milovanou osobou, ktorá sa identifikuje ako LGBTQ. Či už sa príbuzní vydajú cestou „úplnej akceptácie“, alebo sa jednoducho rozhodnú o tejto situácii vôbec nehovoriť, môžu na člena EnCourage vyvíjať obrovský tlak. Niekedy sa tento tlak môže zdať horší ako nezhody, ktoré majú s milovanou osobou, ktorá zažíva príťažlivosť k rovnakému pohlaviu. Môžu začať pochybovať o sebe a o tom, či sa im oplatí zostať verní učeniu Cirkvi uprostred tohto rodinného chaosu.

Aj za týchto okolností by mali kapláni umožniť členom EnCourage, aby vyjadrili bolesť, ktorá pramení z takýchto ťažkých rodinných situácií. Zároveň by im však mali pripomenúť, že nie je neúctivé ani bezcharakterné požiadať členov širšej rodiny, aby im umožnili slobodne sa rozhodovať a riešiť

svoje vzťahy s deťmi tak, ako to považujú za najlepšie. Často je to najlepšie vyjadriť spolu s uznaním dobrých úmyslov príbuzného: „Viem, aký blízky je vám X, a vždy som bol rád, že máte dobrý vzťah. Prosím, milujte X aj naďalej tak, ako ste ho milovali celé tie roky. Ale prosím vás, milujte a rešpektujte aj mňa s vedomím, že aj ja milujem X, a nechajte nás, aby sme si náš vzťah riešili sami.“

Súkromie a dôvernosť

Členovia EnCourage niekedy hovoria: „Keď naše deti vyšli z utajenia, my sme doň vošli.“ Mnohí členovia EnCourage sa cítia zahanbení situáciou vo svojej rodine, akoby to vrhalo zlé svetlo na ich výchovu alebo na ich schopnosti odovzdávať vieru. To je dôležitý dôvod pre to, aby kaplán pravidelne pripomínal pobočke, že je dôležité rešpektovať dôvernosť.⁸⁶ Je to však aj príležitosť pripomenúť jednotlivým členom, že prílišné sústredenie sa na vlastné nepríjemné pocity v súvislosti so situáciou ich môže odviesť od toho, aby venovali pozornosť potrebám svojho blízkeho.

Pre členov EnCourage predstavujú osobitný problém moderné sociálne médiá, pretože im je nepríjemné zdieľať takéto detaily zo svojho rodinného života s ostatnými. Milovaná osoba, ktorá sa identifikuje ako LGBTQ, často otvorene hovorí o tejto skutočnosti na sociálnych sieťach, zdieľa fotografie s partnerom, oznamuje míľniky vo vzťahu a odkazuje na webové stránky podporujúce LGBTQ. Niektorí rodičia z EnCourage dokonca uvádzajú, že sa o významnej udalosti vo vzťahu svojho blízkeho prvýkrát

dozvedeli od priateľa alebo príbuzného, ktorý videl príspevok na sociálnych sieťach. Lahko sa môže stať, že člen EnCourage spanikári a myslí si o takýchto správach to najhoršie, predpokladajúc, že celý svet teraz vie o tejto situácii a súdi ich rodinu. To je ďalšia príležitosť pre kaplána, aby prijal takéto obavy a bolesť so súcitom a zároveň sa takýmto členom snažil pomôcť udržať si nadhľad. Ich opätovná reakcia na príspevky na sociálnych sieťach môže byť rovnaká ako ich reakcia tvárou v tvár príbuzným: „Oceňujem váš záujem o moje dieťa, ale naozaj nechcem s nikým rozoberať náš vzťah. Prosím, neváhajte sa s ním spojiť priamo, aby ste mu povedali, ako sa cítite, a položili mu akékoľvek otázky.“

Ďalšie rodinné vzťahy

Väčšinu členov EnCourage od začiatku pôsobenia tohto apoštolátu tvoria rodičia, ktorých synovia a dcéry zažívajú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu. EnCourage sa však neobmedzuje len na rodičov a kaplán EnCourage by mal byť pripravený na rôzne otázky, ktoré sa objavia u členov, ktorí sú v inom vzťahu k osobám zažívajúcim príťažlivosť k rovnakému pohlaviu.

Súrodenci ľudí, ktorí pociťujú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, sa často ocitajú v rovnakej situácii ako rodičia – stoja pred voľbou medzi úplným prijatím a úplným odmietnutím a hľadajú inú cestu. Keď sa rozhodnú pre iný spôsob prístupu k súrodencom ako rodičia, môže to priniesť ďalšie bremeno v podobe neochoty vybrať si niečiu

⁸⁶ Pozri diskusiu o dôvernosti na s. 37, vyššie.

stranu alebo vytvorí ďalšie rozdelenie v rodine. Všetko, čo bolo doteraz povedané o sprevádzaní, opätovnom rešpektovaní a prijatí, tu platí, nielen pokiaľ ide o úsilie pochopiť blízkeho človeka, ktorý prežíva príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, ale aj pokiaľ ide o podporu a pochopenie vlastných rodičov. *Starí rodičia, tety a strýkovia a iní príbuzní* sa môžu ocitnúť v podobnej situácii, keď budú musieť riešiť svoje vzťahy nielen s milovanou osobou, ktorá sa identifikuje ako LGBTQ, ale aj s jej rodičmi.

Manželskí partneri ľudí, ktorí pociťujú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, si zaslúžia osobitnú podporu, najmä ak im bol manželský partner, ktorý sa identifikuje ako LGBTQ, neverný, nadviažuc vzťah s rovnakým pohlavím. Je smutnou realitou moderného sveta, že človek, ktorý opustí manžela/manželku a často aj deti, aby nadviazał vzťah s osobou rovnakého pohlavia, nie je vnímaný ako neverný svojmu manželskému sľubu, ale ako hrdina verný sám sebe a svojej „skutočnej identite“. Ľudia, ktorí si mysleli, že môžu očakávať podporu od priateľov a rodiny, keď sa vyrovnávajú s neverným manželským partnerom, sa ocitajú v nepochopení, sú kritizovaní a je im povedané, aby to „nechali tak“. Kapláni by mali byť pripravení poskytnúť všetku podporu, ktorú by poskytli ktorémukoľvek inému členovi EnCourage, ako aj podporu a zdroje, ktoré by poskytli priateľom čeliacim nevere a rozvodu. Kapláni by tiež mali pomáhať členom, ktorí majú deti, aby sa oboznámili s dostupnými výskumami o vplyve rodičovskej výchovy v rámci vzťahu osôb rovnakého po-

hlavia na deti, aby mohli urobiť správne rozhodnutie, pokiaľ ide starostlivosť o deti po rozvode.

Synovia a dcéry, ktorých rodičia sa priznali k LGBTQ, tiež čelia mnohým osobitným výzvam. Okrem reality nevery a rozvodu, ktoré sme práve spomenuli, je tu aj otázka, ako zostať v spojení s rodičom, identifikujúcim sa ako LGBTQ, ktorý má nového partnera. Ako sme už uviedli, nikdy to nie je jednoduché, ale ďalšie ťažkosti prichádzajú vtedy, keď má syn alebo dcéra vlastnú rodinu. Vyváženie túžby po tom, aby deti poznali svojich starých rodičov, s reálnou obavou, aby ich nevystavili situáciám, ktoré sú v rozpore s vierou a morálkou, si bude vyžadovať niekoľko náročných rozhovorov s rodičmi. Stretnutie EnCourage je ako vždy dobrým miestom na prediskutovanie týchto obáv a možno aj na diskusiu o tom, ako by takéto rozhovory mohli prebiehať.

Vo všetkých týchto situáciách by bolo dobré, keby sa kaplán EnCourage oboznámil s kvalitnými knihami o rodinnej dynamike, zdravej komunikácii a súvisiacich témach. Bolo by tiež vhodné, aby podľa možnosti spolupracoval s ľuďmi, ktorí majú odborné vzdelanie a skúsenosti s poradenstvom pre manželské páry a rodiny prechádzajúce zložitým obdobím. Ak sa zdá, že členovia pobočky často narážajú na tieto ťažké otázky, mohlo by byť užitočné pozvať odborníkov, aby členom pobočky urobili krátku prednášku, z ktorej by mohli čerpať poznatky pre svoje konkrétne situácie.

5

„Svedčiť vlastným životom pred svojimi blízkymi o tom, že naplnenie možno nájsť v Ježišovi Kristovi, prostredníctvom jeho tela – Cirkvi.“

Svedectvo

Piaty cieľ EnCourage sa prepája a dopĺňa s prvým a snád' demonštruje, že účasť v apoštoláte EnCourage, podobne ako v prípade Courage, je procesom, je stále prehlbujuúcim sa záväzkom k trvalému obráteniu. Pokým niektorí členovia EnCourage, možno väčšina z nich, začínajú svoju cestu s apoštolátom hľadaním odpovedí a spôsobu, ako „napraviť“ svojho blízkeho, päť cieľov ich vedie k tomu, aby nehľadali riešenie situácie svojho blízkeho, ale skutočnú zmenu vo svojom vlastnom živote. Napokon sú schopní hľadať uzdravenie a rásť vo svojej rodine a v živote svojho blízkeho nie na základe niečoho vonkajšieho, ale na základe svojej ochoty vydať svedectvo o tom, ako ich Božia milosť priviedla na miesto hlbokkej dôvery, slobody a pokoja.

Znamená to, že členovia EnCourage sa jednoducho podvolia požiadavkám spoločnosti a prestanú sa zaujímať o to, čo Cirkev učí? Zaiste nie. Ale ich účasť v EnCourage ich má viesť k radikálne odlišnému typu odovzdania sa: k ochote odovzdať všetko do Božej vôle a načasovaniu a stratégiám Božej prozreteľnosti; uznať, že Boh Otec a Cirkev,

naša Matka, majú tiež plány pre svoje deti a uskutočnia ich v pravom čase.

Aj kapláni by mali svedčiť pred členmi EnCourage o tom, ako sa dá takáto odovzdanosť do Božej vôle uskutočniť, a tiež o slobode, ktorá z toho vyplýva. Kňazské povolanie si totiž vyžaduje úplné odovzdanie sa do Božej vôle, ako je to vyjadrené v kňazskej spiritualite a v sľube poslušnosti, ktorý dáva kňaz svojmu biskupovi. Ale sľub, ktorý je daný v okamihu vysviacky, sa musí žiť po celý život a kaplán teda vie, aké môže byť ťažké zostať poslušný Božej vôli uprostred rôznych životných zmien a výziev.

Americký kňaz a jezuita P. Walter Ciszek, ktorý žil v 20. storočí, výstižne opísal, aké je ťažké byť úplne odovzdaný. Zatklo ho KGB a päť rokov bol väznený na samotke v Moskve, kde v istom momente prežil krízu viery, ktorá ho priviedla k hlbokému zúfalstvu. V nasledujúcom okamihu však pocítil, ako ho Boh drží a vyzýva, aby podriadil svoju vôľu Božej vôli ako Ježiš v Getsemanskej záhrade. Keď otec Ciszek neskôr uvažoval o tomto okamihu, napísal:

Vždy som veril v Boha. Vždy som sa snažil nájsť jeho vôľu, vidieť pôsobiť jeho prozreteľnosť.... [Ale] až doteraz som držal opraty všetkých rozhodnutí, činov a úsilia vo vlastných rukách. ... Zostal som v podstate pánom svojho vlastného osudu.

Hovoril som o hľadaní a plnení jeho vôle, ale nikdy nie v tom zmysle, že by som sa úplne vzdal vlastnej vôle. Hovoril som o tom, že mu dôverujem, skutočne som mu dôveroval, ale nikdy nie v tom zmysle, že by som sa vzdal všetkých ostatných zdrojov podpory a spoliehal sa len na jeho milosť.

Nikdy predtým som v sebe nenašiel silu úplne sa vzdať seba samého. Vždy existovali hranice, za ktoré som nechcel ísť, malé živé ploty vymedzujúce to, čo som v hĺbke svojej bytosti vedel, že je bod, z ktorého niet návratu..... Dôveroval som [Bohu], spolupracoval som s jeho milosťou – ale len po určitú hranicu. Až keď som dosiahol bod úplného zlyhania vlastných síl, konečne som sa vzdal. Tento moment, táto skúsenosť ma úplne zmenila.⁸⁷

S takýmto poznaním môže kaplán En-Courage pomôcť členom, ktorí začali svoju cestu s pocitom bezmocnosti, aby vo svojej situácii videli pozvanie konečne odovzdať všetko Bohu bez toho, aby sa držali svojich vlastných názorov, vlastného harmonogramu, svojich vlastných plánov. Žiadna kríza alebo utrpenie sa v živote človeka nemôže stať bez toho, aby ho Boh aspoň nedopustil alebo občas nevyprovokoval, a úlohou každého učeníka je snažiť sa

pochopiť, čo sa ho Boh snaží naučiť alebo čo chce dosiahnuť tým, že utrpenie dovolí. Kapláni môžu viesť členov EnCourage k tomu, aby vo svojej skúsenosti bezmocnosti videli príležitosť viac sa prikloniť k Bohu a jeho milosti.

Ďalším vzorom takejto odovzdanosti je veľký svätý Pavol. Vo svojom 2. liste Korinťanom uvádza „osvedčenie“ svojej osoby, spočívajúce v opise všetkých skúšok, ktorými prešiel ako apoštol a misionár, a tiež niektorých mystických zážitkov, ktorými ho Boh utešoval. Je zrejmé, že svätý Pavol bol mužom mimoriadnych cností, múdrosti a osobnej sily. Ale ako sám hovorí, kľúč k jeho schopnosti vytrvať vo svojej misii pochádzal z toho, že Boh dopustil v jeho živote utrpenie:

A aby som sa nevyvyšoval, bol mi daný do tela osteň, satanov posol, ktorý ma bije po tvári, aby som sa nevyvyšoval. Preto som tri razy prosil Pána, aby odstúpil odo mňa, ale on mi povedal: „Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti.“ A tak sa budem radšej chváliť svojimi slabosťami, aby vo mne prebývala Kristova sila. Preto mám záľubu v slabostiach, v potupe, v núdzi, v prenasledovaní a v úzkostiach pre Krista; lebo keď som slabý, vtedy som silný. (2 Kor 12, 7-10).

Je bežné počuť ako členovia EnCourage hovoria, že sa modlia za to, aby Boh „jednoducho zariadil, že všetko zmizne“; aby našiel spôsob, že skúsenosť s príťažlivosťou k rovnakému pohlaviu už nebude problémom ich milovanej osoby ani ich rodiny.

⁸⁷ Walter J. Ciszek: *He Leadeth Me* (San Francisco: Ignatius Press, 1973), ss. 76 – 78.

Kapláni určite môžu s touto túžbou sympatizovať a mali by takéto priznanie prijať trpezlivo a s pochopením. Cieľom však je pomôcť členom EnCourage vnímať zdanlivú Božiu neochotu „všetko zlepšiť“ ako pozvanie k väčšej dôvere a spoľahnutiu sa na neho. Podobne ako svätý Pavol sa to možno nemohli naučiť iným spôsobom, a tak Boh vo svojej múdrosti dopúšťa ich súčasnú situáciu, aby v konečnom dôsledku slúžila pre ich uzdravenie a rast.

Kaplánom, ktorí sa snažia viesť členov EnCourage k životu podľa piateho cieľa, môže pomôcť ešte jeden obraz zo Svätého písma: obraz Panny Márie pod krížom. Bola predovšetkým Ježišovou matkou, a keď bola svedkom jeho utrpenia na kríži, ktoré nemohla ovplyvniť, všetky materské inštinkty v jej Nepoškvrnenom srdci museli kričať: „Nie on, ja! Dovoľ mi, aby som vzala na seba jeho utrpenie. Dovoľ mi niesť ho namiesto neho!“ Ale ona bola aj jeho prvou a najdokonalejšou učeníčkou a uprostred svojej bezmocnosti, keď nemohla ušetriť svojho Syna utrpenia, našla svoju silu v podriadení sa vôli Boha Otca v úplnej nádeji.

Rodičia vždy chcú zachrániť svoje deti pred utrpením a bolesťou, ale často sú bezmocní. Bolestná Panna Mária ich pozýva nájsť pokoj, útechu a silu v dôveryplnej odovzdanosti Božiemu plánu na obrátenie, uzdravenie a spásu ich detí v čase, ktorý Boh určí.

Samozrejme, hoci Panna Mária nemala moc zastaviť ukrižovanie alebo zbaviť Ježiša bolesti, predsa nebola na Kalvárii nečinná. Určite sa modlila a spievala žalmy, aby ich

Ježiš mohol počuť a pociťovať útechu, keď sa snažil nabrať dostatok dychu, aby sa mohol modliť s ňou. A čo je najdôležitejšie, stála tam, kde ju mohol vidieť, a počas jeho poslednej cesty sa od neho neodlúčila.

Členovia EnCourage síce nedokážu zmeniť názor svojich blízkych ani ich ušetriť ich zápasov, ale môžu pri nich stáť a prihovárať sa im s láskou a hlbokým záujmom. Dobrým príkladom, šírením radosti a slobody, ktorú našli v živote viery, bez posudzovania a nátlaku vyjadrujú pozvanie, ktorého prijatie môže ich blízkym trvať dlhšie, ale určite prinesie ovocie.

Pápež Benedikt XVI. píše dojímavovo o skutku lásky, ktorý sa nazýva útecha:

Prijať trpiaceho blížneho totiž znamená vziať určitým spôsobom na seba jeho utrpenie, takže sa stane aj mojím. Práve v tom, že sa o utrpenie delíme vďaka prítomnosti niekoho druhého, preniká cez utrpenie svetlo lásky. Veľmi krásne to vyjadruje latinské slovo *con-solatio*, útecha, pretože byť spolu (*con-*) v samote (*solatio*) už nie je viac samota, ale útecha.⁸⁸

Privilégiom kaplána EnCourage je „byť spolu“ s členmi, keď trpia, a utešovať ich, aby potom oni mohli nájsť silu a utešiť a prijať svojich blízkych.

⁸⁸ Pápež Benedikt XVI.: encyklika *Spe salvi*, 38.

Dodatky

Svätá rodina, Giovanni Battista Salvi da Sassoferrato, 1675.
(Kópia sa nachádza v kaplnke Úradu Courage.)

Dodatok

Zásady pre propagáciu miestnych pobočiek • Zásady pre osobné svedectvá Courage a Dvanásť krokov • Otázky pohlavnej identity a nesúladu v rodovej identite • Stanovy Courage International • Dokumenty Magistéria

Zásady pre propagáciu miestnych pobočiek

Nasledujúce zásady poskytol riaditeľ pre komunikáciu, ktorý je zamestnancom Úradu Courage, a po zverejnení tejto príručky sú záväzné pre všetky pobočky Courage a EnCourage. V prípade akýchkoľvek otázok týkajúcich sa uplatňovania týchto zásad sa obráťte na riaditeľa pre komunikáciu.

Používanie loga Courage

V roku 2019 bola navrhnutá a schválená nová verzia loga Courage International. Bolo vyhotovené vo viacerých jazykoch krajín, kde apoštolát pôsobí, a na požiadanie sú v Úrade Courage k dispozícii súbory s vysokým rozlíšením. Všetky nové tlačeneé alebo elektronické materiály by mali používať nové logo.

Vítame iniciatívu niektorých miestnych pobočiek vytvoriť si vlastné logá, ktoré budú reprezentovať jedinečný kultúrny charakter ich krajiny alebo regiónu. V záujme zachovania našej značky na medzinárodnej úrovni vás však žiadame, aby ste dodržiavali tieto zásady:

- Logo, ktoré vytvorila regionálna pobočka, musí v názve obsahovať región (napr. Courage Boston, Courage Filipíny atď.).

- Oficiálne logo Courage International musí byť viditeľne umiestnené aj na regionálnej webovej stránke/stránke sociálnych médií.

Miestne webstránky a sociálne médiá

Vždy, keď chce miestna pobočka alebo regionálna skupina Courage alebo EnCourage vytvoriť webovú stránku Courage alebo EnCourage alebo účet na sociálnych médiách, mala by sa dohodnúť s riaditeľom pre komunikáciu Úradu Courage (communications@couragerc.org), ktorý im poskytne usmerenia týkajúce sa obsahu a vzhľadu webovej stránky a/alebo účtu na sociálnych médiách.

Okrem toho by webová stránka/účet na sociálnych médiách mali vždy obsahovať nasledujúce informácie:

- Jasnú informáciu, že ide o webovú stránku/účet na sociálnom médiu regionálnej pobočky, a nie medzinárodného apoštolátu. Názov stránky by mal vždy znieť takto: Courage/EnCourage [mesto, štát, krajina atď.] Príklady:
 - „Courage Pittsburgh“
 - „Courage Ohio“
 - „EnCourage Belgicko“
- Webové stránky a účty na sociálnych médiách musia vždy obsahovať toto vyhlásenie o odmietnutí zodpovednosti:

Túto webovú stránku [účet na Twitteri/Instagram/atď.] vlastní a spravuje spoločnosť Courage ____ [alebo EnCourage ____], ktorá je výhradne zodpovedná za jej obsah. Za vyjadrené názory nesie výhradnú zodpovednosť Courage ____ [alebo EnCourage ____] a nemusia nevyhnutne odrážať názory alebo politiku spoločnosti

Courage International, Inc. Informácie o celosvetovom apoštoláte Courage (vrátane otázok pre médiá) nájdete na webovej stránke Courage International www.couragerc.org.
- V prípade webových stránok by sa toto vyhlásenie malo zobrazíť na päte webovej stránky alebo aspoň niekde inde na domovskej stránke.
- V prípade účtov na sociálnych sieťach, ktoré neumožňujú dlhé vyhlásenie o odmietnutí zodpovednosti, je vhodná skrátaná verzia tohto vyhlásenia, aby bolo jasné, že stránku spravuje miestna pobočka, a nie Courage International. V prípade akýchkoľvek

otázok sa obráťte na riaditeľa pre komunikáciu.

Tvorcovia webových stránok by mali zabezpečiť, aby používanie obrázkov neporušovalo žiadne zákony o autorských právach. Na obrázkoch by nemali byť zobrazené deti ani nik, koho by si mohli pomýliť s maloletým. Vyhnite sa obrázkom, ktoré zobrazujú romantickú fyzickú náklonnosť medzi dvoma osobami rovnakého pohlavia.

Zásady pre propagáciu miestnych podujatí

Miestne pobočky môžu sponzorovať duchovné alebo informačné podujatia: duchovné cvičenia, duchovné obnovy, dni otvorených dverí a podobne. Môžu to byť príležitosti na posilnenie väzieb medzi členmi pobočky a na pritiahnutie pozornosti potenciálnych členov. Nasledujúce pokyny sa týkajú propagácie takýchto podujatí, ako aj zásad, ktoré treba dodržiavať pri registrácii účastníkov.

Propagácia

Propagačné materiály by mali obsahovať:

- jasnú informáciu, že podujatie je určené špecificky pre tých, ktorí prijímajú učenie Cirkvi o čistote, týkajúce sa osôb zažívajúcich príťažlivosť k rovnakému pohlaviu;
- upozornenie, že podujatie je určené pre mužov a/alebo ženy od 18 rokov;
- starostlivé používanie výrazov ako „prežíva príťažlivosť k rovnakému pohlaviu“ alebo „žije s príťažlivosťou k rovnakému pohlaviu“ namiesto „trpí“ alebo „je postihnutý príťažlivosťou k rovnakému pohlaviu“;

- e-mailovú adresu kontaktnej osoby (môže sa uviesť aj meno, ale nevyžaduje sa);
- dátum(-y) podujatia a názov mesta, v ktorom sa podujatie koná, ale nie konkrétne miesto.

Informácie o podujatiach môžete posielat' riaditeľovi pre komunikáciu, aby ich zaradil do sekcie „podujatia“ v elektronickom bulletinu Courage.

Používanie obrázkov v propagačných materiáloch:

- Organizátori podujatí by sa mali uistiť, že používanie obrázkov neporušuje žiadne autorské práva.
- Na obrázkoch by nemali byť zobrazené deti alebo osoby, ktoré by mohli byť mylne považované za neplnoleté.
- Vyhnite sa obrázkom, ktoré zobrazujú romantickú fyzickú náklonnosť medzi dvoma osobami rovnakého pohlavia. (Obrázky zobrazujúce jednoznačne platonickú fyzickú náklonnosť sú v poriadku.)

Preverovanie účastníkov

Záujemcovia, ktorí nie sú členmi organizácie Courage alebo EnCourage, by sa mali preveriť s cieľom uistenia, či podporujú učenie Cirkvi o čistote, pokiaľ ide o osoby prežívajúce príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, a či sa hlásia k piatim cieľom organizácie Courage a/alebo EnCourage, a to v závislosti od typu podujatia. Preverenie zahŕňa priateľskú výmenu e-mailov, v ktorej organizátori požiadajú o potvrdenie, že:

- osoba je dospelá (musí byť staršia ako 18 rokov, aby sa mohla zúčastniť);
- zažíva príťažlivosť k rovnakému pohlaviu (v prípade podujatí určených špeciálne pre členov organizácie Courage) alebo
- má blízkeho človeka, ktorý prežíva príťažlivosť k rovnakému pohlaviu (v prípade podujatí určených špeciálne pre členov EnCourage) a
- súhlasí s piatimi cieľmi Courage alebo cieľmi EnCourage, v závislosti od typu podujatia. (Odkaz na príslušný súbor cieľov môže byť vložený do e-mailu s odpoveďou).

Je vhodnejšie vykonať výber prostredníctvom e-mailu, a nie telefonicky, pretože tak získate písomný záznam o tom, že daná osoba sama potvrdila, že zodpovedá podmienkam pre účasť na podujatí. Do e-mailovej korešpondencie je dobré zahrnúť poznámku, v ktorej uvediete, že nejde o prílišné oficiality, ale len o štandardný protokol pre podujatia Courage a EnCourage. Napíšte, že sa veľmi tešíte na ich účasť, a povzbudte ich, že môžu položiť akékoľvek ďalšie otázky.

Výzva na registráciu

Po uistení sa, že daná osoba je členom organizácie Courage/EnCourage (čo znamená, že súhlasí s cieľmi príslušných pobočiek), jej možno zaslať presné miesto podujatia spolu s odkazom na registráciu. Pritom treba týchto ľudí informovať, že ak vedia o ďalších osobách, ktoré by sa tiež chceli zúčastniť, nemajú im priamo poskytnúť odkaz na registráciu; ale majú tieto osoby odkázať na vás, aby ste ich tiež mohli najskôr preveriť.

Zásady pre osobné svedectvá

*Tento súbor zásad vypracoval Úrad Courage
a mal by sa poskytnúť členom, keď plánujú vydať svedectvo.*

Čo je svedectvo?

Osobné svedectvo opisuje obrátenie tvojho srdca k Ježišovi a jeho Cirkvi pôsobením milosti. Tvoje svedectvo povzbudzuje ostatných, podporuje vieru a ukazuje krásu Božej milosti v tvojom živote.

Prečo vydávať svedectvo?

Tvoje svedectvo oslavuje Boha skrze Ježiša Krista; ukazuje a objasňuje čnosť čistoty; propaguje význam apoštolátu Courage; a otvára srdcia poslucháčov pre ich vlastné obrátenie.

Príprav si svoje svedectvo

Popros Ducha Svätého, aby ťa viedol. Predtým, ako začneš, sa pomodli. „Pane, čo chceš, aby som povedal?“ Boh bude viesť tvoje slová! Svoje svedectvo si kompletne napíš alebo si urob osnovu a použi niekoľko „bodov“, ktoré ti pripomenú, čo chceš povedať. Svoje svedectvo obmedz na 30 minút. Venuj sa týmto trom bodom:

- Opíš svoj život pred obrátením a ako príklad uved' rôzne príbehy zo svojho života, pričom sa vyhni konkrétnym hriechom alebo nečistým detailom. Tvoje svedectvo by ťa malo odhaliť ako skutočného človeka, ktorý je nedokonalý, ale usiluje sa o svätosť. Nie je potrebné preháňať, jednoducho pravdivo opíš svoje vlastné skúsenosti.
- Opíš udalosti alebo poznanie, ktoré spôsobilo alebo podnietilo tvoje obrátenie. Niektoré obrátenia nastávajú v jednom okamihu, iné sa objavajú po určitom čase. Čo ťa priviedlo k tomu, že si si uvedomil potrebu Ježiša/čistoty/Courage? Niektoré obrátenia sú dramatické, iné sa dejú v tichosti. Majú rovnakú hodnotu a tvoj príbeh o obrátení bude pre poslucháčov darom. Hovoríš za tých, ktorí ešte nedokážu povedať svoje príbehy.
- Opíš, ako tvoje obrátenie zmenilo tvoj život: Aký je tvoj život teraz? Ako sa zmenil tvoj pohľad na svet? Tvoje svedectvo by malo poslucháčom pomôcť spoznať, že učenie Cirkvi a čistota, ktoré sú možné vďaka Kristovej láske, sú jedinou odpoveďou a alternatívou k „homosexuálnemu spôsobu života“.

Prednes svoje svedectvo

Predtým, ako budeš svedčiť, si to viackrát precvič. Keď príde tvoj čas na vystúpenie, pred začiatkom sa pomodli a otvor vnútornému pokoju. Pamätaj, že publikum je na tvojej strane! Tvojou úlohou je svedčiť čo najlepšie; ale je na Všemohúcom, aby zasial semienka na základe tvojho svedectva.

Rešpektuj poslucháčov

Hovor zreteľne a primerane hlasno. Pozeraj sa priamo do publika, zdvihni zrak od poznámok a nadviaž očný kontakt, potlač akékoľvek nervózne gestá, ako napríklad cinkanie kľúčmi vo vrecku alebo šušťanie papiermi, nežuj žuvačku.

Buď pokorný

Vyhni sa nadmernému používaniu citátov z Biblie alebo katechizmu. Si tu na to, aby si vyrozprával svoj príbeh vo svetle toho, čo učí Cirkev. Vyhni sa negatívnym komentárom o iných, o iných náboženstvách, iných programoch. Sme lepší len od jedného človeka – človeka, ktorým sme boli predtým.

Buď pripravený

Možno ťa spochybnia tí, ktorí sa z nemiestneho súcitu domnievajú, že je prijateľné, ak dvaja ľudia rovnakého pohlavia žijú spolu v oddanom, dlhodobom a monogamnom vzťahu. Možno bude výhodné, ak sa vo svojom rozhovore alebo pri odpovediach na otázky dotkneš rozdielu medzi dvoma osobami rovnakého pohlavia, ktoré spolu žijú v sexuálnom a romantickom vzťahu, v porovnaní s dvoma osobami rovnakého pohlavia, ktoré spolu žijú čisto. Jedno je otroctvom, druhé slobodou.

Po tvojom svedectve

Prednes modlitbu vďaka za to, že si bol nástrojom nášho Pána! Apoštolát Courage ti ďakuje za tvoju otvorenosť, úprimnosť a odvahu.

Courage a „dvanásť krokov“

Zakladajúci členovia zanechali apoštolátu Courage neoceniteľné dedičstvo „piatich cieľov“, ktoré vždy predstavovali formát a zameranie každého stretnutia Courage. Courage nie je skupinou „dvanástich krokov“, hoci otec Harvey a prví členovia Courage uznávali to, že známych „dvanásť krokov“ anonymných alkoholikov by mohlo byť jednou z užitočných metód, ktoré by pri plnení piatich cieľov Courage mohli pomôcť. Niektoré pobočky Courage stále používajú zamyslenia nad „dvanástimi krokmi“, aby ako jednotlivci aj ako skupina zamerali svoje snahy na rast v seba-porozumení a svätosti.

Otec Harvey vždy trval na tom, že diskusia o „dvanástich krokoch“ a duchovnosti, ktorá sa za nimi skrýva, by mala byť zasadená do kontextu pevného katolíckeho učenia o spiritualite. Keď pobočkám odporúčal knihy, ktoré by mali používať pri uvažovaní o „dvanástich krokoch“ (napríklad knihu Philipa St. Romaina *Becoming A New Person: Twelve Steps to Christian Growth*- Ako sa stať novým človekom: Dvanásť krokov ku kresťanskému rastu), bolo to preto, lebo ich autori zdôrazňovali, že každý môže mať prospech z nasledovania cesty pokánia, obrátenia a zmierenia, ktorú predstavuje „dvanásť krokov“.

Skutočne, medzi „dvanástimi krokmi“ a katolíckym duchovným prístupom k obráteniu a rastu v cnostiach je mnoho súvislostí. Prvé tri kroky napríklad nachádzajú odpoveď na

ľudskú krehkosť („Priznali sme, že sme bezmocní...“) v úplnom odovzdaní sa do láskavej Božej moci a prozreteľnosti („Prišli sme k viere“ a „urobili sme rozhodnutie odovzdať svoju vôľu a svoj život do Božej starostlivosti“). Sú ozvenou pocitov, ktoré vyjadril svätý Pavol vo svojom 2. liste Korinťanom: „[Boh] mi povedal: ‚Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti. ... Preto mám záľubu v slabostiach ... lebo keď som slabý, vtedy som silný‘“ (2 Kor 12, 9-10).

Ďalšie štyri kroky hovoria o dôležitosti rozpoznanie a priznania si vlastnej hriechnosti. Silne intímna povaha hriechov týkajúcich sa sexuality – smilstvo, pornografia, masturbácia, žiadostivosť – často vedie k tomu, že človek, ktorý je k týmto hriechom pripútaný, prežíva veľkú hanbu, čo vedie k izolácii, ktorá veľmi sťažuje to, aby sa ich vzdal. Obrovskú slobodu prináša prevzatie zodpovednosti za vlastné hriechy – sviazostne pri spovedi, ako aj v úprimných rozhovoroch s blízkymi priateľmi – a ich oľutovanie. Táto vnútorná sloboda je východiskovým bodom pre obnovenú integritu a schopnosť čeliť každodenným skúškam a pokušeniam pokojne a vytrvalo.

Hriechy človeka sa netýkajú len jeho samého, a preto kroky 8 a 9 vyzývajú ľudí, aby si uvedomili vplyv svojich hriechných rozhodnutí na iných ľudí. Vôľa usilovať sa o dobro druhých a napraviť škody, ktoré človek spôsobil svojimi hriechmi, je silnou protilátkou proti sebestvu vnútorne spä-

tému so žiadostivosťou a sexuálnymi hriechmi. Niekedy sa láska k blízkym prejavuje v uzdravujúcich rozhovoroch a obnovených vzťahoch s členmi rodiny a priateľmi. V iných prípadoch má menej priamu formu, sú to napríklad modlitby za blízkych alebo príhovor za iných, ktorí sú uväznení v pasci kultúry žiadostivosti a promiskuity, rozšírenej v dnešnej sekulárnej spoločnosti.

10. krok pripomína, že boj o svätosť a cnosť čistoty treba viesť každý deň, a 11. krok navrhuje neprestajnú modlitbu a rozjímanie o Božej vôli ako základ každého úsilia. Dvanásť krokov sa končí rovnako ako päť cieľov: výzvou osloviť druhých dobrým príkladom a pozvaním, aby na vlastnej koži zažili slobodu a pokoj, ktoré môže poskytnúť spoločenstvo Courage a jeho duchovný plán.

Historicky bolo „dvanásť krokov“ napísaných na pomoc tým, ktorí bojujú s fyzickou a emocionálnou závislosťou od alkoholu. To, že Courage čerpá inšpiráciu z „dvanásť krokov“, neznamená, že Courage považuje príťažlivosť k rovnakému pohlaviu za chorobu alebo závislosť, hoci niektorí členovia bojujú so sexuálnymi poruchami, ako je nutkavá náklonnosť k pornografii alebo promiskuitné správanie, či obsedantné sexuálne alebo romantické fantázie. Model „dvanásť krokov“ môže byť preto pre nich zvlášť užitočný a jeho základné duchovné princípy sú určite v súlade s piatimi cieľmi.

Medzi stretnutiami Courage a stretnutiami skupín „dvanásť krokov“ však existujú dôležité rozdiely. Jedným z nich je definícia „vyššej moci“. Autori „dvanásť krokov“

anonymných alkoholikov napísali, že „začali veriť [v] silu, ktorá je väčšia ako my“, a vzťahovať ju na „Boha, ako sme ho chápali“.⁸⁹ Takýto prístup k božstvu ponecháva členom A.A., ktorí pochádzajú z rôznych vierovyznaní, alebo sú bez vyznania, široký priestor na prístup k duchovnému životu podľa vlastného svedomia. Keďže v prípade Courage ide o apoštolát Katolíckej cirkvi, malo by byť jasné, že „vyššia moc“, na ktorú sa jeho členovia spoliehajú, je Trojjediný Boh – Otec, Syn a Duch Svätý – ktorého svetu zjavil Ježiš Kristus.

Ďalšou charakteristickou črtou A.A. a iných skupín „dvanásť krokov“ je úloha „sponzora“. Člen s väčšími skúsenosťami v skupine, ktorý bol úspešnejší, pokiaľ ide o vyhýbanie sa návykovému správaniu (t. j. dlhšie abstínuje) pôsobí ako mentor a sprievodca pre toho, kto práve začína „pracovať na dvanásť krokov“. Hoci ľudia, ktorí sa zotavujú zo závislosti, svedčia o tom, že takýto vzťah medzi rovnými je pre nich veľkou pomocou, je potrebná veľká obozretnosť, keď ide o príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, aby sa zabránilo tomu, že sa blízky vzťah stane exkluzívnym a následne sexuálnym vzťahom. Kaplán pobočky Courage preto slúži ako takýto „sponzor“ pre všetkých členov, pričom každému poskytuje odborné a duchovné vedenie. Členovia si navzájom pomáhajú tým, že sa úprimne usilujú o tretí cieľ (vytváranie atmosféry, v ktorej sa každý môže podeliť o múdrosť získanú skúsenosťou) a štvrtý cieľ (vytváranie čistých priateľstiev), a nie formou formálneho usporiadania ako „sponzor“ a „sponzorovaný“.

⁸⁹ Porov. kroky 2, 3, 9, 11.

Napokon by si mal kaplán uvedomiť, že členovia pobočky pochádzajú z rôznych prostredí a majú rôzne skúsenosti vrátane skúseností s pokušením a sexuálnym správaním. Nemôže predpokladať, že všetci členovia – najmä tí mladší – sa nevyhnutne zaplietli do sexuálnych vzťahov alebo hriechov nečistoty, ani to, že všetci bojujú so zlozvykmi alebo nutkaniami tak, že sa ich „život stal nezvládateľným“. Prístup založený predovšetkým na „práci na 12 krokoch“ teda nemusí byť

užitočný pre každého člena pobočky a v niektorých prípadoch sa môže cítiť člen, ktorý nečelí kompulzívnemu správaniu, že je mimo alebo že je nepochopený. Navyše, prístup „dvanástich krokov“ spočívajúci v absolvovaní prvého kroku prostredníctvom podrobného opisu histórie kompulzívného správania môže byť pre niektorých členov príležitosťou na pohoršenie, pretože sa otvoria témy sexuálneho správania, ktorým predtým neboli vystavení.

V záujme prehľadnosti uvádzame v stručnom zhrnutí nasledovné body:

1. Plán každého stretnutia Courage je obsiahnutý v Piatich cieľoch Courage, ktoré napísali prví členovia Courage a schválila ich cirkevná autorita.
2. Aj keď sa inšpirácia čerpá zo spirituality, ktorá je základom Dvanástich krokov Anonymných alkoholikov, Courage nie je skupinou „dvanástich krokov“, ani sa nedá predpokladať, že každý člen alebo potenciálny člen Courage bojuje s kompulzívnym správaním alebo závislosťou. Na to, aby ste mohli byť členom skupiny Courage, sa nevyžaduje, že budete „pracovať na 12 krokoch“.
3. Diskusia o spiritualite „dvanástich krokov“, o ich vzťahu k čistote, cudnosti a prekonávaní nutkavého správania, môže byť v pobočkách použitá ako podnet na vedenie diskusie medzi členmi. Kapláni starostlivo zvažia, či je takýto prístup vhodný vzhľadom na históriu a skúsenosti členov pobočky. Diskusiu môže viesť sám kaplán a/alebo môže použiť publikované materiály, ktoré sú v súlade s učením Katolíckej cirkvi o čistote, cudnosti, morálke a spiritualite. Otázky týkajúce sa toho, či konkrétny materiál spĺňa toto kritérium, je potrebné adresovať výkonnému riaditeľovi.
4. Žiadna pobočka nie je povinná používať „dvanásť krokov“ spôsobom, ako uvádza bod (3).
5. Pri akejkoľvek diskusii o „dvanástich krokoch“ musí byť jasné, že jedinou „vyššou mocou“, o ktorej členovia Courage hovoria, je jeden Trojjediný Boh zjavený Ježišom Kristom.
6. Členovia sú povzbudzovaní, aby sa na stretnutí pobočky otvorene a úprimne podelili o svoje príbehy. Úcta k ostatným členom však znamená, že takéto zdieľanie by nemalo zahŕňať výslovné detaily sexuálnych hriechov (čo sa niekedy stáva pri priznaniach, ktoré sa konajú v rámci „prvého kroku“ v skupinách „dvanástich krokov“ určených pre ľudí čeliacich sexuálnej závislosti).
7. Úloha sponzora, ktorá sa zvyčajne spája so skupinami „dvanástich krokov“, nie je súčasťou plánu pobočky Courage. Odborné a duchovné vedenie poskytuje kaplán a navzájom v čistých priateľstvách, ktoré vznikli na stretnutiach pobočky.

Otázky pohlavnej identity a nesúladu ohľadom rodovej identity

Otázka pohlavnej identity tvorí významnú súčasť našich kultúrnych a spoločenských rozhovorov v modernom svete, a to v takej miere, akú si zakladajúci členovia Courage International nemohli vôbec predstaviť. Hoci hlavným poslaním organizácií Courage a EnCourage zostáva podpora ľudí, ktorí žijú so skúsenosťou príťažlivosti k rovnakému pohlaviu, apoštolát je prirodzene povolaný poskytovať usmernenia aj v súvislosti s otázkou „transrodových ľudí (transgender)“. Nasledujúce úvahy majú inštruovať kaplánov Courage a EnCourage; nepredstavujú však zmenu poslania Courage International.

Jasnosť, pokiaľ ide o učenie Cirkvi

Niekedy sa tvrdí, že Katolícka cirkev nemá ustálené učenie o rodových témach (gender). Sväté písmo však túto otázku uvádza jasne a stručne: „muža a ženu ich stvoril“ (*Genezis 1,27*). *Katechizmus Katolíckej cirkvi* hovorí rovnako veľmi jednoznačne: „Byť mužom, byť ženou je dobrá a Bohom

chcená skutočnosť: muž a žena majú neodňateľnú dôstojnosť, ktorú dostávajú priamo od Boha, svojho Stvoriteľa.“⁹⁰ Preto, pokračuje katechizmus, existuje morálna odpoveď na túto pravdu: „Každý človek, muž i žena, má uznať a prijať svoju sexuálnu totožnosť.“⁹¹ Boh chcel stvoriť každého človeka ako muža alebo ženu, a to je dar a požehnanie. Morálnou povinnosťou každého človeka je reagovať na svoju pohlavnú identitu prijatím Božieho plánu a spoluprácou s ním.

Ako už bolo uvedené v diskusii o sexuálnej príťažlivosti a jej prepojení s identitou,⁹² je dôležité, aký jazyk sa zvolí pri opise osoby, ktorá nie je schopná „uznať a prijať svoju pohlavnú identitu“, aby sa jasne vyjadrila pravda, tak ohľadom osoby, ako aj cirkevného učenia. Zdá sa, že najužitočnejšie je hovoriť o „ľuďoch, ktorí zažívajú nesúlad“⁹³ ohľadom svojej pohlavnej identity, skôr než o „transrodových ľuďoch“ alebo „trans-mužoch“ či „trans-ženách“. Takéto vyjadrenie totiž stavia do popredia diskusie osobu, nie jej skúsenosť nesúladu. Vyzdvihuje dôstojnosť osoby stvorenej na Boží obraz a podobu

⁹⁰ KKC, 369.

⁹¹ *Tamže*, 2333.

⁹² Pozri stranu 21, vyššie.

⁹³ Americká psychologická asociácia (APA) vo svojom online slovníku *APA Dictionary of Psychology* definuje „nesúlada ohľadom rodovej identity“ takto: „Pretrvávajúci pocit, že anatomické pohlavie je nesprávne, s trvalým želaním byť druhým pohlavím. Toto slovné spojenie sa niekedy používa namiesto *poruchy rodovej identity (gender identity disorder)* a *transsexualizmu*, aby sa predišlo konotáciám

patológie. Pozri aj *rodová dysfória*“ (dictionary.apa.org/gender-identity-discordance). V tejto edícii príručky sa používa jazyk „nesúladu“ ako neutrálny spôsob opisu skúsenosti s pocitom, „že anatomické pohlavie nie je správne“, bez toho, aby sa predpokladalo, že osoba, ktorá zažíva takýto nesúlada, zažíva aj dysfóriu v súvislosti so svojou situáciou. Jeho použitie v tomto dokumente nemá zahŕňať ani podporovať žiadne iné vyhlásenia alebo politiky APA týkajúce sa chápania alebo zaobchádzania s ľuďmi, ktorí zažívajú takýto nesúlada.

a solidaritu, ktorá na základe tejto identity existuje medzi všetkými ľuďmi.

Hovoriť skôr o „skúsenosti“ človeka, než o jeho „boji“ umožňuje tomuto človeku podeliť sa o svoj vlastný príbeh a vlastnú situáciu. Okrem toho táto voľba, teda hovoriť v súvislosti s identitou o „nesúlade“, namiesto o „odmietaní“ alebo „popieraní“, uznáva, že ľudia zažívajú skúsenosť nesúladu z viacerých dôvodov.

A napokon, skutočnosť, v ktorej daná osoba zažíva nesúlad, je jeho „pohlavná identita“. Namiesto často nejednoznačného a politicky zaťaženého pojmu „rodová identita“, ktorý je založený na predpoklade, že pohlavie človeka je premenlivé alebo nesúvisí s jeho biologickým pohlavím ako muža alebo ženy, je „sexuálna identita“ termín, ktorý katechizmus používa na určenie identity človeka ako muža alebo ženy,⁹⁴ pričom sa zachováva spojenie medzi telom a dušou.

Podpora pre rodiny

Na rôznych miestach už slúžia pobočky EnCourage rodinám ľudí, ktorí zažívajú nesúlad ohľadom svojej pohlavnej identity. Od vydania tejto príručky sa všetkým pobočkám EnCourage povoľuje prijímať takýchto členov *ad experimentum*, t. j. na neformálnej báze, aby sa zistila účinnosť pastoračnej starostlivosti tohto druhu a jej dopad na pobočku a apoštolát EnCourage vo všeobecnosti. Prípadné rozhodnutie o formálnom zriadení takejto starostlivosti ako súčasť apoštolátu EnCourage na trvalej báze by si

vyžadovalo zmenu a doplnenie kánonických stanov; takéto rozhodnutie je vo výlučnej právomoci biskupskej rady.

Rodičia a ďalší rodinní príslušníci, ktorých blízki sa identifikujú ako transrodoví, rovnako sledujú päť cieľov EnCourage. Môžu sa zúčastňovať na činnosti pobočky ako celku, alebo, ak je ich dostatočný počet, môžu byť pozvaní, aby sa pravidelne stretávali ako samostatná skupina. Bez ohľadu na to, či sa stretávajú spoločne alebo oddelene, kaplán by mal mať na pamäti niektoré osobitné potreby týchto členov pobočky.

V snahe o dosiahnutie druhého cieľa, t. j. „hlbšie porozumieť potrebám, ťažkostiam a výzvam, ktoré prežívajú“ ich blízki, by kapláni mali poznať konkrétne témy spojené so skúsenosťou rodovej dysfórie a spôsoby, akými sa o nej diskutuje a ako sa rieši v sekulárnej spoločnosti. Musia úprimne informovať o rizikách a výsledkoch lekárskech a chirurgických zákrokov a úprimne odrádzať rodičov od predstavy, že spôsob, ako pomôcť ich synovi alebo dcére, je umožniť takúto liečbu. Mali by tiež vedieť sprostredkovať skutočnosť, že skúsenosť s nesúladom ohľadom pohlavnej identity nie je taká jednoduchá ako biologická predurčenosť, ale zahŕňa aj emocionálne a psychologické problémy, ktoré si vyžadujú osobitnú pozornosť a odbornú pomoc. Najmä rodičia maloletých detí by si mali byť vedomí možných právnych dôsledkov svojich rozhodnutí týkajúcich sa školy, poradenstva a liečby svojich detí. Tieto odborné otázky nepatria do kompetencie kaplána EnCourage, ale mal by byť pripravený nasmerovať rodičov na

⁹⁴ Porov. KKC, 2333 a 2393.

zdroje a pomoc, ktoré sú v súlade s katolíckou vierou a morálkou; napríklad prostredníctvom odborníkov z oblasti medicíny, psychológie a/alebo práva, ktorí spolupracujú s diecéznymi katolíckymi charitami alebo centrami pre rodinu.

Podobne, pokiaľ ide o plnenie tretieho a štvrtého cieľa EnCourage – udržiavanie zdravých vzťahov s milovanou osobou i s celou rodinou – skúsenosť osoby s rodovou dysfóriou vyvoláva osobitné obavy. Napríklad, pokiaľ ide o proces „tranzície“, alebo keď človek žije tak, akoby bol opačného pohlavia. Mimoriadne bolestivý vplyv na rodičov a súrodencov má to, keď syn alebo dcéra oznámia, že sa teraz budú volať novým menom a majú ich oslovovať v inom rode. Prvými ľuďmi, ktorí rozpoznali pohlavie svojho syna alebo dcéry, boli rodičia, ktorí túto hlbokú skutočnosť zohľadnili pri prvom dare pre svojho potomka: dare jeho mena. Rozhovor s rodičmi, v ktorom sa im poskytne možnosť vyjadriť svoju bolesť a prípadne navrhnú spôsob, ako nájsť so synom alebo dcérou akúsi spoločnú strednú cestu (napríklad používanie starej prezývky, ktorá nie je spojená s menom), môže byť pre udržanie čo najbližšieho vzťahu s deťmi veľkou pomocou.

Sprevádzanie jednotlivcov

Ako už bolo spomenuté, poslaním pobočky Courage je poskytovať pastoračnú starostlivosť ľuďom, ktorí zažívajú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, čo sa však významne líši od skúsenosti zmätenosti ohľadom vlastnej pohlavnej identity. Z tohto dôvodu nie je možné pozvať osobu, ktorá prežíva takýto nesúlad a/alebo ktorá „prešla

tranzíciou“ a žije ako opačné pohlavie, do skupinového prostredia pobočky Courage. Avšak ľudia, ktorí žijú v takejto situácii a úprimne sa snažia pochopiť a prijať Božiu vôľu pre svoj život, majú právo na pastoračnú starostlivosť Cirkvi a kapláni sú pozvaní a povzbudzovaní k tomu, aby sa s nimi individuálne stretli. Treba mať však na pamäti niekoľko vecí.

Ako sme už uviedli, podstatou Božej vôle pre nich je, aby boli schopní „uznať a prijať“ svoju pohlavnú identitu. Jadrom ľudskej identity je skutočnosť, že každá ľudská bytosť je Božím synom alebo dcérou, je stvorená na Boží obraz a podobu, vykúpená Kristom a povolaná k svätosti. Každá diskusia o osobnej identite sa začína touto pravdou, pretože v tom istom kontexte – ba jedným dychom – Sväté písmo odhaľuje dôležitosť pohlavnej identity v Božom pláne: „Na Boží obraz ho stvoril, muža a ženu ich stvoril“ (Gn 1,27).

Ďalším krokom je teda pochopiť Boží plán pre mužov ako mužov a pre ženy ako ženy: ako by sme mali chápať ich vzájomne sa dopĺňajúce prirodzenosti a ako by sme mali žiť ich vzájomne sa dopĺňajúce úlohy? Účinným spôsobom, ako k tomu pristupovať, je optika materstva a otcovstva. Moderná kultúrna diskusia oddeľuje rod od pohlavia a predpokladá, že rodové roly sú čisto sociálne podmienené predstavy, stereotypy, ktoré sú nielen zastarané, ale aj utláčajúce. Komplementárnosť pohlaví však nie je len biologickou, ale aj metafyzickou realitou; medzi mužmi a ženami existujú rozdiely – „fyzické, morálne a duchovné“ –, ktoré platia pre každého človeka, bez ohľadu na miesto, čas alebo kultúru.

Pápež Ján Pavol II. situoval realitu sexuálnej komplementárnosti do kontextu materstva a otcovstva a predložil analýzu, ktorá stojí za dôkladné zváženie:

Materstvo už od počiatku nesie v sebe zvláštne otvorenie sa voči novej osobe; a toto je vlastne „úloha“ prislúchajúca žene. Vedecké bádanie zreteľne dokazuje, ako stavba ženského tela a celý súhrn jej orgánov sú uspořobené na materstvo, na počatie, na tehotenstvo a na pôrod, čo má svoj pôvod v manželskom spojení s mužom. Toto všetko je zároveň zosúladené s psychicko-fyzickou štruktúrou ženy. Materstvo je totiž úzko spojené so štruktúrou ženského bytia ako osoby a s osobnou povahou daru.

Materstvo obsahuje v sebe vynikajúce spoločenstvo s tajomstvom života, ktorý sa rozvíja v ženskom lone. Matka obdivuje toto tajomstvo života a vnútorným nazeraním „vníma“, čo sa v nej deje. Vo svetle „počiatku“ matka prijíma a miluje ako osobu dieťa, ktoré nosí pod srdcom. Tento dôležitý druh symbiózy s novou ľudskou bytosťou, ktorá sa pozvoľne formuje, utvára v nej duchovný postoj voči človeku – nielen voči vlastnému dieťaťu, ale voči človeku vôbec –, ktorý hlboko charakterizuje celú osobnosť ženy. Všeobecne sa pripúšťa, že žena vie silnejšie ako muž venovať pozornosť konkrétnemu človeku, a že materstvo ešte viac v nej stupňuje túto vlohu.⁹⁵

V tom, že existuje špecifický materský spôsob lásky, ktorý je spojený s „telesnou a osobnostnou štruktúrou“ ženy, vidí pápež

Ján Pavol II. podstatnú súvislosť medzi sexualitou a povoláním – pretože každá žena je schopná stať sa matkou, Boh dáva každej žene na základe toho, že je ženou, schopnosť milovať tak, ako matka potrebuje milovať. Podobne každý muž, na základe toho, že je mužom, a teda potenciálnym otcom, dostal schopnosť milovať tak, ako miluje otec.

Prvá vec, ktorú treba povedať človeku, ktorý je zmätený ohľadom svojej pohlavnej identity, je dobrá správa, že Boh ho nestvoril náhodou, ale s určitým cieľom: je stvorený na to, aby miloval. Navyše ani jeho pohlavná identita nie je náhoda: ak ho Boh stvoril ako muža, potom je stvorený, aby miloval tak, ako miluje otec, ako miluje manžel, ako miluje muž; ak ju Boh stvoril ako ženu, potom je stvorená, aby milovala tak, ako miluje matka, ako miluje manželka, ako miluje žena. Potom prichádza pozvanie a výzva: uvedomiť si a prijať, že človek nikdy nebude šťastný, ak sa bude snažiť nadväzovať vzťahy s druhými a milovať ich iným spôsobom, než akým je stvorený milovať. Prechod na opačné pohlavie v snahe nájsť lásku a prijatie nikdy nedosiahne svoj cieľ.

Katolícky psychológ s dlhoročnými skúsenosťami s pacientmi, ktorí zažili rodovú dysfóriu, poznamenal, že „väčšina mladých chlapcov a dievčat, ktorí prichádzajú so žiadosťou o zmenu pohlavia, prichádza s psychosociálnymi problémami – konfliktami v súvislosti s vyhlídkami, očakávaniami a rolami, ktoré sú podľa nich spojené s ich pohlavím – a predpokladajú, že zmena pohlavia ich zmierni alebo vyrieši.“⁹⁶ Kaplán

⁹⁵ Pápež sv. Ján Pavol II.: apošt. list *Mulieris dignitatem* o dôstojnosti a povolání ženy (1988), 18.

⁹⁶ Paul McHugh: „Transgenderism: A Pathogenic Meme“, verejná prednáška, 10. jún 2015, www.thepublicdiscourse.com/2015/06/15145/ (15. máj 2017)

Courage nemôže tieto konflikty týkajúce sa očakávaní a úloh riešiť alebo vyriešiť sám, ale môže pomôcť jednotlivcovi prehodnotiť jeho predpoklady vo svetle jeho povolania, teda očakávaní, ktoré má voči jednotlivcovi Boh, a úlohy, ktorú chce, aby každý jeho syn alebo dcéra zohrávali v rodine, v Cirkvi a vo svete. Ak je schopnosť milovať ako otec alebo ako matka vrodená, túžba milovať takýmto spôsobom je rovnako vrodovým darom od Boha. Postupná, jemná pomoc človeku, aby si uvedomil a ocenil tieto schopnosti a túžby a našiel spôsoby, ako ich uplatniť, môže rozšíriť jeho obzory a schopnosť predstaviť si, aký život by mohol viesť a čo má Boh na mysli. Nápomocné budú aj rozhovory s terapeutom, ktorý prijíma cirkevné chápanie antropológie a pohlavnej identity.

Preto musí kaplán hovoriť zo skúsenosti o tom, aké je dobré byť Božím dieťaťom, a o povolaní k duchovnému otcovstvu a duchovnému materstvu, ktoré nie sú „cenami útechy“, ale skutočnými, prvotnými, základnými vzťahmi lásky. Takáto diskusia je výzvou a pozvaním k lepšiemu poznaniu seba samého a k plnšiemu stávaniu sa sebou samým vstupovaním do láskyplných vzťahov. Rozprávanie o silných stránkach a schopnostiach ľudí im dáva dôvod uvažovať o tom, čo by sa im mohlo páčiť na ich pohlaví, namiesto toho, aby sa zamerali na to, aké aspekty sexuálnej identity sú bolestivé a mätúce.

Stanovy Courage International

Táto časť obsahuje výber zo Stanov Courage International, ktoré sú pre kaplánov a iných záujemcov o pochopenie apoštolátu a jeho postavenia ako združenia veriacich kresťanov najdôležitejšie. Vynechané časti sú označené. Úplné znenie Stanov je možné získať v Úrade Courage.

I. ČASŤ: IDENTITA A POSLANIE

Článok 1: Názov

1.1. Kánonický názov tohto diecézneho, klerického a verejného združenia veriacich kresťanov je „Courage International“ (ďalej len „Courage International“ alebo „združenie“).

Článok 2: Sídlo

2.1. Sídlo Courage International sa nachádza v okrese Fairfield, štát Connecticut, Spojené štáty americké. Biskupská rada môže určiť iné sídlo pre Courage International a prostredníctvom tajomníka môže v súlade s riadnym kánonickým postupom zmeniť tieto stanovy tak, aby odrážali toto rozhodnutie.

Článok 3: Právo, ktorým sa riadi

3.1. Courage International ako diecézne, klerické, verejné združenie veriacich kresťanov sa riadi všetkými príslušnými a platnými normami *Kódexu kánonického práva*, ako aj týmito stanovami (porov. kán. 298, §1; 302; a 312 – 320).

3.2. Courage International, ako občianske združenie v štáte Connecticut, sa tiež riadi všetkými príslušnými občianskymi zá-

konmi vrátane stanov Courage International, Inc. Všetky občianske zákony, ktorým *Kódex kánonického práva* a tieto stanovy poľiehajú, sa majú dodržiavať v kánonickom práve s rovnakými účinkami, pokiaľ nie sú v rozpore s Božím právom a ak kánonické právo neurčuje niečo iné (porov. kán. 22 a 1290).

Článok 4: Cieľ

4.1. Pri vykonávaní *cura animarum* poskytujú klerickí členovia Courage International pastoračnú starostlivosť osobám, ktoré prežívajú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu a ktoré pre svoj životný stav nedostatočne využívajú spoločnú a riadnu pastoračnú starostlivosť (porov. kán. 771, § 1). Klerici združenia v Courage International poskytujú aj vhodné katechézy o učení Cirkvi ohľadom homosexuality. Pri poskytovaní tejto kňazskej služby prostredníctvom miestnych pobočiek Courage vedú klerici združenia tých, ktorí zažívajú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, k tomu, aby sa usilovali o dosiahnutie nasledujúcich piatich cieľov:

4.1.1. Žiť čistým životom v súlade s učením Rímskokatolíckej cirkvi ohľadom homosexuality (čistota);

4.1.2. zasvätiť celý svoj život Kristovi prostredníctvom služby druhým,

duchovného čítania, modlitby, meditácie, individuálneho duchovného vedenia, častej účasti na svätej omši a častého prijímania sviatostí zmierenia a Eucharistie (modlitba a zasvätenie);

4.1.3. podporovať ducha spoločenstva, v ktorom si všetci môžu vymieňať myšlienky a skúsenosti, a tak zabezpečiť, aby nikto nemusel čeliť problémom homosexuality sám (spoločenstvo);

4.1.4. mať na pamäti pravdu, že čisté priateľstvá sú v čistom kresťanskom živote nielen možné, ale aj nevyhnutné a že sa musíme navzájom povzbudzovať ich vytvárať a udržiavať (podpora);

4.1.5. žiť taký život, ktorý môže slúžiť ako dobrý príklad pre ostatných (dobrý príklad).

4.2. Vychádzajúc z tohto cieľa, Courage International poskytuje pastoračnú starostlivosť rodinným príslušníkom a priateľom osôb s príťažlivosťou k rovnakému pohlaviu prostredníctvom apoštolátu, ktorý sa nazýva EnCourage a ktorý pomáha rodinným príslušníkom a priateľom osôb s príťažlivosťou k rovnakému pohlaviu:

4.2.1. duchovne rásť prostredníctvom služby druhým duchovného čítania, modlitby, meditácie, individuálneho duchovného vedenia, častej účasti na svätej omši a častého prijímania sviatostí zmierenia a Eucharistie (modlitba a zasvätenie);

4.2.2. hlbšie porozumieť potrebám, ťažkostiam a výzvam, s ktorými sa stretávajú muži a ženy, ktorí pocitujú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu (formácia);

4.2.3. nadviazať a udržiavať zdravý a plnohodnotný vzťah so svojimi blízkymi, ktorí pocitujú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu (láska k blízkym);

4.2.4. pomáhať ostatným členom rodiny a priateľom, súciteľne a pravdivo pristupovať k ich blízkym, ktorí prežívajú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu (jednota);

4.2.5. svedčiť vlastným životom pred svojimi blízkymi, že naplnenie možno nájsť v Ježišovi Kristovi, prostredníctvom jeho tela – Cirkvi (svedectvo).

Článok 5: Ciele

5.1. Ciele organizácie Courage International sú tieto:

5.1.1. v spolupráci s diecéznym biskupom a v súlade s cieľmi apoštolátu Courage a EnCourage zriaďovať miestne pobočky Courage pre mužov a ženy, ktorí pocitujú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu a miestne pobočky EnCourage pre rodinných príslušníkov osôb pocitujúcim príťažlivosť k rovnakému pohlaviu;

5.1.2. uskutočňovať študijné dni pre diecéznych kňazov a diakonov, ako aj študijné dni pre kňazské semináre, s cieľom pomôcť farárom, kaplánom v špeciálnych službách a iným osobám povereným starostlivosťou o duše vykonávať náležitú pastoračnú starostlivosť o mužov a ženy, ktorí pocitujú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu a o ich rodiny;

5.1.3. poskytnúť Cirkvi rôzne zdroje a nástroje na riešenie otázky homosexuality v katechéze a evanjelizácii;

5.1.4. organizovať medzinárodné, národné a regionálne konferencie a duchovné cvičenia pre:

- (a) mužov a ženy pociťujúcich príťažlivosť k rovnakému pohlaviu;
- (b) rodinných príslušníkov a priateľov osôb pociťujúcich príťažlivosť k rovnakému pohlaviu;
- (c) duchovenstvo;(d) učiteľov a študentov kňazských seminárov;
- (e) lekárov, odborníkov na duševné zdravie a tých, ktorí sa na tieto povolania pripravujú;
- (f) a pre tých, ktorí vykonávajú rôzne pastoračné činnosti (najmä pre mladých a na podporu rodinného života);

5.1.5. odpovedať na žiadosti médií o rozhovory týkajúce sa učenia Cirkvi ohľadom homosexuality a cirkevných noriem platných pre pastoraáciu osôb pociťujúcich príťažlivosť k rovnakému pohlaviu.

Článok 6: Právo na iniciatívu

6.1. Courage International môže z vlastnej iniciatívy vykonávať ďalšie apoštolské a pastoračné aktivity v súlade so svojim charakterom a cieľom (porov. kán. 315).

6.2. V kompetencii biskupskej rady je schváliť každý návrh na nové pastoračné snahy v súlade s charakterom a cieľom Courage International.

Po schválení nového pastoračného úsilia a prípadnej potrebnej revízie alebo zmeny stanov tajomník uloží dokument o schválení do archívu združenia a vykoná príslušnú zmenu v oficiálnej archivovanej kópii stanov.

II. ČASŤ: RIADENIE

Článok 7:

Dvojstupňová štruktúra riadenia

7.1. Courage International ako diecézne, verejné, klerické združenie kresťanských veriach podlieha dohľadu biskupskej rady a každého diecézneho biskupa diecézy, v ktorej je združenie prítomné, aby sa v združení zachovala integrita viery a mravov a aby dohliadlo na to, nech sa do cirkevnej disciplíny nevkradne zneužívanie (porov. kán. 305 § 1). Biskupská rada má preto právo a povinnosť kontrolovať Courage International v súlade s normou práva a týmito stanovami.

7.2. Courage International je riadené dvojstupňovo. Za konečné a celkové riadenie zodpovedá biskupská rada. Za každodennú bežnú správu a riadenie organizácie Courage International zodpovedá výkonný riaditeľ, ktorému pomáha pomocný riaditeľ a správna rada.

Článok 8: Biskupská rada

8.1. Všetci členovia biskupskej rady musia byť diecéznymi biskupmi Katolíckej cirkvi.

8.2. Biskupská rada Courage International nesmie mať menej ako troch (3) a viac ako sedem (7) členov, ktorí spolu tvoria členov občianskeho združenia podľa Stanov Courage International, Inc. (porovnaj stanovы čl. VI, § 2).

8.3. Počet členov biskupskej rady musí byť vždy nepárny.

8.4. Členmi biskupskej rady sú *ex officio* tieto osoby:

- 8.4.1. diecézny biskup arcidiecézy New York alebo ním poverený člen (ktorý musí byť zároveň biskupom Katolíckej cirkvi);
- 8.4.2. diecézny biskup diecézy Bridgeport v štáte Connecticut.

8.5. V prípade, že diecézny biskup Bridgeportskej diecézy nie je k dispozícii alebo nemôže byť členom biskupskej rady, môže biskupská rada pozvať diecézneho biskupa inej diecézy.

V oddieloch 8.6 až 8.15 sa rozoberajú praktické aspekty voľby členov biskupskej rady a poriadok jej zasadnutí.

8.16. Odhlasovanie jednoduchou väčšinou členov biskupskej rady na akomkoľvek výročnom, riadnom alebo mimoriadnom zasadnutí biskupskej rady sa okrem iného vyžaduje v týchto prípadoch:

- 8.16.1. voľba nových členov do biskupskej rady;
- 8.16.2. vymenovanie nových členov predstavenstva;
- 8.16.3. odvolanie členov zo Správnej rady;
- 8.16.4. schvaľovanie finančného riaditeľa združenia po jeho zvolení správnu radou;
- 8.16.5. predkladanie konečného návrhu zmien stanov;
- 8.16.6. schválenie nasledujúcich úkonov bežnej správy väčšieho významu, ktoré správna rada predloží biskupskej rade:
 - (a) schválenie akéhokoľvek väčšieho investičného projektu, ktorý zahrňa scudzenie cirkevného majetku, ako je

predaj, prevod, prenájom, záložné právo, prevod alebo iné zaťaženie, ktoré môže zhoršiť stabilný majetkový stav združenia;

- (b) schválenie akéhokoľvek dlhu zabezpečeného majetkom, príjmami alebo iným majetkom združenia;
- (c) schválenie akéhokoľvek nezabezpečeného dlhu vo výške vyššej ako päť percent (5%) prevádzkového rozpočtu združenia;
- (d) schválenie akejkoľvek zmluvy, ktorá vytvára pre združenie finančný záväzok presahujúci päťdesiat tisíc dolárov (50 000 USD); s výnimkou výročnej konferencie Courage, ktorá sa považuje za schválenú počas rozpočtového procesu daného roku;
- (e) schválenie – buď priamo, alebo prostredníctvom určeného biskupa – člena biskupskej rady, ktorého biskupská rada menuje každoročne, výdavkov Združenia v rozsahu od dvadsaťpäť tisíc (25 000 USD) do päťdesiat tisíc dolárov (50 000 USD);

8.16.7. schválenie ročného rozpočtu;

8.16.8. schválenie nových apoštolských iniciatív v súlade s charakterom a stanovami Courage International.

8.17. Odhlasovanie dvojtretinovou (2/3) väčšinou členov biskupskej rady na akomkoľvek výročnom, riadnom alebo mimoriadnom zasadnutí biskupskej rady sa vyžaduje okrem iného v nasledujúcich prípadoch:

8.17.1. schválenie nasledujúcich úkonov mimoriadnej správy, ktoré biskupskej rade predložila správna rada:

(a) schválenie nadobudnutia, scudzenia, hypotéky alebo prenájmu cirkevného majetku, vrátane osobného alebo nehnuteľného majetku, ktorý tvorí podstatnú časť majetku združenia tak, že by to mohlo zhoršiť stabilný majetkový stav združenia, alebo;

(b) schválenie scudzenia, postúpenia alebo iného nakladania s celým majetkom alebo s podstatnou časťou majetku združenia;

8.17.2. vymenovanie alebo odvolanie výkonného riaditeľa;

8.17.3. vymenovanie alebo odvolanie zástupcu riaditeľa;

8.17.4. určenie nového sídla Courage International;

8.17.5. schválenie rozpustenia združenia po vypočutí výkonného a pomocného riaditeľa (kán. 320 § 3).

Článok 9: Správna rada

9.1. Správna rada sa skladá z osôb menovaných biskupskou radou.

9.2. V správnej rade môžu byť kňazi a diakoni, rehoľníci a rehoľníčky a laici vyznačujúci sa pevnou vierou, dobrými mravmi a rozvážnosťou. Kánonicky platnými členmi Courage International sú však len tí členovia Správnej rady, ktorí sú kňazmi.

9.2.1. V Správnej rade musí byť kompetentný člen, ktorý je odborníkom v oblasti duševného zdravia a ktorý súhlasí s antropológiou Katolíckej cirkvi. Odborníkom v oblasti duševného zdravia môže byť kňaz alebo diakon, rehoľník alebo rehoľníčka alebo laik, ktorý vyniká pevnou vierou, dobrými mravmi a rozvážnosťou.

9.2.2. Laici, ktorí sa vyznačujú pevnou vierou, dobrými mravmi a rozvážnosťou, ktorí sú členmi správnej rady, sa môžu zúčastňovať na práci vo výboroch a/alebo podvýboroch, ktoré môže správna rada zriadiť nastalo alebo *ad hoc* príležitostne podľa potrieb a okolností.

9.3. Právo hlasovať o všetkých záležitostiach, ktoré sú predmetom rokovania správnej rady, majú len tí členovia správnej rady, ktorí sú kňazmi.

9.4. Správna rada Courage International má najmenej päť (5) a najviac sedem (7) členov s hlasovacím právom. Správna rada nesmie prekročiť celkovo deväť (9) členov.

9.5. Počet členov správnej rady s hlasovacím právom musí byť vždy nepárny.

9.6. Funkčné obdobie členov správnej rady, s výnimkou výkonného riaditeľa, je tri (3) roky, a to tak, aby každý rok uplynulo funkčné obdobie najviac jednej tretine členov správnej rady.

V oddieloch 9.7 až 9.20 sa rozoberajú praktické aspekty voľby správnej rady a poradie jej zasadnutí.

9.21. Správna rada je zodpovedná za pomoc a poradenstvo výkonnému riaditeľovi pri riadení apoštolskej činnosti združenia. Medzi zodpovednosti správnej rady patria okrem iného:

9.21.1. určovať banky alebo depozitáre, do ktorých bude združenie ukladať všetky peňažné prostriedky a spravovať majetok;

9.21.2. určovať hlavné apoštolské projekty a predkladať návrh takýchto projektov na schválenie biskupskej rade;

9.21.3. radiť výkonnému riaditeľovi pri prijímaní alebo ukončovaní pracovného pomeru všetkých zamestnancov Courage International na čiastočný a plný úväzok;

9.21.4. prijímať ročný rozpočet, ktorý jej vopred predložil finančný úradník, aby ho mohla predložiť na schválenie biskupskej rade;

9.21.5. schvaľovať na predloženie biskupskej rade nasledujúce úkony riadnej správy väčšieho významu:

(a) schválenie akéhokoľvek väčšieho investičného projektu, ktorý zahŕňa scudzenie cirkevného majetku, ako je predaj, asignácia, prenájom, záložné právo, prevod alebo iné zaťaženie, ktoré môže zhoršiť stabilný majetkový stav združenia;

(b) schválenie akéhokoľvek dlhu zabezpečeného majetkom, príjmami alebo inými aktívami združenia;

(c) schválenie akéhokoľvek nezabezpečeného dlhu vo výške vyššej ako päť percent (5%) prevádzkového rozpočtu združenia;

(d) schválenie akejkoľvek zmluvy, ktorá vytvára finančný záväzok presahujúci dvadsaťpäťtisíc dolárov (25 000 USD) pre združenie; s výnimkou výročnej konferencie Courage, ktorá sa považuje za schválenú počas rozpočtového procesu daného roka.

9.21.6. schváliť na predloženie biskupskej rade tieto úkony mimoriadnej správy:

(a) schválenie nadobudnutia, scudzenia, hypotéky alebo prenájmu cirkevného majetku vrátane osobného alebo

nehnutelného majetku, ktorý tvorí podstatnú časť majetku združenia tak, že by to mohlo zhoršiť stabilný majetkový stav združenia; alebo,
(b) schválenie scudzenia, postúpenia alebo iného nakladania s celým majetkom alebo s podstatnou časťou majetku združenia.

III. ČASŤ: ÚRADNÍCI

Článok 10: Úradníci organizácie Courage International

10.1. Úradníkmi Courage International sú moderátor, ktorý ma titul výkonný riaditeľ; jeden alebo viacero pomocných riaditeľov; tajomník; kánonický správca cirkevných majetkov združenia, ktorého titul je finančný úradník; a akýkoľvek iný úradník, ktorého môže na istý čas ustanoviť správna rada.

10.2. Úradmi združenia sa podľa týchto stanov nerozumejú cirkevné úrady.

V oddieloch 10.3 až 10.8 sa uvádzajú praktické podrobnosti o vymenovaní, odstúpení a opätovnom odvolaní úradníkov združenia a postup pri obsadzovaní voľných miest.

Článok 11: Výkonný riaditeľ

11.1. Moderátor pre Courage International má titul výkonný riaditeľ.

11.2. Výkonným riaditeľom má byť kňaz zvolený biskupskou radou, ktorý predtým dostal povolenie vykonávať túto funkciu od svojho diecézneho biskupa alebo od svojho

rehoľného predstaveného, ak je inkardinovaný v rehoľnom inštitúte, alebo od predstaveného, ak je inkardinovaný v spoločnosti apoštolského života.

11.3. Výkonný riaditeľ je zamestnancom biskupskej rady *ex officio* a zúčastňuje sa na každom výročnom, riadnom alebo mimoriadnom zasadnutí biskupskej rady okrem prípadov, keď sa biskupská rada schádza na exekutívnom zasadnutí. Výkonný riaditeľ ako zamestnanec biskupskej rady nemá hlasovacie právo v záležitostiach, ktoré sú predmetom rokovania biskupskej rady.

11.4. Výkonný riaditeľ je *ex officio* členom správnej rady. Keďže správna rada výkonného riaditeľa nevymenuje, ale je zodpovedná za pomoc, poradenstvo a úzku spoluprácu s výkonným riaditeľom pri každodennej bežnej správe a riadení apoštolskej činnosti združenia, výkonný riaditeľ má hlasovacie právo vo všetkých záležitostiach, ktoré sa predkladajú správnej rade.

11.5. Funkčné obdobie výkonného riaditeľa je päť (5) rokov s možnosťou obnovenia.

11.6. Medzi povinnosti výkonného riaditeľa patrí okrem iného:

11.6.1. zastupovať Courage International vo všetkých verejných záležitostiach;

11.6.2. chrániť integritu a poslanie Courage International vo všetkých verejných záležitostiach tým, že:

(a) určuje a/alebo udeľuje súhlas osobám, ktoré majú reprezentovať Courage International alebo vystupovať v jeho mene v akýchkoľvek verejných záležitostiach;

(b) vopred skúma a schvaľuje obsah každého verejného prejavu, ktorý má reprezentovať Courage International v akýchkoľvek verejných záležitostiach;

11.6.3. dohliada na využívanie a spoluprácu združenia s médiami;

11.6.4. navrhuje a predkladá strategické návrhy biskupskej rade a správnej rade;

11.6.5. vykonáva strategické plánovanie združenia;

11.6.6. predkladá biskupskej rade a rade riaditeľov výročnú správu o stave združenia a jeho apoštolských aktivitách;

11.6.7. uskutočňuje trvalý program získavania finančných prostriedkov a rozvoja združenia;

11.6.8. vykonáva riadnu každodennú správu združenia v súlade s dogmatickým a morálnym učením Katolíckej cirkvi, ako ho vyhlásil rímsky pápež a kolégium biskupov, v súlade s kánonickým právom a týmito stanovami, ako aj v súlade so strategickými opatreniami, ktoré z času na čas prijíma biskupská rada;

11.6.9. vyberá osoby, ktoré budú slúžiť ako finanční poradcovia združenia a pomáhať finančnému úradníkovi;

11.6.10. vyberá kaplánov, ktorí budú slúžiť ako národní koordinátori a regionálni koordinátori v spolupráci s miestnymi biskupmi;

11.6.11. spolupracuje s finančným úradníkom pri príprave a predkladaní ročného rozpočtu správnej rade a biskupskej rade;

11.6.12. dáva jeden podpis pri autorizácii akejkoľvek zmluvy nepresahujúcej dvadsaťpäťtisíc dolárov (25 000 USD) pre

združenie; s výnimkou výročnej konferencie Courage, ktorá sa považuje za schválenú počas daného rozpočtového roka;

11.6.13. má právomoc podpisovať a uzatvárať v mene združenia všetky zmluvy, ktoré boli schválené, či už všeobecne alebo osobitne, správnou radou, pokiaľ stanovy výslovne nevyžadujú ďalší podpis alebo predchádzajúci súhlas biskupskej rady na udelenie takejto právomoci;

11.6.14. dohliada na riadny výber, zamestnávanie, kontrolu a prepúšťanie všetkých platených zamestnancov na plný a čiastočný úväzok a pracovníkov Courage International tak, aby sa pri zamestnávaní pracovníkov riadne dodržiavali všetky občianske zákony týkajúce sa práce a sociálnej politiky podľa zásad predkladaných Cirkvou (porov. kán. 1286, bod 1);

11.6.15. určuje miesto konania výročnej konferencie;

11.6.16. žiada o mimoriadne zasadnutie biskupskej rady, keď považuje za potrebné riešiť osobitné záležitosti, ktoré si opätovne vyžadujú právomoc biskupskej rady;

11.6.17. žiada o mimoriadne zasadnutia Správnej rady, keď považuje za potrebné riešiť osobitné záležitosti, ktoré si vyžadujú právomoc správnej rady.

Článok 12: Pomocní riaditelia

12.1. Pre ľahšie plnenie požiadaviek a oprávnených potrieb združenia slúži pomocný riaditeľ ako asistent výkonného riaditeľa v úzkom a bratskom partnerstve. Na tento účel pomocný riaditeľ plní všetky funkcie, činnosti alebo povinnosti, ktoré mu výkonný riaditeľ môže príležitostne zveriť.

12.2. Pomocným riaditeľom má byť kňaz vybraný biskupskou radou, ktorý dostal predchádzajúce povolenie vykonávať túto funkciu od svojho diecézneho biskupa alebo od svojho rehoľného predstaveného, ak je inkardinovaný v rehoľnom inštitúte, alebo od predstaveného, ak je inkardinovaný v spoločnosti apoštolského života.

Články 13 až 15 sa zaoberajú úlohami ďalších úradníkov združenia: tajomníka (13), finančného úradníka (14) a finančných poradcov (15).

IV. ČASŤ: ČLENSTVO*

Článok 16: Prijatie za člena

16.1. Členmi Courage International môžu byť len tieto osoby:

16.1.1. každý diecézny biskup člen biskupskej rady;

16.1.2. každý kňaz člen správnej rady;

16.1.3. výkonný riaditeľ;

16.1.4. pomocný riaditeľ;

16.1.5. kapláni združenia vrátane národných a regionálnych koordinátorov.

* „Členstvo“ v kontexte stanov sa vzťahuje na členstvo vo verejnom združení klerikov. V bežnej reči sú „členmi“ apoštolátov Courage a EnCourage tí, ktorí sa zúčastňujú na stretnutiach a/alebo sa pripojili k miestnym pobočkám

a/alebo online skupinám, pretože zažívajú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu (Courage) alebo preto, že ju zažíva ich rodinný príslušník alebo blízka osoba (EnCourage) [pozn. red.].

16.2. Prijatie za člena Courage International prostredníctvom služby v biskupskej rade je stanovené v článku 8 týchto stanov.

Pripustenie k členstvu v Courage International prostredníctvom služby v správnej rade je uvedené v článku 9 týchto stanov. Pripustenie k členstvu v Courage International prostredníctvom služby výkonného riaditeľa je uvedené v článku 11 týchto stanov.

Prijatie za člena organizácie Courage International prostredníctvom služby pomocného riaditeľa je stanovené v článku 12 týchto stanov. Pripustenie k členstvu v Courage International prostredníctvom služby kaplána, vrátane národných a regionálnych koordinátorov, je uvedené v článku 24 týchto stanov.

16.3. Iba klerici biskupského alebo presbyterského rádu sú oprávnení (*habiles*) byť platne prijatí za členov Courage International.

16.4. Do Courage International nemôže byť platne prijatý nikto, kto verejne zavrhol katolícku vieru, odpadol od cirkevného spoločenstva alebo je potrestaný uloženou alebo vyhlásenou exkomunikáciou (porov. kán. 316, § 1).

Článok 17: Povinnosti a práva člena

17.1. Členovia Courage International sú viazaní povinnosťami a požívajú práva podľa *Kódexu kánonického práva*, ktoré sa vzťahujú na všetkých veriacich kresťanov (porov. kán. 208-223) a osobitne na klerikov (porov. kán. 273-289).

17.2. Osobitne sú členovia Courage International:

17.2.1. povinní veriť s božskou a katolíckou vierou všetkému, čo je obsiahnuté v Božom slove, napísanom alebo tradovanom, teda v jedinom poklade viery, ktorý je zverený Cirkvi, a súčasne sa predkladané ako Bohom zjavené buď slávnostným magistériom Cirkvi, alebo jej riadnym a univerzálnym magistériom, totiž to, čo sa prejavuje spoločným prijatím veriacich pod vedením posvätného magistéria, a preto sú povinní vyhýbať sa akýmkoľvek náukám, ktoré sú s nimi v rozpore (porov. kán. 750, § 1);

17.2.2. sú povinní pevne prijať a zachovávať všetko, čo s konečnou platnosťou predkladá magistérium Cirkvi v oblasti náuky viery a mravov, t. j. všetko, čo je treba k náležitému uchovaniu a vysvetľovaniu pokladu viery, najmä v otázkach ľudskej sexuality a osobitne v otázke homosexuality (porov. kán. 750 § 2);

17.2.3. sú povinní nábožensky sa podriaďovať rozumom a vôľou učeniu, ktoré o viere alebo mravoch hlása najvyšší veľkňaz alebo kolégium biskupov, keď vykonávajú hodnoverné magistérium, hoci toto učenie nezamýšľajú vyhlásiť definitívnym úkonom, a preto sú povinní vyhýbať sa tým veciam, ktoré s ním nesúhlasia (porov. kán. 752);

17.2.4. majú právo, aby sa so svojimi potrebami, najmä duchovnými, a so svojimi žiadosťami obracali na pastierov Cirkvi (porov. kán. 212 § 2);

17.2.5. majú právo, ba niekedy aj povinnosť, prejaviť posvätným pastierom svoju mienku o tom, čo sa vzťahuje na dobro Cirkvi, a oboznámiť s ňou aj ostatných veriacich kresťanov,

pričom majú zachovať neporušenosť viery a mravov i úctu voči svojim pastierom a mať na zreteli spoločný osov a dôstojnosť osôb (porov. kán. 212, § 3);

17.2.6. majú byť medzi sebou spojení zväzkom bratstva a modlitby a majú navzájom spolupracovať podľa predpisov týchto stanov na podpore cieľa Courage International a budovaní Kristovho tela (porov. kán. 275, § 1);

17.2.7. majú si Courage International vážiť ako prostriedok na podporu ich vlastnej svätosti vo vykonávaní svojej posvätnéj služby (porov. kán. 278, §2);

Článok 18: Strata členstva

18.1. Člen Courage International môže stratiť členstvo ukončením funkčného obdobia v biskupskej rade, dobrovoľným vystúpením alebo odvolaním.

18.2. Biskupovi, ktorý slúži v biskupskej rade, zaniká členstvo v združení ukončením jeho funkčného obdobia.

18.3. Individuálny člen môže dobrovoľne vystúpiť z Courage International po tom, ako písomne vyjadrí svoj úmysel vystúpiť svojmu diecéznemu biskupovi, ktorý písomne informuje výkonného riaditeľa o tom, že člena uvoľnil z funkcie kaplána. Kópiu tohto listu spolu s potvrdzujúcou odpoveďou výkonného riaditeľa uchováva tajomník v archíve združenia.

18.4. Žiadny člen Courage International nemôže byť prepustený zo združenia, ak to nie je z oprávneného dôvodu podľa normy práva (pozri kán. 308) a týchto stanov.

18.5. Z členstva v Courage International bude prepustený každý, kto verejne zavrhol katolícku vieru, odpadol od cirkevného spoločenstva alebo je postihnutý uloženou alebo vyhlásenou exkomunikáciou (porov. kán. 316, § 2).

18.6. Aby bol člen platne prepustený z Courage International:

18.6.1. Výkonný riaditeľ musí najprv vykonať predbežné zisťovanie a konzultáciu s diecéznym biskupom, ktorému člen podlieha, a tiež jeho rehoľným predstaveným, ak je inkardinovaný v rehoľnom inštitúte, alebo predstaveným, ak je inkardinovaný v spoločnosti apoštolského života. Záznam o tomto zisťovaní a konzultácii, ktoré sa uskutočnili, sa má uchovávať v archíve združenia. Ak má byť vyšetrovaný výkonný riaditeľ, predbežné zisťovanie vedie pomocný riaditeľ alebo iný kňaz poverený biskupskou radou touto úlohou.

18.6.2. Ak je prítomný dôvod uvedený v bode 18.5, výkonný riaditeľ po získaní súhlasu biskupskej rady písomne prepustí člena s aspoň stručným uvedením dôvodu prepustenia. Kópia oznámenia prepustenia sa má zasláť diecéznemu biskupovi kňaza a tiež jeho rehoľnému predstavenému, ak je inkardinovaný v rehoľnom inštitúte, alebo predstavenému, ak je inkardinovaný v spoločnosti apoštolského života. Tajomník uchová ďalšiu kópiu prepustenia v archíve združenia a doplní zoznam členov združenia;

18.6.3. Ak je okrem dôvodov uvedených v bode 18.5 prítomný aj iný oprávnený dôvod na prepustenie, ktorý by odôvodňoval prepustenie pre dobro združenia,

výkonný riaditeľ najprv písomne upozorní člena na skutočnosť, že jeho členstvo je ohrozené, a uvedie aspoň stručné dôvody. Ak dotknutý člen nereaguje na upozornenie výkonného riaditeľa, ani písomne, ani reagovaním na dôvod upozornenia, výkonný riaditeľ po získaní súhlasu biskupskej rady člena písomne odvolá a dôvod prepustenia uvedie aspoň stručne. Kópia prepustenia sa má poslať diecéznemu biskupovi kňaza a tiež jeho rehoľnému predstavenému, ak je inkardinovaný v rehoľnom inštitúte, alebo predstavenému, ak je inkardinovaný v spoločnosti apoštolského života. Tajomník uchová ďalšiu kópiu prepustenia v archíve združenia a doplní zoznam členov združenia.

18.7. Osoby prepustené z Courage International si zachovávajú právo rekursu k diecéznemu biskupovi Bridgeportskej diecézy (porov. kán. 316, § 2).

V. ČASŤ: CIRKEVNÝ MAJETOK

Článok 19: Cirkevný majetok

19.1. Courage International je schopná nadobúdať, vlastníť, spravovať a scudzovať časné majetky podľa normy práva a týchto stanov (porov. kán. 1255).

19.2. Pod „časnými majetkami“ sa rozumejú všetky neduchovné majetky, hmotné alebo nehmotné, ktoré sú nápomocné pri plnení misie Cirkvi: pozemky, budovy, zariadenie, liturgické nádoby a rúcha, umelecké diela, vozidlá, cenné papiere,

hotovosť a iné kategórie nehnuteľného alebo osobného majetku.

19.3. Podľa samotného práva (kán. 1257, § 1) sa časné majetky vo vlastníctve Courage International považujú za cirkevné majetky a podliehajú všetkým príslušným a platným normám *Kódexu kánonického práva*, ktoré ich upravujú, ako aj špecifickým normám týchto stanov.

19.4. Courage International vlastní cirkevné majetky predovšetkým na organizovanie bohoslužieb a na vykonávanie diel posvätného apoštolátu v súlade s vlastným charakterom a cieľom.

19.5. Courage International môže žiadať, prijímať a dostávať peňažné prostriedky, dedičstvá, dary, granty, príspevky, dotácie a majetok akéhokoľvek druhu, nehnuteľný alebo osobný, a následne ich vlastníť, investovať, reinvestovať a spravovať a vyplácať z nich výnosy a/alebo istinu v takých sumách a v takých termínoch, ako určujú tieto stanovy.

19.6. Ak nie je zrejmý opak, milodary veriacich kresťanov, ktoré sú darované biskupskej rade, správnej rade, výkonnému riaditeľovi, pomocnému riaditeľovi, národným alebo regionálnym koordinátorom alebo členom-kaplánom, sa považujú za darované organizácii Courage International a majú byť ako také zaznamenané (porov. kán. 1267, § 1).

19.7. Milodary, ktoré dali veriaci na určitý cieľ, sa môžu použiť iba na tento cieľ v súlade s výslovným úmyslom darcu (porov. kán. 1267 § 3).

19.8. V prípade, že Courage International bude zrušená alebo inak ukončená jej činnosť, takže prestane existovať, cirkevné majetky budú rozdelené v súlade s článkom 27 týchto stanov.

VI. ČASŤ: POBOČKY

Článok 20: Definícia pobočky

20.1. Pobočkou sa rozumie skupina osôb, ktoré zažívajú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu a ktoré sa dobrovoľne združujú v spoločenstve pod duchovným a pastoračným vedením kaplána združenia (alebo vo výnimočných prípadoch jeho zástupcu), aby sa spoločne usilovali o dosiahnutie piatich cieľov organizácie Courage International.

Článok 21: Vytvorenie pobočky

2.11. Osoby, ktoré majú záujem založiť pobočku Courage International, musia začať tým, že požiadajú o súhlas diecézneho biskupa, ktorý prideli kaplána podľa týchto stanov a môže tiež určiť miesto, kde sa bude pobočka stretávať.

21.2. Výkonný riaditeľ informuje tajomníka o založení novej pobočky, aby sa zabezpečilo jej riadne zaznamenanie v archíve združenia.

Článok 22: Stretnutia pobočky

22.1. Propagácia pobočky Courage International sa môže šíriť ústnym podaním, v katolíckych publikáciách, vo farských bulletinoch a letákoch na pôde farnosti

a prostredníctvom iných katolíckych médií (rozhlasové a televízne programy; diecézna webová stránka a noviny). Hoci sa má uviesť kontaktné telefónne číslo a e-mailová adresa na kaplána, treba dbať na to, aby sa miesto a časy stretnutí nezverejňovali, aby sa chránila anonymita a dôvernosť osôb prežívajúcich príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, ktoré hľadajú duchovnú a pastoračnú pomoc organizácie Courage International.

22.2. Stretnutia pobočky Courage International sa zvyčajne konajú na pôde farnosti alebo inej cirkevnej inštitúcie, avšak v takom čase a na takom mieste, aby bolo možné zachovať dôverný charakter.

22.3. Stretnutia pobočky Courage International sa v ideálnom prípade majú konať každý týždeň, nie však menej ako raz za mesiac.

22.4. Stretnutia pobočky by sa mali začínať a končiť oficiálnou modlitbou. Veľmi sa odporúča modlitba pred Najsvätejšou sviatosťou na začiatku alebo na konci stretnutia pobočky Courage International, ktorá má veľký duchovný prínos pre pobočku.

22.5. Stretnutia pobočky Courage International majú prebiehať podľa Príručky Courage.

VII. ČASŤ: KAPLÁNI

Článok 23: Definícia kaplána

23.1. Kaplán Courage International je kňaz, ktorému jeho miestny ordinár nastalo zveril aspoň sčasti pastoračnú starostlivosť

o osoby, ktoré prežívajú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, a ktorý zároveň dostal povolenie stať sa členom Courage International a je prijatý za člena Courage International podľa týchto stanov.

23.2. Kapláni sú moderátormi miestnych pobočiek a ako takí reprezentujú Courage International na úrovni miestnej pobočky a slúžia ako kontaktné osoby pre všetkých účastníkov pobočky.

23.3. Kapláni slúžia ako kontaktné osoby medzi pobočkou a združením.

Článok 24: Menovanie kaplánov

24.1. Kňazi, ktorí majú záujem o členstvo v Courage International ako kapláni, musia najprv

- 24.1.1. vyjadriť tento záujem svojmu miestnemu ordinárovi, ktorý v súlade s kánonom 564 musí byť ochotný zveriť im nastálo aspoň sčasti pastoračnú starostlivosť o osoby, ktoré prežívajú príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, a
- 24.1.2. po získaní tohto predchádzajúceho súhlasu a vymenovania od svojho miestneho ordinára vyjadriť výkonnému riaditeľovi Courage International svoj záujem o prijatie do Courage International za kaplána podľa týchto stanov.

24.2. Výkonný riaditeľ má právo vykonať dôverné preskúmanie charakteru a odporúčaní potenciálneho kaplána, aby sa uistil, že kandidát na členstvo v združení má zdravé mravy, preukázal vernosť doktrinálnemu a morálnemu učeniu Cirkvi a je horlivý v pastoračnej činnosti, ktorá je vlastná charizme Courage International.

24.3. Výkonný riaditeľ má pred prijatím kňaza do združenia dostať písomné oznámenie od miestneho ordinára, ktoré dovedčuje vhodnosť kňaza pre apoštolát Courage International a povolenie rozšírené na vykonávanie tejto pastoračnej služby. Tajomník má uchovať kópiu tohto písomného svedectva v archíve združenia.

Výkonný riaditeľ môže slobodne prijať alebo odmietnuť členstvo ktorémukoľvek kňazovi, ktorý sa uchádza o členstvo v Courage International. Po prijatí kňaza za kaplána výkonný riaditeľ informuje tajomníka, aby mohol aktualizovať zoznam členov združenia.

Článok 25: Povinnosti kaplána

25.1. Kaplán je moderátorom každého stretnutia pobočky. V ideálnom prípade môžu okrem kaplána na stretnutiach periodicky pomáhať aj iní kňazi, aby si prehĺbili svoje chápanie toho, ako najlepšie pomáhať osobám s príťažlivosťou k rovnakému pohlaviu pri svedení, duchovnom vedení a pastoračnom poradenstve.

25.2. Kaplán bude k dispozícii pre vysluhovanie sviatosti pokánia na každom stretnutí pobočky a môže pravidelne slúžiť svätú omšu pre pobočku.

25.3. Kaplán musí viesť osobné rozhovory s osobami, pociťujúcimi príťažlivosť k rovnakému pohlaviu, ktoré prejavia záujem o vstup do pobočky Courage International, predtým, ako ich pozve na pobočku a oznámi im čas a miesto stretnutia pobočky. Tieto rozhovory zabezpečia, že

perspektívny účastník rozumie cieľom organizácie Courage International a že sa ich bude snažiť zachovávať. Nový účastník musí tiež súhlasiť so zachovaním dôverylosti, ktorú vyžaduje pobočka.

Článok 26: Národní a regionálni koordinátori

26.1. Národný koordinátor je kaplán organizácie Courage International, ktorý je poverený koordináciou pastoračnej činnosti všetkých kaplánov organizácie Courage International v rámci danej krajiny. Regionálny koordinátor je kaplán Courage International poverený zodpovednosťou koordinovať pastoračnú činnosť všetkých kaplánov Courage International v rámci určitého regiónu. Národný koordinátor aj regionálny koordinátor slúžia aj ako prostredníci pre komunikáciu medzi výkonným riaditeľom a kaplánmi konkrétneho štátu alebo regiónu.

26.2. Národných a regionálnych koordinátorov vyberá slobodne výkonný riaditeľ za predpokladu, že kaplán najprv získal povolenie na prevzatie funkcie národného alebo regionálneho koordinátora, nad rámec zodpovednosti, ktorú už má ako kaplán organizácie Courage International, od svojho diecézneho biskupa alebo rehoľného predstaveného, ak je inkardinovaný v rehoľnom inštitúte, alebo predstaveného, ak je inkardinovaný v spoločnosti apoštolského života.

26.3. Národní a regionálni koordinátori poskytujú výkonnému riaditeľovi aj výročné štatistické správy týkajúce sa pastoračnej činnosti Courage International v rámci ich štátu alebo regiónu, aby výkonný riaditeľ mohol dobre informovať správnu radu, ako aj biskupskú radu o činnosti združenia.

VIII. ČASŤ: ZRUŠENIE ZDRUŽENIA

Článok 27: Rozpustenie združenia

27.1. Jediné biskup Bridgeportskej diecézy je kompetentný zrušiť Courage International (porov. kán. 320, § 1), ale až po vypočutí výkonného riaditeľa a biskupskej rady (porov. kán. 320, § 3).

Článok 28: Vyplatenie cirkevného majetku

28.1. V prípade zrušenia alebo zániku Courage International je biskupská rada oprávnená dvojtretinovou väčšinou hlasov vypracovať plán v súlade s týmito stanovami na vyplatenie všetkých cirkevných majetkov združenia a na vyrovnanie všetkých záväzkov.

IX. ČASŤ: VÝKLAD A ZMENA STANOV

V článkoch 29 a 30 sú uvedené kánonické normy pre výklad (29) a úpravu (30) týchto Stanov. Biskupská rada aj správna rada môžu navrhovať zmeny, ktoré sa schvaľujú väčšinou hlasov biskupskej rady.

Katechizmu Katolíckej Cirkvi

Čistota a homosexualita

- 2357** Homosexualita označuje vzťahy medzi osobami mužského alebo ženského pohlavia, ktoré pociťujú výlučnú alebo prevládajúcu pohlavnú príťažlivosť voči osobám toho istého pohlavia. V priebehu stáročí a v rozličných kultúrach nadobúda veľmi odlišné podoby. Jej psychický vznik ostáva z veľkej časti nevysvetlený. Tradícia, opierajúc sa o Sväté písmo, ktoré predstavuje homosexuálne vzťahy ako veľmi závažnú zvrátenosť,⁹⁷ vždy hlásala, "že homosexuálne úkony sú svojou vnútornou povahou nezriadené".⁹⁸ Sú proti prirodzenému zákonu. Zatvárajú totiž pohlavný úkon pred darom života. Nepochádzajú z opravdivého citového a sexuálneho dopĺňania sa. V nijakom prípade ich nemožno schvaľovať.
- 2358** Nemalý počet mužov a žien má hlboko zakorenené homosexuálne sklony. Táto objektívne nezriadená náklonnosť je pre väčšinu z nich skúškou. Treba ich prijímať s úctou, súcitom a jemnosťou a vyhýbať sa akémukoľvek náznaku nespravodlivej diskriminácie voči nim. Aj tieto osoby sú povolané plniť vo svojom živote Božiu vôľu a, ak sú kresťanmi, spájať s Pánovou obetou na križi fažkosti, s ktorými sa môžu stretnúť v dôsledku svojho stavu.
- 2359** Homosexuálne osoby sú povolané k čistote. Čnosťami ovládania sa, ktoré vychovávajú k vnútornej slobode, niekedy aj pomocou nezištného priateľstva, modlitbou a s pomocou sviatostnej milosti sa môžu a majú postupne a rozhodne približovať ku kresťanskej dokonalosti.

⁹⁷ Porov. Gn 19, 1-29; Rim 1, 24-27; 1 Kor 6, 9-10; 1 Tim 1, 10.

⁹⁸ Posvätná Kongregácia Pre Náuku Viery, dekl. Persona Humana, 8: AAS 68 (1976) 85.

List biskupom Katolíckej cirkvi ohľadom pastoračnej starostlivosti o homosexuálne osoby

Kongregácia pre náuku viery
Homosexualitas problema, 1. október 1986

Problém homosexuality a etického posúdenia homosexuálnych skutkov sa čoraz viac stáva predmetom verejnej diskusie, a to aj v katolíckom prostredí. V tejto diskusii sa často prezentujú argumenty a vyjadrujú postoje, ktoré nezodpovedajú učeníu Katolíckej cirkvi. To znepokojuje všetkých, ktorí sa venujú pastoračnej činnosti. Z tohto dôvodu sa Kongregácia pre náuku viery rozhodla venovať tomuto vážnemu a rozšírenému problému tento list na tému pastoračnej starostlivosti o homosexuálne osoby adresovaný všetkým biskupom Katolíckej cirkvi.

2. Samozrejme, na tomto mieste nie je možné poskytnúť vyčerpávajúci prehľad tohto komplexného problému; budeme preto venovať pozornosť špecifickému kontextu perspektívy katolíckej morálky. Táto nachádza svoje potvrdenie aj v spoľahlivých výsledkoch skúmaní vied o človeku, ktoré majú vlastný predmet i metódu štúdia a tešia sa legitímnej autonómii.

Stanovisko katolíckej morálky sa zakladá na rozume, ktorý je osvietený vierou a usmerňovaný vedomým úmyslom konať vôľu Boha, nášho Otca. Týmto spôsobom je Cirkiev schopná nielen učiť sa od vedeckých objavov, ale aj prekračovať ich horizont; je si istá, že jej obsažnejšia vízia rešpektuje komplexnú realitu ľudskej osoby, ktorá bola vo svojich duchovných i telesných rozmeroch stvorená Bohom, a pre jeho milosť povolaná, aby sa stala dedičkou večného života.

Len v tomto kontexte je preto možné jasne pochopiť, v akom zmysle je fenomén homosexuality, vo svojich rozličných rozmeroch a so svojím vplyvom na spoločnosť a na cirkevný život, problémom, ktorý sa týka práve pastoračnej starostlivosti Cirkvi. Tá od svojich služobníkov vyžaduje pozorné štúdium, konkrétne angažovanie a úprimné, teologicky vyvážené uvažovanie.

3. Už v Deklarácii o niektorých otázkach sexuálnej etiky z 29. decembra 1975 sa Kongregácia pre náuku viery zaoberala týmto problémom. V tejto deklarácii zdôraznila povinnosť vyvíjať snahu o pochopenie homosexuálneho stavu a naznačila, že treba opatrne posudzovať vinu pri homosexuálnych skutkoch. Zároveň si kongregácia všimla všeobecne zaužívané rozlíšenie medzi homosexuálnou orientáciou alebo náklon-

nosťou a homosexuálnymi skutkami. Homosexuálne skutky boli opísané ako činy, ktorým chýba ich podstatná a neodlučiteľná finalita; ako „vnútorne nezriadené“ a ako také, ktoré nemôžu byť schvaľované v nijakom prípade (porov. č. 8, par. 4).

V diskusii, ktorá nasledovala po vydaní deklarácie, boli navrhnuté veľmi benevolentné interpretácie samotnej homosexuality, a to až do takej miery, že sa ju niektorí pokúšali nazvať neutrálnou alebo priam dobrou. Treba upresniť, že konkrétna náklonnosť homosexuálnej osoby, aj keď sama osebe nie je hriechom, v sebe obsahuje viac alebo menej silnú tendenciu k správaniu, ktoré je z morálneho hľadiska vnútorne zlé. Z tohto dôvodu treba samotnú náklonnosť považovať za objektívne nezriadenú.

Tí, ktorí sa nachádzajú v tomto stave, by mali byť predmetom osobitného záujmu a pastoračnej pozornosti, aby neboli mylne privedení k názoru, že uskutočňovanie tejto náklonnosti v homosexuálnych vzťahoch je morálne prípustná možnosť. Nie je.

4. Jedným z podstatných rozmerov autentickej pastoračnej starostlivosti je identifikácia príčin, ktoré spôsobili zmätok vo vzťahu k učeniu Cirkvi. Medzi nimi treba spomenúť novú exegézu Svätého písma, podľa ktorej Biblia nemá čo povedať k problematike homosexuality, alebo ju dokonca nejakým spôsobom povoľuje, či ponúka morálne predpisy, ktoré sú tak kultúrne a historicky podmienené, že nemôžu byť viac aplikované na súčasný život. Také názory, veľmi chybné a zavádzajúce, si vyžadujú zvláštnu obozretnosť.

5. Je pravda, že biblická literatúra do veľkej miery závisí od rozličných období, v ktorých bola napísaná, najmä čo sa týka spôsobov myslenia a vyjadrovania (porov. *Dei verbum*, č. 12). Samozrejme, Cirkev dnes ohlasuje evanjelium svetu, ktorý je celkom iný než ten staroveký. Na druhej strane aj svet, v ktorom bol napísaný Nový zákon, bol značne odlišný od situácie, v ktorej boli napísané alebo redigované Písma hebrejského národa.

Treba však poznamenať, že aj v kontexte takejto značnej rozdielnosti vnútri samotných Písem existuje jasná koherencia, čo sa týka homosexuálneho správania. Doktrína Cirkvi ohľadom tejto veci teda nie je založená na izolovaných frázach, z ktorých by bolo možné odvodiť len diskutabilné teologické argumentácie, ale na skutočne solídnom základe nezmeneného biblického svedectva. Dnešné spoločenstvo viery v neprerušenej kontinuite so židovskými a kresťanskými spoločenstvami, uprostred ktorých boli Písma redigované, je ustavične živé tými istými Písmami a Duchom Pravdy, ktorej sú tieto Písma Slovom. Je rovnako dôležité uvedomiť si, že sväté texty nie sú správne pochopené, ak sa interpretujú spôsobom, ktorý protirečí živej Tradícii Cirkvi. Aby interpretácia Písma bola správna, musí byť v skutočnej zhode s touto Tradíciou.

Druhý vatikánsky koncil sa v danom ohľade vyjadril takto: „Je zrejmé, že posvätná Tradícia, Sväté písmo a Učiteľský úrad Cirkvi podľa múdreho Božieho rozhodnutia tak navzájom súvisia a sú spojené, že jedno bez druhého by neobstálo, a všetky spolu – každé svojím spôsobom – pôsobením jediného Ducha Svätého účinne prispievajú k spáse

duší“ (Dei verbum, č. 10). Vo svetle týchto tvrdení teraz stručne vysvetlíme učenie Biblie v danej veci.

6. Teológia stvorenia, ktorú nachádzame v Knihe Genezis, poskytuje základný uhol pohľadu pre adekvátne pochopenie problémov, ktoré súvisia s homosexualitou. Boh vo svojej nekonečnej múdrosti a vo svojej všemohúcej láske povoláva k bytiu celú skutočnosť, ktorá je odrazom jeho dobroty. On tvorí na svoj obraz a podobu človeka ako muža a ženu. Ľudské bytia sú preto Božími stvoreniami, povolanými v komplementárnosti svojich pohlaví odzrkadľovať vnútornú jednotu Stvoriteľa. Túto úlohu uskutočňujú jedinečným spôsobom, keď s ním spolupracujú na odovzdávaní života, prostredníctvom vzájomného darovania sa v manželstve.

Tretia kapitola Knihy Genezis nám ukazuje, ako sa táto pravda o človeku ako o Božom obraze zatemnila prvotným hriechom. Jeho nevyhnutným dôsledkom bola strata vedomia o povahe spojenia, ba jednoty, ktorú ľudské osoby mali s Bohom a medzi sebou navzájom. Aj keď si ľudské telo ešte zachováva svoj „manželský význam“, je zatienené hriechom. Tento úpadok spôsobený hriechom sa ďalej rozvíja v príbehu mužov Sodomy (porov. Gn 19, 1 – 11). Niet pochybnosti o morálnom súde, ktorý je tu vyslovený proti homosexuálnym vzťahom. V Knihe Levitikus 18, 22 a 20, 13, na mieste, kde sú vymenované nevyhnutné podmienky nato, aby niekto mohol patriť k vyvolenému národu, autor vylučuje z Božieho ľudu tých, ktorí majú homosexuálne správanie.

Na podklade tejto teokratickej legislatívy svätý Pavol rozvíja eschatologickú perspektívu, v ktorej znovu predkladá tú istú doktrínu a vymenúva medzi tými, ktorí nevojdú do Božieho kráľovstva, ľudí, ktorí majú homosexuálne správanie (porov. 1 Kor 6, 9).

Na inom mieste vo svojich apoštolských listoch – vychádzajúc z morálnych tradícií svojich predkov, ale nachádzajúc sa v novom kontexte konfrontácie medzi kresťanstvom a pohanskou spoločnosťou daných čias – prezentuje homosexuálne správanie ako príklad slepoty, do ktorej ľudstvo upadlo. Tým, že vytlačila pôvodnú harmóniu medzi Stvoriteľom a stvoreniami, závažná úchylka idolatrie spôsobila aj všetky možné excesy v morálnej oblasti. Svätý Pavol nachádza najjasnejší príklad tejto disharmónie práve v homosexuálnych vzťahoch (porov. Rim 1, 18 – 32). Napokon, v dokonalej kontinuite s biblickým učením, v zozname ľudí idúcich proti zdravému učeniu, sú explicitne menovaní ako hriešnici tí, ktorí konajú homosexuálne skutky (porov. 1 Tim 1, 10).

7. Cirkev, poslušná Pánovi, ktorý ju založil a dal jej dar sviatostného života, oslavuje vo sviatosti manželstva Boží obraz láskyplnej a život odovzdávajúcej jednoty muža a ženy. Len v manželskom zväzku môže byť sexuálna schopnosť použitá morálne správnym spôsobom. Osoba, ktorá sa chová homosexuálne, koná nemorálne.

Mať sexuálny vzťah s osobou toho istého pohlavia znamená poprieť bohatý symbolizmus a význam sexuality, nehovoriac už o jej odlišných cieľoch a mieste v pláne Stvoriteľa. Homosexuálne skutky nevyjadrujú komplementárnosť jednoty, ktorá je schopná

odovzdávať život, a preto odporujú povolaniu k existencii prežíanej vo forme seba-darovania, ktorá je podľa evanjelia samotnou podstatou kresťanského života. To neznamená, že by homosexuálne osoby neboli štedré alebo sa nevedeli darovať, keď sa však zapájajú do homosexuálnych aktivít, vo svojom vnútri posilňujú nezriadenú sexuálnu náklonnosť, ktorej charakteristikou je len hľadanie vlastnej rozkoše.

Tak ako v prípade všetkých ostatných morálnych nezriadeností, homosexuálne skutky bránia vlastnému uskutočneniu a šťastiu, pretože sú v rozpore so stvoriteľskou múdrosťou Boha. Keď Cirkev odmieta chybné doktríny ohľadom homosexuality, neobmedzuje, ale chráni slobodu a dôstojnosť osoby, chápanú realistickým a autentickým spôsobom.

8. Aktuálne učenie Cirkvi je teda v organickej kontinuite s pohľadom Svätého písma a s nezmenenou Tradíciou. Aj keď sa súčasný svet v mnohých ohľadoch skutočne zmenil, kresťanské spoločenstvo si je vedomé hlbokého a trvalého puta, ktoré ho spája s generáciami, ktoré ho predišli „so znakom viery“.

V súčasnosti čoraz viac ľudí, a to aj v rámci Cirkvi, vyvíja mimoriadne silný tlak, aby Cirkev prinútili prijať homosexualitu, akoby nebola nezriadenou, a legitimizovať homosexuálne skutky. Tí, ktorí aj uprostred spoločenstva viery vyvíjajú tlak v tomto smere, majú neraz úzke prepojenia s ľuďmi, ktorí konajú mimo Cirkvi. Tieto vonkajšie skupiny sa riadia víziou v rozpore s pravdou o ľudskej osobe, ktorá nám bola naplno zjavená v tajomstve Krista. Predstavujú, aj keď

nie celkom vedomým spôsobom, materialistickú ideológiu, ktorá popiera transcendentnú podstatu ľudskej osoby, ako aj nadprirodzené povolanie každého jednotlivca.

Služobníci Cirkvi sa musia snažiť o to, aby homosexuálne osoby, ktoré sú zverené do ich starostlivosti, neboli zavádzané týmito názormi, hlboko v rozpore s učením Cirkvi. Existuje tu veľké riziko, pretože je mnoho tých, ktorí sa snažia vytvoriť zmätok ohľadom postoja Cirkvi v danej veci, a využiť tento zmätok na vlastné ciele.

9 Aj vnútri Cirkvi sa vytvorila tendencia – pretláčaná záujmovými skupinami s rozličnými názvami a rozličnou veľkosťou –, ktorá sa pokúša vystupovať v mene všetkých homosexuálnych osôb v Katolíckej cirkvi. Členovia tohto hnutia sú v podstate najmä osoby, ktoré ignorujú učenie Cirkvi a pokúšajú sa ho nejakým spôsobom podkopať. Pokúšajú sa pod záštitu prívlastku „katolícky“ vsunúť homosexuálne osoby, ktoré nemajú nijaký záujem vzdať sa konania homosexuálnych skutkov. Jedna z taktík, ktoré používajú, je tvrdenie v protestnom duchu, že akákoľvek kritika alebo výhrada voči homosexuálnym osobám, voči ich aktivitám a ich životnému štýlu, je len forma nespravodlivej diskriminácie.

V niektorých národoch badať skutočné pokusy zmanipulovať Cirkev prostredníctvom získania podpory jej pastierov, neraz konajúcich v dobrej viere, v snahe zmeniť normy civilného zákonodarstva. Zámerom týchto snažení je prispôbiť danú legislatívu vlastnému konceptu týchto lobistických skupín, podľa ktorého je homosexualita prinajmen-

šom neškodná, ak nie úplne dobrá. I keď homosexuálne konanie vážnym spôsobom ohrozuje život a blahobyť veľkého počtu osôb, ľudia v pozadí tohto tlaku sa svojej činnosti nezriekajú o odmietajú vziať do úvahy veľkosť rizika, ktoré je s tým spojené.

Cirkev nemôže k tomuto všetkému zostať ľahostajná, a preto sa v danom ohľade pevne pridáva svojho jasného postoja, ktorý nemôže byť zmenený pod tlakom občianskej legislatívy alebo chvíľkovej módy. Cirkev sa úprimne zaujíma o mnohých, ktorí sa necítia reprezentovaní pro-homosexuálnymi hnutiami, ako aj o tých, ktorí sú pokúšaní uveriť tejto zavádzajúcej propagande. Cirkev je si vedomá, že názor, podľa ktorého sú homosexuálne skutky ekvivalentné alebo aspoň prijateľné tak, ako sexuálne prejavy manželskej lásky, má priamy vplyv na to, ako spoločnosť chápe prirodzenosť a práva rodiny, a tieto pojmy stavia do vážneho nebezpečenstva.

10. Treba jednoznačne odsúdiť každý pokus vystaviť homosexuálne osoby prejavom zaujatosti alebo násilným skutkom. Takéto správanie si zasluhuje odsúdenie zo strany pastierov Cirkvi, nech už by k nemu došlo kdekoľvek. Je prejavom nedostatku úcty k druhým, škodlivého pre základné princípy, na ktorých spočíva zdravé občianske spolunažívanie. Dôstojnosť každej osoby musí byť vždy rešpektovaná, tak v slovách, ako aj v skutkoch a zákonoch.

Bezpodmienečné odmietnutie nespravodlivosti páchanej na homosexuálnych osobách však nemôže viesť k tvrdeniu, že homosexualita nie je nezriadená. Keď takéto tvrdenie prijímame a v dôsledku toho prijímame aj

homosexuálne konanie ako dobré, alebo keď sa zavádzajú také občianske zákony, ktoré majú chrániť také konanie, na ktoré si nikto nemôže uplatňovať akékoľvek právo ani Cirkev, ani spoločnosť, nemali by byť prekvapené, ak priestor získajú aj ďalšie pomýlené názory a praktiky a ak dôjde k nárastu nerozumných a násilných foriem správania.

11. Niektorí sú presvedčení, že homosexuálna náklonnosť v niektorých prípadoch nie je výsledkom slobodného výberu a že homosexuálna osoba nemá alternatívy, ale je nútená správať sa homosexuálnym spôsobom. V dôsledku toho sa tvrdí, že v týchto prípadoch daná osoba koná bez viny, pretože nie je skutočne slobodná.

V tomto ohľade je nevyhnutné obrátiť sa na rozumnú morálnu tradíciu Cirkvi, ktorá varuje pred tým, aby sa z posudzovania jednotlivých prípadov robili všeobecné závery. V konkrétnom prípade naozaj v minulosti mohli existovať a aj v súčasnosti azda existujú také okolnosti, ktoré umenšujú alebo dokonca celkom odstraňujú vinu jednotlivca; iné okolnosti ju, naopak, môžu zväčšovať. Treba sa však v každom prípade vyhnúť nepodloženej a ponižujúcej domýšľavosti, že homosexuálne konanie homosexuálnych osôb je vždy a úplne predmetom nutnosti, a z toho dôvodu bez viny. Aj osobám s homosexuálnou náklonnosťou je potrebné priznať základnú slobodu, ktorá charakterizuje ľudskú osobu a dáva jej osobitnú dôstojnosť. Tak ako to býva pri každom odvrátení sa od zla, ľudské úsilie osvietené a napomáhané Božou milosťou práve vďaka tejto slobode daným osobám umožňuje vyhýbať sa homosexuálnym skutkom.

12. Čo má teda robiť homosexuálna osoba, ktorá sa snaží nasledovať Pána? Tieto osoby sú pozvané uskutočňovať Pánovu vôľu vo svojom živote, pripájajúc každé utrpenie a ťažkosť, ktorú môžu prežívať pre svoj stav, k obete Pánovho kríža. Pre veriaceho je kríž plodnou obetou, pretože zo smrti na kríži vychádzajú život a spása. Aj keď pozvanie niesť kríž alebo v tomto zmysle chápať utrpenie kresťana bude niektorými ľuďmi pravdepodobne vysmiate, treba pamätať na to, že práve toto je cesta spásy pre všetkých, ktorí sú nasledovateľmi Krista.

V podstate to nie je nič iné ako učenie, s ktorým sa svätý apoštol Pavol obracia na Galaťanov, keď hovorí, aké ovocie prináša v živote veriaceho: „láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrotá, vernosť, miernosť, zdržanlivosť“ a k tomu dodáva: „Tí, čo patria Kristovi Ježišovi, ukrižovali telo s vášňami a žiadosťami“ (Gal 5, 22. 24).

Samozrejme, toto pozvanie sa nesprávne interpretuje, ak ho pokladáme len za bezúčelnú snahu o sebazaprenie. Kríž je zapretím seba, ale v odovzdaní sa do vôle Boha, ktorý je schopný zo smrti urobiť život a dáva schopnosť tým, ktorí doňho vkladajú nádej, aby rozvíjali čnosť namiesto neresti.

Paschálne tajomstvo sa skutočne slávi len vtedy, keď mu dovolíme, aby preniklo do štruktúry nášho každodenného života. Odmietnuť obeť svojej vôle v poslušnosti Pánovej vôli v podstate znamená klásť prekážku spásy. Ako kríž je centrom prejavu spásonosnej lásky Boha k nám v Ježišovi, tak aj spojenie sebazaprenia homosexuálnych mužov a žien s obetou Pána sa pre nich stane prameňom sebadarovania, zachraňujúcim

od spôsobu života, ktorý pre nich neustále predstavuje zničujúcu hrozbu.

Homosexuálne osoby sú pozvané tak, ako aj ostatní kresťania, žiť v čistote. Ak sa budú s vytrvalosťou snažiť o pochopenie podstaty osobného povolania, ktoré pre nich má Boh, budú schopné vernejšie pristupovať k sviatosti zmierenia a prijímať Pánovu milosť, ktorú táto sviatosť štedro ponúka, aby sa mohli plnšie obrátiť k jeho nasledovaniu.

13. Okrem toho je zrejme, že jasné a efektívne odovzdávanie učenia Cirkvi všetkým veriacim a spoločnosti vo svojej komplexnosti do veľkej miery závisí od správneho vyučovania a od vernosti tých, ktorí vykonávajú pastoračnú službu. Biskupi majú mimoriadne závažnú zodpovednosť starať sa o to, aby ich spolupracovníci, predovšetkým kňazi, boli správne informovaní a osobne dobre disponovaní na odovzdávanie učenia Cirkvi v celej jeho integrite všetkým ľuďom.

Intenzívna snaha a dobrá vôľa, ktorú mnohí kňazi a rehoľníci prejavujú v pastoračnej starostlivosti o homosexuálne osoby si zaslúži obdiv a táto Kongregácia dúfa, že bude v nezmenšenej miere pokračovať aj do budúcnosti. Odhodlaní služobníci nech sú si istí, že verne nasledujú Pánovu vôľu, keď homosexuálne osoby povzbudzujú žiť v čistote a pripomínajú im nesmiernu dôstojnosť, ktorú im Boh daroval.

14. Majúc na zreteli, čo bolo napísané, táto Kongregácia chce požiadať biskupov, aby boli mimoriadne obozretní vzhľadom na také programy, ktoré sa de facto snažia vytvárať tlak na Cirkev, aby zmenila svoje učenie, i keď to slovne popierajú. Pozorné

štúdium verejných vyhlásení, ktoré vydávajú, a aktivít, ktoré vyvíjajú, odhaľuje vypočítavú dvojzmyselnosť, prostredníctvom ktorej sa pokúšajú zavádzať pastierov aj veriacich. Napríklad niekedy predstavujú učenie Magistéria, ale iba ako nepovinný zdroj pre formáciu svedomia.

Neuznávajú jeho zvláštnu autoritu. Niektoré skupiny dokonca svoje organizácie alebo osoby, na ktoré sa mienia obrátiť, prezentujú ako „katolícke“, no v skutočnosti nezastávajú a nepodporujú učenie Magistéria, ba niekedy ho otvorene napádajú. Aj keď sa ich členovia odvolávajú na to, že chcú svoje životy riadiť podľa Ježišovho učenia, de facto opúšťajú učenie jeho Cirkvi. Toto rozporuplné správanie nemôže byť nijakým spôsobom podporované biskupmi.

15. Táto Kongregácia povzbudzuje biskupov, aby vo svojich diecézach podporovali pastoračnú činnosť pre dobro homosexuálnych osôb v plnom súhlase s učením Cirkvi. Žiadny autentický pastoračný program nemôže spolupracovať s organizáciami, v ktorých sa homosexuálne osoby navzájom združujú bez toho, aby bolo jasne definované, že homosexuálne aktivity sú nemorálne. Správny pastoračný prístup musí poukázať na nevyhnutnosť toho, aby sa homosexuálne osoby vyhýbali príležitostiam, ktoré zvädzajú na hriech.

Treba podporovať tie programy, ktoré sa danému nebezpečenstvu snažia vyhnúť. Treba však aj jasne zdôrazniť, že každé vzdialenie sa od učenia Cirkvi, alebo mlčanie o ňom, v snahe poskytovať pastoračnú starostlivosť, nie je ani autentickou, ani účinnou formou pastorácie. Len to, čo je pravdivé, môže byť

v konečnom dôsledku aj pastoračné. Ak sa nedbá na postoj Cirkvi, bráni sa tomu, aby homosexuálni muži a ženy dostávali tú starostlivosť, ktorú potrebujú a na ktorú majú právo.

Autentický pastoračný program pomáha homosexuálnym osobám na všetkých úrovniach ich duchovného života prostredníctvom sviatostí a predovšetkým častou a úprimnou sviatosťou zmierenia, prostredníctvom modlitby, svedectva, rady a osobnej pomoci. Takýmto spôsobom môže celé kresťanské spoločenstvo dospieť k spoznaniu svojho povolania a pomôcť svojim bratom a sestrám, aby sa vyhli sklamaniam a izolácii.

16. Z toho komplexného postoja môže vyplynúť mnoho osožných vecí, v neposlednom rade konštatovanie, že homosexuálna osoba, tak ako každý človek, má hlbokú potrebu ľudskej pomoci na rozličných rovinách.

Ľudská osoba, stvorená na obraz a podobu Boha, nemôže byť adekvátne definovaná len prostredníctvom ohraničenej zmienky o vlastnej sexuálnej orientácii. Každá osoba, ktorá žije na zemi, má osobné problémy a ťažkosti, ale aj príležitosť na rast, vlastné zdroje, talenty a dary. Cirkev ponúka ten kontext starostlivosti o ľudskú osobu, ktorého potrebu dnes mimoriadne cítime práve v tom, že odmieta uvažovať nad ľudskou osobou ako nad „heterosexuálom“ alebo „homosexuálom“, a zdôrazňuje, že každý má vlastnú základnú identitu v tom, že je stvorením, a vďaka milosti aj Božím dieťaťom, dedičom večného života.

17. Dávajúc biskupom do pozornosti tieto objasnenia a pastoračné smernice, kongregácia si kladie za cieľ napomáhať ich snahy zamerané nato, aby učenie Pána a jeho Cirkvi ohľadom tejto dôležitej témy bolo všetkým veriacim odovzdané celistvým spôsobom.

Vo svetle toho, čo bolo povedané, miestni ordinári sú pozvaní, aby v rozsahu svojej kompetencie zhodnotili nevyhnutnosť konkrétnych opatrení. Okrem toho, ak to budú pokladať za vhodné, môžu pristúpiť aj k ďalším krokom koordinovaným na úrovni národných biskupských konferencií.

Predovšetkým biskupi sa pomocou prostriedkov, ktoré sú im k dispozícii, majú usilovať podporovať rozvoj osobitných foriem pastoračnej starostlivosti o homosexuálne osoby. Táto starostlivosť môže zahŕňať aj spoluprácu so psychologickými, sociologickými a medicínskymi vedami, vždy však v plnej vernosti učeniu Cirkvi.

Najmä biskupi nech povzbudzujú spoluprácu všetkých katolíckych teológov, ktorí prednášajú to, čo učí Cirkev a svojím uvažovaním prehlbujú autentický význam ľudskej sexuality a kresťanského manželstva v Božom pláne, ako aj čností, ktoré sú jeho súčasťou, a môžu tak ponúknuť potrebnú pomoc v tejto špecifickej oblasti pastoračnej starostlivosti.

Osobitnú pozornosť majú biskupi venovať výberu služobníkov poverených touto delikátnou úlohou, aby títo služobníci skrze svoju vernosť Magistériu a skrze vysoký stupeň psychologickej a duchovnej zrelosti mohli byť skutočnou pomocou pre homosexuálne osoby a vplývali na ich integrálne

dobro. Títo služobníci nech odmietajú teologické názory, ktoré sú v rozpore s učením Cirkvi, a preto nemôžu slúžiť ako smernice pre pastoračnú oblasť.

Okrem toho bude potrebné podporovať vhodné katechetické programy, založené na pravdách o ľudskej sexualite v jej vzťahu k životu rodiny tak, ako o tom učí Cirkev. Takéto programy poskytujú optimálny kontext, v ktorom možno uvažovať nad otázkou homosexuality.

Táto katechéza môže tiež pomôcť rodinám, v ktorých sa nachádzajú homosexuálne osoby, aby dokázali čeliť problému, ktorý sa ich tak hlboko dotýka.

Treba odobrať akúkoľvek podporu každej organizácii, ktorá sa snaží podkopať učenie Cirkvi, zaujíma k nemu nejasné postoje, alebo ho celkom ignoruje. Takáto podpora, alebo aj jej zdanie, by mohli spôsobiť vážne nedorozumenia. Osobitnú pozornosť treba venovať plánovaniu náboženských slávností a používaniu budov patriacich Cirkvi zo strany týchto skupín, vrátane možnosti využívať katolícke školy alebo inštitúty vyšších štúdií. Ak by sa niekomu takému dovolilo používať majetok Cirkvi, takéto povolenie by sa síce mohlo zdať len ako gesto spravodlivosti a lásky, no v skutočnosti by bolo v rozpore s cieľmi, pre ktoré boli tieto inštitúcie zriadené a mohlo by sa stať prameňom nedorozumení a škandálov.

Pri hodnotení prípadných právnych zámerov treba na prvé miesto klásť úlohu brániť a podporovať rodinný život.

18. Pán Ježiš povedal: „Poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí“ (Jn 8, 32). Sväté

písmo nám prikazuje, aby sme lásku uskutočňovali v pravde (porov. Ef 4, 15).

Boh, ktorý je pravda aj láska, povoláva Cirkvi, aby slúžila každému mužovi, žene a dieťaťu pastoračným úsilím podľa vzoru nášho milosrdného Pána. V tomto duchu

Kongregácia pre náuku viery posielala tento list vám, biskupom Cirkvi, s nádejou, že vám bude nápomocným v pastoračnej starostlivosti o osoby, ktorých trápenie môže byť sťažené nesprávnymi náukami alebo naopak zmiernené slovom pravdy.

Najvyšší veľkňaz Ján Pavol II. pri audiencii poskytnutej podpísanému prefektovi schválil tento list, zostavený počas riadneho zasadania tejto kongregácie, a nariadil jeho publikovanie.

V Ríme 1. októbra 1986.

+ Alberto Bovone
Sekretár

+ Joseph Cardinal Ratzinger
Prefekt

Výňatok z

Vyhlásenie o určitých otázkach týkajúcich sa sexuálnej etiky

Kongregácia pre náuku viery, *Persona humana*, 1975

VIII

V súčasnosti existujú takí, ktorí, opierajúc sa o pozorovania v psychologickom poriadku, začali zhovievavo posudzovať a dokonca úplne ospravedlňovať homosexuálne vzťahy medzi určitými ľuďmi. Toto robia v rozpore s nemenným učením Magistéria a s morálnou mienkou kresťanského ľudu.

Rozlišuje sa, a zdá sa, že z nejakého dôvodu, medzi homosexuálmi, ktorých sklon pochádza z nesprávnej výchovy, z nedostatku normálneho sexuálneho vývoja, zo návyku, zo zlého príkladu, alebo z iných podobných príčin a je prechodný, alebo aspoň nie nevyliciteľný; a homosexuálmi, ktorí sú takí definitívne kvôli nejakému druhu vrodeného inštinktu alebo patologickej konštitúcii, ktorá sa považuje za nevyliciteľnú.

V súvislosti s touto druhou kategóriou, niektorí ľudia dospievajú k záveru, že ich tendencia je taká prirodzená, že v ich prípade ospravedlňuje homosexuálne vzťahy v rámci úprimného spoločenstva života a lásky analogickému k manželstvu, pokiaľ sa takíto homosexuáli cítia neschopní vydržať osamelý život.

V pastoračnej oblasti treba s týmito homosexuálmi určite zaobchádzať s porozumením a podporovať ich v nádeji, že prekonajú svoje osobné ťažkosti a neschopnosť zaradiť sa do spoločnosti. Ich vina bude posudzovaná s rozvahou. Nemožno však použiť žiadnu pastoračnú metódu, ktorá by morálne ospravedlnila tieto činy z toho dôvodu, aby boli v súlade s podmienkami takýchto ľudí. Homosexuálne vzťahy sú totiž podľa objektívneho morálneho poriadku aktmi, ktorým chýba podstatná a nevyhnutná konečnosť. Vo Svätom písme sú odsúdené ako vážna skazenosť a dokonca prezentované ako smutný dôsledok odmietnutia Boha.* Tento úsudok Písma nám samozrejme nedovoľuje dospieť k záveru, že všetci, ktorí trpia touto anomáliou, sú za ňu osobne zodpovední, ale svedčí to o skutočnosti, že homosexuálne akty sú vo svojej podstate neusporiadané a v žiadnom prípade ich nemožno schváliť.

* Porov. Rimanom 1:24-27. ... Pozri tiež, čo sv. Pavol hovorí o "*masculorum concubitores*" v 1. Cor 6:10; 1. Tim 1:10.

**Služba osobám s
homosexuálními sklony:
Pokyny pro pastorační**

*Konferencia katolíckych biskupov Spojených štátov amerických
2006*

*Kvôli obmedzeniam autorských práv
tento dokument tu nie je znovu vytlačený.*

(strany 111-128)

Dá sa prečítať a stiahnuť z webovej stránky USCCB na adrese

bit.ly/USCCB-MPHI

Dodatočné zdroje

Dokumenty katolíckej cirkvi

Katechizmus Katolíckej cirkvi, Časť 3, oddiel 2, kapitola 2, článok 6,
„Šieste prikázanie“ (odseky 2331 – 2400)

Kongregácia pre náuku viery, *Vyhlásenie o určitých otázkach týkajúcich sa sexuálnej etiky* (Persona humana), 1975.

_____, *List biskupom Katolíckej cirkvi ohľadom pastoračnej starostlivosti o homosexuálne osoby*, 1986.

_____. *Úvahy týkajúce sa návrhov na právne uznanie zväzkov medzi homosexuálnymi osobami*, 2003.

Konferencia katolíckych biskupov Spojených štátov amerických, *Služba osobám s homosexuálnymi sklonmi: Pokyny pre pastoračiu*, 2006.

Kanadská konferencia katolíckych biskupov, *Pastoračná služba mladým ľuďom s príťažlivosťou k rovnakému pohlaviu*, 2011.

Dejiny apoštolátu

Beers, James. *Courage: A Ministry of Hope*. Indianapolis: Dog Ear Publishing, 2018.

Books by Father John F. Harvey, O.S.F.S.

The Homosexual Person: New Thinking in Pastoral Care. San Francisco: Ignatius Press, 1987.

Homosexuality and the Catholic Church: Clear Answers to Difficult Questions. West Chester, Penna.: Ascension Press, 2007.

The Truth about Homosexuality: The Cry of the Faithful. San Francisco: Ignatius, 1996.

Same-Sex Attraction: A Parents' Guide, with Gerard Bradley. South Bend, Ind.: St Augustine's Press, 2003.

Iné knihy a dokumenty

Anderson, Ryan T. *When Harry Became Sally: Responding to the Transgender Moment.* New York: Encounter Books, 2019.

Apostoli, Father Andrew. *When God Asks for an Undivided Heart: Choosing Celibacy in Love and Freedom.* Irving, Tex.: Basilica Press, 2007.

Baars, Conrad, Suzanne Baars, and Bonnie Shayne. *Born Only Once: The Miracle of Affirmation,* 3rd ed. Eugene, Ore.: Wipf and Stock, 2016.

_____. *Feeling and Healing Your Emotions.* Alachua, Fla.: Bridge-Logos, 2009.

Bochanski, Father Philip. *The Virtue of Hope: How Confidence in God Can Lead You to Heaven.* Charlotte, N.C.: TAN Books, 2019.

_____. *You Are Loved.* San Diego: Catholic Answers Press, 2016.

Black, Hugh. *The Art of Being a Good Friend: How to Bring Out the Best in Your Friends and In Yourself.* Manchester, N.H.: Heritage Press, 2019.

Budziszewski, J. *On the Meaning of Sex.* Intercollegiate Studies Institute, 2014.

Carnes, Patrick. *Contrary to Love: Helping the Sexual Addict.* Center City, Minn.: Hazelden Foundation, 1994.

_____. *Don't Call It Love: Recovery from Sexual Addiction.* New York: Bantam, 1992.

_____. *Out of the Shadows: Understanding Sexual Addiction*, 3rd ed. Center City, Minn.: Hazelden Publishing, 2001.

Check, Father Paul, and Janet Smith, eds. *Living the Truth in Love: Pastoral Approaches to Same-Sex Attraction*. San Francisco: Ignatius Press, 2015.

Comiskey, Andrew. *The Kingdom of God and the Homosexual*. Revised edition. Grandview, Mo.: Desert Stream Press, 2007.

_____. *Strength in Weakness: Healing Sexual and Relational Brokenness*. Downers Grove, Ill.: Inter-Varsity Press, 2003.

_____. *Restoring Relational Integrity Through the Broken Body of Christ*. Second Edition. Grand View, Mo.: Desert Stream Press, 2013.

Eden, Dawn. *The Thrill of the Chaste: Finding Fulfillment While Keeping Your Clothes On*. Second edition. Notre Dame, Ind.: Ave Maria Press, 2015.

Fradd, Matt. *Delivered: True Stories of Men and Women Who Turned from Porn to Purity*. San Diego, Calif.: Catholic Answers Press, 2013.

_____. *The Porn Myth: Exposing the Reality Behind the Fantasy of Pornography*. San Francisco: Ignatius Press, 2017.

Fradd, Matt, and Cameron Fradd. *Restored: True Stories of Love and Trust After Porn*. El Cajon, Calif.: Catholic Answers Press, 2015.

Francis, Pope, et al. *Not Just Good, but Beautiful: The Complementary Relationship Between Man and Woman*. Walden, N.Y.: Plough Publishing House, 2015.

Friends in Recovery. *The Twelve Steps: A Spiritual Journey*. Revised edition. San Diego, Calif.: RPI Publications, 1994.

Groeschel, Father Benedict. *The Courage to Be Chaste*. Mahwah, N.J.: Paulist Press, 1985.

- _____. *Stumbling Blocks or Stepping Stones: Spiritual Answers to Psychological Questions*. Mahwah, N.J.: Paulist Press, 1987.
- Hallman, Janelle. *The Heart of Female Same-Sex Attraction: A Comprehensive Counseling Resource*. Downers Grove, Ill.: Inter-Varsity Press, 2008.
- Jones, Stanton and Mark Yarhouse. *Homosexuality: The Use of Scientific Research in the Church's Moral Debate*. Downers Grove, Ill.: Inter-Varsity Press, 2000.
- Laaser, Mark. *Healing the Wounds of Sexual Addiction*. Grand Rapids, Mich.: Zondervan, 2004.
- Mattson, Daniel C. *Why I Don't Call Myself Gay: How I Reclaimed My Sexual Reality and Found Peace*. San Francisco: Ignatius Press, 2017.
- Mayer, Lawrence, and Paul McHugh. *Sexuality and Gender: Findings from the Biological, Psychological and Social Sciences*. Special Issue of *The New Atlantis: A Journal of Technology and Society*, Number 50 (Fall 2016).
- Miller, Leila, and Trent Horn. *Made This Way: How to Prepare Kids to Face Today's Tough Moral Issues*. El Cajon, Calif.: Catholic Answers Press, 2018.
- Morrison, David. *Beyond Gay*. Huntingdon, Ind.: Our Sunday Visitor Press, 1999.
- O'Callaghan, Paul D. *The Feast of Friendship*. Wichita, Kan.: Eighth Day Press, 2007.
- Prosen, David. *Accompanying Those With Same-Sex Attractions: A Guide for Catholics*. Huntingdon, Ind.: Our Sunday Visitor, 2019.
- Reilly, Robert. *Making Gay Okay: How Rationalizing Homosexual Behavior is Changing Everything*. San Francisco: Ignatius Press, 2014.
- St. Romain, Philip. *Becoming a New Person: Twelve Steps to Christian Growth*. Liguori, Mo.: Liguori Publications, 1984.

- Samuel, Ana, ed. *No Differences? How Children in Same-Sex Households Fare: Studies from Social Science*. Princeton.: Witherspoon Institute, 2014.
- Schmitz, Fr. Mike. *Made for Love: Same-Sex Attractions and the Catholic Church*. San Francisco: Ignatius Press, 2017.
- Schuchts, Bob. *Be Healed: A Guide to Encountering the Powerful Love of Jesus in Your Life*. Notre Dame, Ind.: Ave Maria Press, 2014.
- _____. *Be Transformed: The Healing Power of the Sacraments*. Notre Dame, Ind.: Ave Maria Press, 2017.
- _____. *Real Suffering: Finding Hope and Healing in the Trials of Life*. Charlotte, N.C.: Saint Benedict Press, 2018.
- Skoch, Kelsey, with Everett Fritz. *Uncompromising Purity (It's Not Just a "Guy" Problem)*. Scottsdale, Ariz.: Totus Tuus Press: 2019.
- Stackpole, Robert. *A Bridge of Mercy: Homosexuality and God's Merciful Love*. Stockbridge, Mass.: Marian Press, 2018.
- Stringer, Jay. *Unwanted: How Sexual Brokenness Reveals Our Way to Healing*. Colorado Springs: NavPress, 2018.
- Waiss, Father John. *Born to Love: Gay-Lesbian Identity, Relationships and Marriage; Homosexuality, the Bible, and the Battle for Chaste Love*. Denver, Co.: Outskirts Press, 2009.

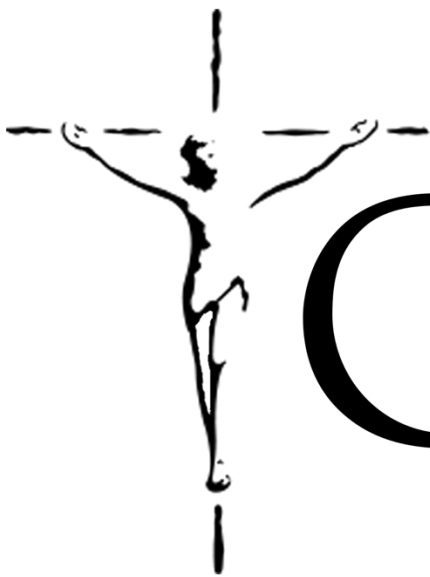
Video materiály

Túžba za večnými výšinami (Desire of the Everlasting Hills)

Dojímavý dokumentárny film, v ktorom traja katolíci rozprávajú o svojej osobnej ceste viery a skúsenosti s náklonnosťou k rovnakému pohlaviu.

Invited to Courageous Love: The Catholic Church and Homosexuality.

Päťdielna katechetická séria, ktorá skúma príbehy členov Courage a EnCourage, učenie Katolíckej cirkvi, prínos spoločenských a lekárskech vied a autentickú pastoráciu.

COURAGE

INTERNATIONAL

Courage International, Inc.

6450 Main Street

Trumbull, CT 06611

USA

+1 (203) 803-1564

office@couragerc.org